

THE GOSPEL ACCORDING TO
S T. M A T T H E W.

TRANSLATED INTO THE LANGUAGE
OF THE
BLACKFOOT INDIANS.

BY THE
REV. JOHN WILLIAM TIMS,
C. M. S. MISSIONARY.

BRITISH AND FOREIGN
BIBLE SOCIETY

LONDON :
PRINTED FOR THE
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1890.

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Catalog No. **ALG 3/M 1890**
AGG. AMERINDIAN
Family **ALGONQUIAN**
Sub-Family
Branch
Group
Language **BLACKFOOT**
Dialect
Locality **Alberta, Canada**
Contents **MATTHEW**
Version
Translator **Rev. John Wm. Tims**
Published by **B. F. B. S.**
Place **LONDON**
Date **1890**
Accession No. **550**
Accession Date **May 29 1931**
Price **.18**

PRONUNCIATION.

a as *a* in father.

e „ *a* „ hate.

i „ *i* „ pique.

o „ *o* „ note.

u „ *u* „ rule.

ǎ as *a* in fat.

ě „ *e* „ met.

ǐ „ *i* „ fit.

ǒ „ *o* „ not.

ǔ „ *u* „ but.

ai as *i* in pike.

au „ *ou* „ bough.

aw „ *aw* „ law.

The accent (') requires the syllable which it follows to be emphasized.

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN NI

MATTHEW

OT SĪN AI PI.

CHAPTER I.

SINAK'SIN Jesus Christ David okkuai' Abraham okkuai' un'ix o sĭnaks'oiäxĕsts.

2 Abraham ikuyiu' Isaac; ki Isaac ikuyiu' Jacob; ki Jacob ikuyiau' Judas ki omu'papiipix;

3 Ki Judas ikuyiu' Phares ki Zara, Thamar ipau'kaiĭmmiuaax; ki Phares ikuyiu' Esrom; ki Esrom ikuyiu' Aram;

4 Ki Aram ikuyiu' Aminadab; ki Aminadab ikuyiu' Naasson; ki Naasson ikuyiu' Salmon;

5 Ki Salmon ikuyiu' Booz, Rachab ipau'kaiĭmmiuaie; ki Booz ikuyiu' Obed, Ruth ipau'kaiĭmmiuaie; ki Obed ikuyiu' Jesse;

6 Ki Jesse ikuyiu' David omüx'nin'a; ki David omüx'ina ikuyiu' Solomon, annök' ake'uök itom'itomiuök Urias man'itotsipokaiĭmmiuaie;

7 Ki Solomon ikuyiu' Roboam; ki Roboam ikuyiu' Abia; ki Abia ikuyiu' Asa;

8 Ki Asa ikuyiu' Josaphat; ki Josaphat ikuyiu' Joram; ki Joram ikuyiu' Ozias;

9 Ki Ozias ikuyiu' Joatham; ki Joatham ikuyiu' Achaz; ki Achaz ikuyiu' Ezekias;

10 Ki Ezekias ikuyiu' Manasses; ki Manasses ikuyiu' Amon; ki Amon ikuyiu' Josias;

11 Ki Josias ikuyiu' Jechonias ki omu'pappipix, annik' ito'toðpikau Babylon;

12 Ki ot'sitotos au Babylon, Jechonias ikuyiu' Salathiel; ki Salathiel ikuyiu' Zorobabel;

13 Ki Zorobabel ikuyiu' Abiud; ki Abiud ikuyiu' Eliakim; ki Eliakim ikuyiu' Azor;

14 Ki Azor ikuyiu' Sadoc; ki Sadoc ikuyiu' Achim; ki Achim ikuyiu' Eliud;

15 Ki Eliud ikuyiu' Eleazar; ki Eleazar ikuyiu' Matthan; ki Matthan ikuyiu' Jacob;

16 Ki Jacob ikuyiu' Joseph, Mary om'i, anõk ipau'kaiïmmiuõk Jesus, anïstau Christ.

17 David otsis'tsits'unoauai Abraham itsipuk'süpokosim motseiiu ke'pitappiiu nissekoputtsi; ki ot'sitotosau Babylon omats'istsits'unoauai David mats'itsipuksüpokosim motseiiu, matsisse'koputtsi; Christ omats'istsits'unoauai ot'sitotosau Babylon mats'itsipuksüpokosim motseiiu matsisse'koputtsi.

18 Jesus Christ, otsipokai'isinni ün'niniitsiu: Annik' Mary, Jesus oksis'tsi, Joseph otak'okemat tsaie it opitappi'in ai, otse'kosatsok Atsim'istaaw.

19 Joseph om'i mokõm'motsitappiu, ki matsitsitau'ats mõk'aiitsin nikõttõsaie; osime'tsitant mõksisim'ianistüpskoõsaie.

20 Ki otai'ksimstatoaie, Satsit, Ap'istotokuia õto'tokatatsis otsipopõk'toakaie ki otan'

ikaie, Joseph, David okku'i, pinstūnnos Mary kōk'okemattosi, ots e'kosatsok Atsīm'iStaaw.

21 Ki ai'ak sipokai'im miuaie okku'yi, ki kitak'an i'stsinnikōttau Jesus: tūk kā, otsitappim'ix otsau um'itsitappi'isuau ēsts aiakitai-kōm ots e'piuax.

22 Itūn'nitsiuaie mōk'itsenūpani'stōsi Ap'is totokiuā ots e'poawsīsts, otsi propheti itotse'poawsinēsts, ki an'iīnai,

23 Satsik, mo kōk'iake ai'ak opitappiiu, ki ai'ak sipokai'im miuaie okku'yi, ki ak'an i'stsinnikōttsiuaie Emmanuel, ito'kīsasattop Ap'is totokiuā ipokai'tappi'im mau.

24 Joseph otsipuawk'si otso'kani, ūn'niitsitappiiu Ap'is totokiuā oto'tokatatsīs otan'ii pi-aie, ki ito'tuyiu aie otokem'an:

25 Ki ototom'okkuyi otsau om ai'pokai'saie matopokso kamiu'atsaie: ki nitsin'nikōttsiuaie JESUS.

CHAPTER II.

JESUS otai'pokaiisi Bethlehem, auōsin'īm Judæa, annists'isk ksīstsiku'istsk, Herod ot-sītsinaiipi, Satsik, mo kōk'ietappix umut'auts-tsiipi apinōk'kuyi itsipuk'sipuiau Jerusalem,

2 An'iau, ūnan'ōk manipok'auōk Jews otsin'aimoaiuaie? tūk kā, annim' apinōk'kuyi stai'tappiosi nitsin'o'ūnan okōkatosim, ki nimut'otopinan nōk'itau atsīm mīm mōsinan.

3 Herod omūx'ina otokh'tsisaie, otap'itsitan aie, ki Jerusalem istokōnai'tappix ikōno-pokap'ai tsitam iuax.

4 Ikōn au moi'piūsax omūk'atoiapiekuax ki

ai'sinakix, süppoöttesattsiuax Christ mök'it-sipokaiipiaie.

5 Ki an'istsiauaie, Bethlehem, Judæa istauošin'im, ün'nimaie; ün'an'istappi prophet o-sin'aksin;

6 Ki ksęsto'a Bethlehem, Judæa istauošin'im, kimats'inüksitipuaua, Judah istsin'ax; Nin'-auök, ksesto'a ak'itsistauasiu ki osto'i ai'akau-kökitsimau nitsitappim'ix Israel.

7 Herod, simi'nikötüssax mökök'ietappix, sokap'süppoöttesattsiuax otsokap'inökuyisaie kökataosi.

8 Ki itüpüt'oköttsiuax Bethlehem; ki an'iu, kükko' sokap'apsüm mok pokau'ök; ki ikon o-ainoeniki, itüm'ütskiťsinikokik nökö'itsitotosi nökö'itatsim mĩmosi.

9 Otokh'tsisau omũxina otan'ii piaie, itsis'-tapuia; ki satsik, anni'isk kök'atosiisk otsitsinoauaiisk umut'autstsi pi apinök'uyi otsitom'-akoaiuaie, ki otai'totosi inük'sipokai ot'sitau pipiaie itots'iketsipuyiaie.

10 Otsinno'össauaie kök'atosi, eks'kamük otse'tametüksuaii.

11 Ki otaitsipis'sau nap'ioyis, Mary oksis'-tsi ipĩnu'yiauaie pokai'isk, ki inñissi'iau, ki itatsim'mĩmiau: ki otai pasuk'inissauęsts otakomũtskotũksuauęsts, issak'okotsiauaie gold ki frankincense ki myrrh.

12 Ap'istotokiuă papaukökianistüsax mök-staiski'tosau, noke'tsi mok sokui itüp'akai-iau.

13 Ki otau'mattosau, satsik, Ap'istotokiuă sto'tokataťsis papau ta'atsiuaie Joseph, an'is-itouaie, Nipuat', ki mattos'au pokau' ki o-

ksis'tsi ki ikum'itappoat Egypt, ki stau'pit ki kitak'otumanisto; tuk'ka, Herod ai'akapsum miuaie inuk'sipokau moks'enitosaie.

14 Otai'puawksi, sepi'ai'akotuyiuax inuk'sipokau ki oksis'tsi ki Egypt itup'itappoiau:

15 Ki itau'puaie otai'insaie Herod, moksenup'anistos Ap'istotokiuã otse'poawsin, otispropheti totsiu'uaie, Egypt, un'nimaie nitsit'utum mau noko'a.

16 Herod, otai'noosax mokok'ietappix otap'apisto toyisax, eks'kai'istsetuk'kiu, ki itup'otokottsiuax (*otsen'nakemix*) Bethlehem ki sa'akapotsim, ai'stokistuyimix sok'umappix ikon'ainittsiauax; kut'taistoki'stuyimix sok'umappix mat'okon'ainittsiauax, umut'otsksinippi otso kap'suppo'otse'attusax mokok'ietappix.

17 Itum'enupanistomaie Jeremy prophet otse'poawsin otan'ipi,

18 Epo'awsinni itsik'kitokhtsip Rama, asain'sinni ki aiim'motseisinni ki omukoyesinni, Rachel o'kosix itau'asuniu ki matokuikiawpiketuk'kiu'ats, tuk'ka, itsen'iau.

19 Herod otse'insi, sat'sik, Ap'istotokiuã ototokata'tsis Joseph otsipapau'takaie, Egypt otseitai'tappiisaie.

20 An'istsiu'uaie, Nipuat'ki mattos'au inuk'sipokau ki oksis'tsi, ki itup'itappoat Israel istau'osinim; tuk'ka ini'au anniks'isk ap'ussum miiskaie otsipai'tappiisinni.

21 Ki itsipuai ki aiako'tuyiuax pokau'a ki oksis'tsi, ki Israel istau'osin'im ito'to.

22 Ki otokh'tsissi Archelaus otau'atsua'it-sitapai'naiisi un'ni otin'naiisinni, isstun'im-

aie mők'ittapposaie; ki Ap'istotokiuă otsi-
papauan istosaie, Galilee itan is'tüpitappo:

23 Ki akapioyis, Nazareth an istau, ito'to
ki itoko'yiu; mők enüpan istosaie prophetix ot-
an'iipi ax, ak an istai'niköttau Nazaren'aiku ün.

CHAPTER III.

ANNISTS'ISK ksistsiku'istsk John Baptist
ito'to Judæa istoksis'tapiksökkui, itüs'-
ksinimatstokiu,

2 Ki an'iu sauai'tsitak, spots'im istšin'naii-
sin ni aststsiu'.

3 Am'auk annök' matap'piuök Isaiah pro-
phet an'iu Nitsitäppiuă ksistapitauosinim
sokse'pu yiu, Süppoatsistotokh'sattoat Nin'a
ok sokui, ok soku'ists moköm'ots tsis ests.

4 Ki John, Camel oku'yists, itsis'totosiu, ki
istsiköp'okui itsep'siu; ki ots o'össin ests tsik-
atsix ki namap'iniu.

5 Jerusalem istokönai'tappix otokönitota'ak-
ax, ki Judæa istokönai'tappix, ki Jordan istau ös-
sin'im istokönai'tappix mat'okönitautak ax.

6 Ki nie'tüktai Jordan (*an'istop*), otsit'üstap-
pinopi ax, ki otsauum'itsitappiisu ests aiinüp'-
an istomiau ests.

7 Ki otsinno'össax otas'tai issax akai'-
tappi ax Pharisees ki Saducees, otsittüp'au au-
ökössax otsitüsta'pinükipi, an'istsiu ax, Pitse-
ksinau'kosix, tükka' kitan'ikoau kökan istüp-
istüpiksatosuai annik' istse'tüksinik astai'-
tsiik?

8 Ai'süksattok matsiin'ists mők'itan istosi
kitsauai'tsitani:

9 Pini'tsitsiikasik kītsitsi'tanauěsts kok'-kītūnīssuai Kīn'un Abrahami; kitan'īstopuau Ap'īstotokiua, am'oxim okotokix ikotsīstaua-tomoaiu Abraham pokax.

10 Kiannok' kōts'eksīsts kaxa'kin itsipō'to-
au: kōnai'īstsīs saiīnasīssi ak'aikakiaiau ki
ak'au tutsaiu.

11 Okke' kimut'sīt ūstapīn opuau kōkkītsi-
sauai'tsitasuai: apatots'īk annōk' ai'aksako-
toōk ai'īs'skunitapsiu, nimatsīkōkokotopa'to-
moauats matsikīsts': Ostoi' kimutak'īstapīn-
okoau Atsīm'istaaw ki īs'tsi:

12 Ose'kotūk kiatsīs ai'īnīm aie, kiaupūx'-
īxtoxixi otsīt'ai suisuitsipīk'iakipi aiakso kap-
se'maie, osos'tsipikiapi o yīs aiakītsīptsīpotom-
ěsts otapaiēn'īnsīmmanīsts; ki īstotox'ksiīsts
ītsi'i matakatsiu'ats ai'aketsīnsīměsts.

13 Jesus Galilee itūm'aumatto, Jordani ni-
e'tūktai ito'to, John mōkītsīstapīniīsaie.

14 Ki John paiu'atsīmīuaie, ki otan'ikaie,
ksēs'to'a īsta'pīnokīt, kitaketak'si puksi pat to
kōkokotsī'stapīnōksi, ki kumauksi püksipa-
akīks?

15 Jesus an'ītsiuaie pokītse'tsīt annok':
nōks'īstutsiīsīnan mokōm'motsitappiisīni. I-
tūmīpaiokīts etomoyīuaie.

16 Ki Jesus aiīs'tapīnōssi, itopītsīssoa'-
tomaie okke': ki, sat'sīk, spots'im kau'opiu, ki
nan'nuyīuaie Ap'īstotokiua otatsīm'istaaw i-
tutui'sūpīnūmaie sītsi'i itsīnauūni'īnai, ki
itokhitopi'īnai:

17 Ki, satsik, epo'awsīni spots'im itunni'u
amok'auk nītūk'omīmokoa, nitsekōkh'sīmau.

CHAPTER IV.

A TSIM' ISTA AW ksīs'tapiksök kui itūmi-tūppīp'iu aie Jesus, sau um'itsitappiua mök saks ksīn no ōsaie.

2 Ki nīsīp'puyi koku'ists, ki nīsīp'puyi ksīs-tikuists otsīt'sai oyipists, it sakoo'notsiu.

3 Ki Issaks'ksīn īma itappii itoto'yīnaie an'iīnai, Ikūm'ūmeniki Ap'istotokiua okku'i, am'oxim ok'otokixīm sītsīp'satsīsau mök itapaiēnasau.

4 Ki itūnīs'tsiuaie, Sīnaip Matap'pi matokot'otspaitappī'iuats napaiēn, Ap'istotokiua maoi'i umutokōnai'poawsīsts aiakotsepaitappīiu.

5 Sauum'itsitappiua ōtsīt si ta pīppiok Atsīm'akapioyīs, ki itokhit'sipotoyeik Natō'iapioyīs,

6 Ki an'īstsiuaie, Ikūm'ūmeniki Ap'istotokiua okku'i, īnīs'sui auūnit: sīn'aip, ak an'īstsiuax ototokata tsix ksēsto'a: ki otsu'auēsts kitakitotsike tsi'enokiau, kokōt'sīsts kōk staitūkōkhsau ok'otoki.

7 Jesus itūnīs'tsiuaie, mat'sīnaip, kimatak-saksksīn oau'ats Nin'a, kitap'istotokā.

8 Sauum'itsitappiua spaiistūkki otsittūm-mī'pīokaie itaiistūmmūt'tsiikaie kōnau au'ōsīnīsts ki īstap'īnatsiikiēsts;

9 Ki an'īstsiuaie, am'ostsim kōnau au'ōsīnīsts kitak'okoto, apīs'tuksīsano piēnīki, atsīm'mīm mokeniki.

10 Jesus itūman'īstsiuaie, Mīs'ta put, Satan:

sīn'aip, Nina Ap'īstotokia kitak'a tsīmīm-mau, ki kitak'aitanīstaitoau.

11 Ki Sauum'itsitappiuā otai'skikaie ki, sat'sik, oto'tokata tsix ito'toyikiax ki otspum-okax.

12 Jesus otokh'tsīmsi John eēn'ōsaie itsitap'po Galilee :

13 Ki otūnīstūpa'atosae Nazareth, Capernaum ito'to ki itoko'yiu, īssoots'i omūk'sikīmi ai'aketskōkkuī Zebulon ki Nephthalim :

14 Isaiah otse'poawsin mōksenūpanīstosī otanīpi,

15 Zebulon īstau'ossīni ki Nephthalim īstau'ossīni o mūk'sikīmi īsta'potsim, Jordan ap'ūmmotsim, Galilee īstok'auaax ;

16 Anniks'isk matap'pixk, ski'natsi itau'pixk omūk'anatsi nan'īmīmau : ki anniks'isk matap'pixk auōssīni eīnsīn'ni itstsi'ipi ki eīniu'tūxīssīni itstsi'ipi, itau'pixk, ksīstsi-kui'natsiu otsūs'kōpsiu.

17 Annik' Jesus aumūtūpsokse'puyiu, ki an'iu, Sauai'tsitak ; Spots'im īstokōk'itsimani āststsiu'.

18 Ki Jesus, auau'ōkassi, Galilee īstomūk'sikīmi, itsīn nu'yiax ai'īs'kūn nīmotsei yix, Simon, an'īstau Peter ; ki oskūn' an'īstau Andrew, īksīm matūk'kiomikatsīs omūk'sikīmi itai'suia-pīxīmīmauaie, tūk'ka itomik'aitappīisau.

19 Ki itūnīs'tsiuax, noksūppa'akik, ki kitak-itaumik'ottaiāu matap'pix.

20 Ki atomik'atsuai itskīm'mīmau ki itopokiuo'iauaie.

21 O mūt'tūkkīosi matsītsīnnuyēiuax mat-toskūnīm motseiix, James, Zebedee o ku'yi, ki

John oskūn', ipīt'sūpīnnuyiuax ak'iosatsīs, Zebedee, un'oauaie, aip'sīmiāx otomik'atsuauax: ki itsīn'nikōttsiuax.

22 Ki ipīt'skīttsiiauāie un'oauaie ki ak'iosatsīs, ki itopokiuo'iauāie.

23 Ki Jesus Galilee īstokōnau'ōssīnni itap'auauōkau, otatoiapioko'auēsts itai'pīstksīnimatstokiu ki aisokse'puyiu spots'im istsetam'itsīniksīnni; ki matap'pix opūs'tsīmmesuai ki otok'tokossīnuāuēsts ikōnau'kūtutuyiuax.

24 Ki otap'īstutūksīnni ikōnauānetūnīstopaie Syria īstau'ōssīnni; ki ikōnai'oktokosix, ki amianīstsi pūs'tsīmīsix, ki annīks'isk matap'pixk sauumitsitappiūā itsīps'tokoyiau, ki mat'tsapsix, ki an'auxenix, ikōnitautsīppotoaiāx; ki ikōnau'kuttutuyiuax

25 Ki Galilee īstokōnai'tappix ikōnawk'pokiuoiauaie, ki Decapolis, ki Jerusalem, ki Judæa, ki Jordan ap'ūmmotsim īstokōnai'tappix matsēkōnawkpokiuo'iauāie.

CHAPTER V.

KI otsīnno'ossax akai'tappix nitum'mo ita'mīssō: ki otāu'pīssi otsitappim'ix ototakax:

2 Ki itsipa'kuiākiu ki itūsksīnim'atsiuax, ki itūniū,

3 Annīks'isk matap'pixk oskēttsipōppuāuēx ikikīn'etūkkiisk, etam'etūkkiau: spots'im īstsīn'naiisīnni ostō'auai otsinān'oaiāu.

4 Au'yēsīx etam'etūkkiau: aiāksikiāwpiksīstotoaiāu.

5 Ikkīnap'itappiix etam'etūk kiau: ksök'kum otaksīnan'oiāiu.

6 Ino'tāttomix mokōm'motsipaitappiisīn ni ki ināk'attomix mokōm'motsipaitappiisīn ni etam'etūk kiau: ai'akokuyiau.

7 Kīmapi'itappix etam'etūk kiau: otak'sikīmokiau

8 Ksikus'skēttsipōppix etam'etūk kiau: ai'aksīn nuyiauāie Ap'īstotokiuā.

9 Inūs'tsetappix etam'etūk kiau: akanīstainikōttaiāiu Ap'īstotokiuā o'kosīx.

10 Anniks'isk matap'pix itsikīm'atsis totōaiāiu otokōmmo'tsitappiuōsoauēsts etam'etūk kiau; otsinan'oiāiu spots'im istisīn'naiisīn ni.

11 Oksīs'totoko eniki ki maka'pi sītsip'sūkōeniki, ki aisīm mīm'motsenikiau, tūk ka kītūk'omīm mokoau kitse'tametūksuai.

12 Sopoke'tametūkkik, spopai'piik; kitakitakai'sakīn nosūkō spots'im: apatots'ik neto'yik ūnninetoksīstotoyiuax Ap'īstotokiuā otsiprophetix.

13 Kēsto'akauk ksök'kum īstsīstsīxipoku: atstosai'e umut'aiawxipi itsīx'ipokuyi, tsanīstapiu ksök'kum umutaiaksīstsīxipoku īstutsip? matūtokoapi'uats, ki aksīs'tapīxip, ki akitsitautūtsamīai'osi.

14 Kēsto'akauk ksök'kum īstūn'natsii. Akap'ioyīs aitokittokhi netum'moyi matokotsīksīsattop'ats.

15 Matap'pix matotstsīm'axauāie anak'imatsīs mōk itsītaistakhtotosauāie assuyīn'i, itai'sūppatomiau itai'sūpanakīmatsopi, ki matap'pix itsīps'taupix napioyīs itokōnnauan'akīmāiu.

16 Neto'yik kitan'akimatsis istot'un nasuyit matap'pix mők'itsin nisau kitawx'istutsipists mők'itsatsakütosauaie kin'a spots'im.

17 Pinstak nimut'otopi nök itün nistupi potsisau okök'itsimani, ki prophetix otün'issuai: nimatütoto'pa nök itün nistüpipotssisau, nimut'oto nök itsüpanis'tsistutsisau.

18 Kitau'münistopuau spots'im ki ksök'kumotsau omai'tsinikasi, ki okök'itsimani otsitsau omsüpanistsiopi tüks'kai sikük'sinaksin okök'itsimani ittsi'ipi mat'akitsinikauatsaie.

19 Annök tukskai am'ostsim inüxe'poawists kütta'aksistutsim ökaie, ki ai'aksksin imatsokax matap'pix mők'stai istutsisaxaie, ak'an istainiköttau inüks'tsim spots'im; annök' ai'aksistutsim ästs ki ai'aksksin imatsökax matap'pix möks'istutsim ästs, ak'an istainiköttau omük'sim spots'im.

20 Kitan'istopuau kitoköm otsipaitappiisinni saiis'tüpükuiökhsissi Scribes ki Pharisees ot'oköm otsipaitappiisu ästs ki matakitsipi puauats spots'im istsin'naiisinni.

21 Kikai'okhtsipuau ükkaiap'ix otan'ikoaiau, Pinuye'nikik: ki annök'ai'akoyenikiuök ai'akesetsimaie okök'itsimani:

22 Ki kitan'istopuau annök' ksistapistsim'iuök ox'okoä ai'akesetsimaie okök'itsimani; ki annök' ak'an istsiuök ox'okoa Raca, aiakesetsimaie okök'itsimani: ki annök' ak'an istsiuök, kitüt'tsapsi, ai'akesetsimaie Gihenni ots'tsiimiaie.

23 Puksi pip'potomniki kitak'iksistomütskotüksinni nato'apioyis, ki isksinim'iniki kixokoa kitsis'tsim mok,

24 Ūn'nim altar istskit' kitakiksistomütskotüksinni, ki matskot'; matom'ots matsin'nüstseik ksęsto'a ki kixokoa, ki tüm'ütsipukisiput ki sakumüts'kotoat kitsiksist'omütskotüksinni.

25 Kipin nüs'tseimis kikakhtum'o, kitsakiokhpokau'pimössi: kökstaiįstapipiok au'kökitsimaii, ki au'kökitsimaii ök'staukotsei eņnake'nai, ki kitakitsips'tapixik itai'inükiopi.

26 Kitau'münisto kitsauomai'ponitatosi kitak'sakookotossi, kimataksuxpa.

27 Kikai'okhtsipuau otanipauęsts ükkaiiap'ix, Kimatakauökotapuaua:

28 Ki nęstoakitan'istopuau, annök' üs'süm miuök ake'uök mök'statossaie, ük aukhtauauökau tättseuaie u'skęttsipöppi.

29 Kinet'oopsi itsuyisseeniki, sauau'tos ki mis'tüpapiksistsis: ökh'siu tuks'küma mök'saiinakuaiįssi koöpspi, ökstaiįs'tupapiksiskostüm Gehenna.

30 Kinet'otsis itsuyisse'eniki kawksinnit', ki mis'tüpapixit: ökh'siu tuks'kaii kotsis'i mök'saiinakuaiįssi, ökstaiįs'tüpapiksiskostüm Gehenna.

31 Ūk'auanistop annök' aiaksiksiuatsiuök otokem'ani ün nianist'okotsis iksiuo'isınaksin:

32 Ki kitan'istopuau annök' aiaksiksiuatsiuök otokem'ani, otsauomauau'ökotasi, nokets'įnai otauökotäts'okaie; ki annök' aiakokkem'iuök otai'ksiuatai'įsk itau'ökatau.

33 Stsik'i, kikai'okhtsipuau otan'ipauęsts ük'kaiiap'ix, kimataksiksistapatauünipa, ki, kitakitauanistau Ap'istotokiua kitatauün'įs-sinni:

34 Ki kitan'istopuau, Pinūt'auūnik; spots'im pinitūpūtauūnik; tūk'ka Ap'istotokiua otspiso'pōtsisaie:

35 Ksök'kum pini'tūpūtauūnik; itsissuikau'piu: Jerusalem pini'tūpūtauūnik; tūkka Omūx'ina ot'akapioyimaie.

36 Kimat'akitūpūtauunipa kotokōn', kimatokotsiksixistutsipats nitu'kuyekai ki kimatokotsixistutsipats.

37 Ki anik' A, A; Sa, Sa; mato'ketauanie-niki, mat'ōkhsiu.

38 Kikai'okhtsipuau, ūk'auanīstop sauau'toainiki moōps'pi, kitak'okōtanīstotoko: ki sauau'tsīmīniki mokhpe'kīnni, kitak'okōtanīstotoko.

39 Ki kitan'istopuau pinstsīmīm'motsemis sauum'itsitappiuā: ki annök' kitakauaiak'ioök kītsets'stoksīs, matoko'tsīs ki mat'stoksīs'.

40 Ki matap'pi makitotsīsīp'puyīssaie aukōkitsīmāii, ki stakhts'isokōsīm mōk'otsīsaie, mat ūn'nistotsīs kisau'tūtsisokōsīm.

41 Ki annök' kītsitappa'atsokök tuks'ka ūskskak'sīnni, pokom'īs na'toki iskskaksīnni.

42 Annök' kitau'kōmōnikök, ko'tsīs, ki annök' kitai'akūkkumatūkok, pinotūkaatsīs.

43 Kikai'okhtsipuau ūk'auanīstop kitak'ūkomīm mau kitopokau 'pimokā ki kitak'aukīm au kikakh tum'o.

44 Ki kitan'istopuau ūkomīm'mīsau kikakh-tum'ix, Atsīm'mīm'mīsau anniks'īsk matap'pixk kitai'pakosīnikokoauaxk ōkhs'īstutosau anniks'īsk matap'pixk kitau'kīmokoauaxk, ki aua'tsīmōiikatomosau anniks'īsk matap'pixk

kitse'ksistotokoauaxk, ki kitai'kĩmatsistotokoauaxk;

45 Kokaukosĩmĩ'ĩssuai Kĩn'oau spots'im: tũk'ka ikkũnats'iuaiē natos'i sau um'itsi tappix ki ōkh'sitappix, ki soio'tũmstuyiuax mokõm'otsitappix ki sau'okõmotsitappix.

46 Ūkomĩm'mainoainikiau anniks'isk matap'pix kitũk'omĩm mokoauixk, tsaak'anĩstappiuats kisa'kinosuai? kũttomũnĩstauũk omĩm motseiu'axau publicanix?

47 Ki namiksematsĩm'ainoainikiau kĩxokoaax, tsanĩstapiu'ats kumutau motsapiu stsi'k'ix? kũttomũnĩstai kse matsĩm motseiu'axau publicanix?

48 Ki sũp-puiap'sik manĩst'sũppuiapsi kĩn'oau spots'im.

CHAPTER VI.

ISKSKATS'İK kõk stau'kõm motsitappiisuai matap'pix kõk ainu'yĩssi; ikũmits'tsiki kĩn'oau spots'im kimataksa kinosũk oauats.

2 Mak'au mũtskotũkkieniki pinik'it manĩst-ik'ipi aiksĩstapokõmotsitappikasix itai'puyĩsax natoi'apioyists ki moksoku'ĩsts, matappix mõksĩn nu'yĩssax. Kitau'mũnĩstopuau sãkino'sat tai au.

3 Ki au mũts'kotũkkieniki pinsksĩnĩs' i'aksĩssautsĩs kinet'otsĩsi otai'ĩstutsipi;

4 Mõksĩsĩmĩs'si kitau mũts'kotũksĩn ni; ki Kĩn'a, aisĩm miũs'sũppiuõk, kitaksĩn noam'sa kinosũk.

5 Ki atsĩm oi'ikainoeniki pinet'omanĩstsi'k aiksĩstap'okõmotsitappikasix: otũk'ome tsĩm-

anoaiu mōkauatsīmoikasau otsitai'pu yisau natoī'apioyists ki moksoku'ists itsi'kokeists, matap'pix mōksīn nu'yissau. Kitau'mūn isto pu au, sakino'sattai au.

6 Ki Ksēsto'a, a'tsīmoikainiki, īstsi pi kō' ai, okīm'īniki, a'tsīmoikamīs kīn'a ai'sīmiapsiuā; ki kīn'a, aisīm miūs'sūppiūōk, kitaksīnnoam'sakinosūk.

7 Ki atsīmoī'ikainoeniki piniksistape'pu awtsīs, manīstaiksistapepoattopīauaie saie'tūk kix: tūk'ka ūs'tai au ak'aiokhtokī au otakai'pu yissau.

8 Pinet'omanīstsik, tūkka Kīn'o au īksīnīm'ests kitsi pu'īnaki tsipists kitsau om au an'īs topi.

9 Ūn'an īstūttsīmoīkak: Nīn'an spots'im kitsitau'pipi, ūn an īstatsīm'metsīs kitsīn'īkōsim:

10 Ūn an īsto'tos Kitotūmap'sīn ni: spots'im Kitsitsi'tan kanīs'tutsipi, annom' ksōk'kum nokūt'an īstutsit:

11 Annok' ksīstsi ku'ik nokkok'in an a au'ōs sīn:

12 Ki ūn nīksksīnīt'au nitsau um'itsitappiisīn an ēsts, man īstūs'ksīnoawpi annīks'īsk matap'pix nitsau um'itsīstotok in an īxk:

13 Ki pinīstskīm'ūkīn an, ki nokit sikōmotsē'piokīn an Sau um'itsitappiūā; kitūsk'sai nān i au nīn'naiisīn ni, ki otūmap'sīn ni, ki īstapīn a'sīn ni. Amen.

14 Ūn nīksksīn no'ainoeniki matap'pix otsau um'itsitappiisu au ēsts, Kīn'o au spots'im kitak'okskīnok o au.

15 Ki sau oksksīno'ainoeniki matap'pix ot-

sau um'itsi tappiisu au ěsts, Kĭn'oau Spots'im kimatak oksksĭnok oau'ats.

16 Kŭttaioyieno eniki pinomŭs'sŭppik man-ist'omŭssŭppi pi au ksĭstapokŭmotsitappikasix: tŭkka iksĭstuts'imiau ostokso'au ěsts, matap'pix mŭks'ksĭnoŭsax kŭttau'yiau. Kitau'mŭn-istopu au ŭk'otsimiau saiakinosatto pi au.

17 Ki ksĕsto'a, kŭttai au'yeniki pu'ikĭniit, ki ĭssĭs'ki osit;

18 Matap'pix kŭkstai'ĭksĭnok i au kikŭtau yi, kŭksksĭn nu'yĭssi Kĭn'a aisĭm mi ŭssŭppiuă: ki Kĭn'a aisĭm mi ŭs'sŭppiuă kit aksĭnno am'saki- nosŭk.

19 Pin au moi'potosik akau'tsapsĭn ni annom'ksŭk kum, apŭn'ix ki apĭssu'yei otsĭts'oyipi, ki kŭmos'ie pĭtsix otsipĭs'sax ki otsikŭmos'sax:

20 Ki au moi'potosik akau'tsapsĭn ni spots'im, apŭn'ix ki apĭssu'yei otsitsau'oyipiau, ki kŭmosie pĭtsix otsitsau aisĭsŭppokatŭn'aki i pi au ki otsitsau ai'kŭmospi au:

21 Itstsi'pi au kitsinan'ĭsts, ŭn'nim auk ku'skĕttsi pŭppi.

22 Mostŭm'i ĭsta'natsii moŭps'piina; nituks'kŭssi koopsi, kostŭm' ak'otuitsiu anat'sii:

23 Ki koŭps'pi minĭx'ĭssi, kostŭm'i ak'otuitsiu ski'natsii. Anat'sii annik' i tsĭpsts'tsiik kostŭm'i ski'natsĭssi maum'au mŭko ski'nat-sĭn ni!

24 Tukskŭm matap'pi matokotsapotomoyiu-atsax na'tokŭm ix nĭn'ax: aksikŭm okkĭm iu tukskum ki aks'ikŭm ŭk omĭm iu stsĭk'i; aki-kŭme'eniu tuks'kŭm ki aksikŭm'ĭstsĭm mĭm- iu stsĭk'i. Kimatokotapotomou ax au Ap'ĭs- totokiuă ki sau um'itsi tappiuă.

25 Ūn'nikaie kitan'istopuau pinap'itsitatoat kitsipai'tappiisīn ni kitaks'oatoppi ki kitak'sīmatoppi: ki pinap'itsitatoat kostūm'i kitai'aksūpskawsatoppi. Tse'ka īsskīts'tau opai'tappiisīn ni ki aau'ōssīn, mostūm'i ki istotos'ists?

26 Sūm'mokau paiu'tax: mat'omaiinsīm-mauaxau ki matomai'pokiakiuaxau, ki matom-
aumoipotūkkiu'axau īnsīm'apioyīsts; ki Kīn'-
oau spots'im ai'issoyiuax. Tūk'ka' īsskīts'tau,
ksēs'to'a ki osto'auai?

27 Ūs'tainoeniki kōk'spittappiisuai, tsiksīm
a' ak'aatspittappiiu?

28 Kumauk'apai tsitatooppu aisksistsau īsto-
tos'ists? Sat'sīkau anat'suiopokists itai'sūski-
iau; matapotūkkiu'astsau, matapīstutūkkiu'-
āsts'au īstotos'ists.

29 Ki kitan'istopuau Solomon otstap'īsto-
tossi matskītstom'atsēs'ts annists'isk sui'o'pok-
istsk.

30 Is'totosatstopiēs'ts saiūs'kiīsts manīstīs'-
totosatstoppiēs'ts annists'isk annok' ksīstsikuik
na'paitappiīsk ki apinōk'wīs apittūp'apīpī-
pīau ītsi'i: kikūt'tomaiakstai īstūpīstotosats-
kokoauats, kitsenūk'au mai tūkki puau.

31 Ūn'nikaie pinapai'tsitatoak kōk'anīssuai
Tse'a nōks'auatoppīnan? ki, Tse'a nōk'sīmat-
toppīnan; ki; Tse'a nōks'īstotosatoppīnan?

32 (Tūk'ka annists'isk, Gentiles ap'ūssatsīm-
ēs'ts.) Kīn'oau spots'im īksīnīm'aie kitsīm'-
mūkitatosēs'ts.

33 Ki Matom'apsatsīk Ap'īstotokiūā otsīn'-
naisīn ni ki otokōmotsitappiisīn ni ki annists'-
isk kitak'ūtokōnokokēs'ts.

34 Ūn'nikaie pinap'itsitatok apinōk'wīs; ap-

i'nök' wís ak'apitsitasiu. Tuks'kai ksístsikui,
maka'pi súp'anístsiu.

CHAPTER VII.

PINOKÖK'ITSIMAK ki kimatakökökitšim-
ük o'a

2 Kanístau'kökitšimapu ai kitakanístaukök-
itsimüksu ai; ki kanístau'kotawpi kitakaníst-
au'kuyissi.

3 Ki kumauk'satsiks kěškün' osüppa'kömo-
sinni, ki kimatstatopats kitomüksüppa'kömo-
sinni?

4 Ki kiküttaukot'anístau kěškün' nök'sau-
autsissi kitsüppa'kömosinni; ki sat'sit, omük'-
o kitauütsüppa'kömosinni?

5 Kitsiksístapo'komotsitappiansi, Matom'-
sauautsit kitomük'süppakömosinni, ki kitako-
tümso kapsatsip köksauautsissi kěškün' osü-
ppa'kömosinni.

6 Annists'isk natoap'ístsk piniko'tokau imi-
tax, ki pearls pinitüp'istüpapixikau ak'sinix,
öksikkümetauau'ókai au ki akotümotükau'au-
yiau ki kitak'otümsixipok.

7 Anik: ki kitak'okoko; apsatsik, ki kitak'-
okonip; istok'iakik, ki kitaksikauai'pixik.

8 Anniks'isk matap'pixk au'kömönixk au'-
kuyiau; ki annök' ap'satsimök, au'konímaie:
annök istok'iakiuök, otak'sikauaipixikaie.

9 Tükka' nín'naua, auköm'önístüssi okku'i
napaiën, aiakokotsiu aie okotoki?

10 Ki auköm'önístüssi mammi', aiakikotsiu-
aie pítse'ksína?

11 Ksěsto'au, kitsauum'it sitappiipuau, is-

ksin'im'enoainiki kők'okotosuai ko'kosoauax
 ökh'sists, Kın'ou spots'im küttomaiakokotsiu'-
 atsax ökh'sists anniks'isk matap'pixk otau'-
 kömönikixk?

12 Kanist'sitsitatuai matap'pix kőkünist-
 sitsitaiissuaiu, kitak'ünistsitsitattaiu: ün-
 nianistap'piu okök'itsimani ki prophetix ots-
 e'puawsuai.

13 Apüt'okitsimi pi'ik; sokokit'simi apük'-
 oksokui itüp'itsiiu akotap'sinni, ki akai'tap-
 pii itsipim'ix:

14 Annik' kitsim'ik, ki annik' moksoku'ik
 itüp'itsiikiau opai'tappiisinni, aput'tsiau; ki
 unna'tsittappii ikon'imix.

15 Stun'nokau ksıs'tapatoiapiekuax kit'si-
 totaakixk emük'ikınaistotosixk, ki o'pistokini
 itapis'onotsiau.

16 Kit-aks'ksinoaiu otsin'asoauęsts. Ma-
 tap'pix küttomautuyiu'atsauax ksıssi'ix mın'-
 ists, ki ksıs'tapsüskiists küttomautsim'axau
 figs?

17 Neto'i kõnai'ökhsistsix ai'ökhsinasiau:
 ki makap'istsix makap'inasiu.

18 Ökhsistsis matokotokapinasiau'ats, ki ma-
 kap'istsis matokot'ökhsinasiauats.

19 Kõnai'istsix küttaökhsinasiix kakiok'au,
 ki is'tsi itsis'tüpapiksistaiu.

20 Ün'nikaie kitaks'ksinoaiu otsin'asoau-
 ęsts.

21 Kõnai'tappixk nitan'ikixk, Nin'a, Nin'a,
 matakokõnitaipim'axau spots'im ists'in'naii-
 sinni: annök'ap'istutsimök Nin'a spots'im ot-
 sitsi'taniaie, ai'akitsipim.

22 Annik' ksıtsiku'ik akai'tappii nitak'an-

ikiau, Nin'a, Nin'a, nikūt tom aisītsips pinanats kitsin'ikōsim? ki nikūt tom aisūs ko un aniau axau sau um'itsistaawx kitsin'ikōsim? nikūt tom mutai pīssats kas pīnana kitsin'ikōsim?

23 Ki nitakotūman istai au, kimats'ksin opuaa; Mīstūpa'akik, ksēsto'au kitsau um'itsis-tutsipuaa.

24 Annōk' aiokh'tsīmiuōk annīsts'isk nītse'poawsīstsk aks'istutsiu mokōkiin'ai annōk itokhit'oko iskau ūk ok'otoki:

25 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikīmskau, ki ai'sopu, ki annik' napioyīs itot'sūppu; ki matsīstokhopiu'ats; tūk'ka, itokhit'okoko iskau ok'otoki.

26 Ki annōk' aiokh'tsīmiuōk annīsts'isk nīse'poawsīstsk, ki matsīstutsim'atsēsts aks'istutsiu mattsapsin'ai, annōk' itokhit'oko iskau ūk spōts'ikui:

27 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikīmskau, ki ai'sopu, ki annik' nap'ioyīs itot'sūppu; ki istokhopi'u; ki omūk'o otsīs'tokhopiīsīn ni.

28 Ki ūn'nītsiu, Jesus otaiksīste'poattosēsts annīsts'isk epo'awsīstsk, matap'pix skai e'tūk-kiau otsksīn imats'tūksīn ni;

29 Ototūmap'sīn ni itūs'ksīn imatsiuax, ki sīnak'ix man istūs'ksīn imatsawpiax, matūs-ksīn imatsiu'atsax.

CHAPTER VIII.

OTSĪN'NĪSAA TOSSI nitum'mo akai'tappi-ii itopokiuo'iauaie

2 Ki, satsik, nīnuau leper otsitto taakaie ki

otsit'atsim mimmokaie, ki otsit'anikaie, Nin'a, atsi'tatom iniki kitokotsiksixistotok.

3 Ki Jesus itsau'ksikinstsiakiu, ki itsixen'iu aie, ki an'iu, nitak'an istutsip; ksiksit'. Ki soksiksik'siu aie.

4 Ki Jesus an'istsiu aie, Sat'sit, pinaiitsinikos matap'pi; mis'taput, annis'tsin nosattsis natoi'apiekuun, ki annik' otan'ipik Moses issa'kumutskotoat moks'ksiniisau.

5 Ki Jesus otsito'tai piissi Capernaum, een'aken'ai otsitto'taakaie, ki otau'kom onikaie,

6 Ki otan'ikaie Nin'a, annok' nitapotomokok noko'ai itsis'tokhaisiu, ai'papuyiu, eks'kaipu inum.

7 Ki Jesus an'istsiu aie, nitak'ittappo nitak'okuttutoau.

8 Eenaken'ai an'istsiu aie, Nin'a, nimat'sipumapsa kokitsipissi noko'ai: kakse'puyit, ki annok' nitapotomokok ak'okuttutoau.

9 Nesto'a nitap'otomoki, ki een'akex nitap'otomokiau; ki nitan'istau am'ok mis'taput, ki ai'istapu; ki nitan'istau stsik'i, puk'siput ki ai'puksipu; ki annok' nitap'otomokok nitan'istau, am'oi unnian is'tutsit, ki au'an'istutsimaie.

10 Jesus otokh'tsimsaie, skai'etukkiu, ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk ipokiu o'ixk, Kitau'mun istopuau manist'omukopi otau-mai'tuksinni nimatun istokonip'ats Israel istauosin'im.

11 Ki kitan'istopuau akai'tappii umutautsipi apinok'kuyi ki otsit'ustukkopipi ak'uto-toiau, ki akopokau'pimiuax Abraham ki Isaac ki Jacob spots'im istsin'naiisinni.

12 Ki nīn'naiisīn ni īstokos'ix ak'satūpiksīstsi-
 auax skī'natsii; annim asain'sīn ni ki satse'-
 kīnan ak'itsisiau.

13 Jesus an'īstsiuaie eēnaken'ai mīs'taput,
 kanīst'au maitūk kipi kitak'ūn īstutoko ki an-
 nōk' otap'otomokōk itsok'okuttutoau.

14 Ki Jesus otsītsipīssaie Peter oko'aiaie,
 nan nuyiuaie otokem'ani o'ksīstsiuaie itsīs'tokh-
 aitsīinaie, ai'okhtokīm pūs'tsīmesīn ni.

15 Ki kaien'īmaie otsīssi, ki pūs'tsīmesīn ni
 itskīmaie: ki itsipuu', ki ito'yiax.

16 Autūkkus'si ito'tsīpotuyiuaie akai'tap-
 piiau sau um'itsistaawx pakh'tokīnattsīkiaua-
 ax: ki otse'poawsīn ni itsa'tūpiksīstsiuax sta-
 awx, ki ikut'tutuyiax ikōnai'okhtokosix:

17 Mōks'enūpanīstosi otan'īpiaie Esias pro-
 phet, ki an'iu, Osto'i mat'sīmēsts kītsauūt'tsi-
 kotsapsīnunīsts, ki ipa'tomēsts kitokh'tokos-
 īnunīsts.

18 Jesus otsīnno'ōssax akai'tappiīx oto'-
 tūksīpuyimokax, ikōk'itsīmau mōk'opūmos-
 au.

19 Ki tukskūm īni aisīnaki'īna itoto'yīnaie
 ki an'īstsiuaie, Nin'a kitak'ittappopi nitak'o-
 pokiuo.

20 Jesus an'īstsiuaie, ota'tuyix au'ōttsīman-
 iau, ki paiu'tax au'yīiiau; ki Nīn'nau okku'yi
 matsīstokhotom'atsaie otokōn'.

21 Ki stsīk'i otūsksīnīmats'aie an'īstsiuaie
 Nin'a, nōk'otomitappo nōk'akītsōsi nīn'a.

22 Ki Jesus an'īstsiuaie, sūppa'kit; ki enix
 ūnanīstak'itsōsauax enix.

23 Ki otsūppopīs'si akh'iosatsīs, otūs'ksīn-
 īmatsax ipokītsūppo'piiax.

24 Ki satsit iek'opaikĩmskau, ki ai'sik opai-
kĩmskau akh'iosatsis; ki ai'okau.

25 Ki otũs'ksĩnimatsax otsit'totaakikax ki
otsitsiksekenokikax, ki an'ĩtsiikiau aie, Nin'-
a kũmłotse'piokĩnan: nitaks'ĩnetspĩnan.

26 Ki an'ĩtsiuax kumauk'sikopupuauaisks
kitsenũkumaitũkipuau? Itũmit'sipuau, ki
ai'sitsĩpsattomẽsts sopu'ĩsts ki pai'kĩmskaiĩsts;
ki ikũnau'maitsiẽsts.

27 Ki nĩn'ax skai'etũkkiau, ki an'iau,
Tsũkhtanĩstap'ĩnauũkhtauts, sopu'ĩsts ki o-
mũk'sikĩmi manĩstse'tokẽsts?

28 Ki otopũmmo'si Gergesenes ĩstauũsĩn'im
ito'tatsemiau aie natsitappii sauumitsistaawx
pakh'tokĩnattsiikiax, aken'imanĩsts itsũx'iax,
eks'kainixiikiax, matap'pi matokottotsitsko'-
pats.

29 Ki satsit, aisokse'puyiau, ki an'iau, Tsa-
akanĩstappiki tsĩmattopĩnan, ksẽsto'ã ki nẽs-
tũnan, Jesus, Ap'ĩstotokiuã okku'yi? kikũt'-
tautotopa kũk'kĩtsikĩmatsĩstotoksĩnan otsau-
om'otosi itaiksĩtsikumiopi kũk'kĩtsikĩma-
tsĩstotoksĩnan?

30 Ki Pĩstsĩksi'pio akaiẽm ak'sĩnix itau'yiau.

31 Ki sauum'itsistaawx au'kũmũnĩtsiau aie
ki an'ĩtsiau aie, saiai'pixĩkĩnaniki, nũk'itsi-
pĩsĩnaniau ak'sĩnix.

32 Ki an'ĩtsiuax kũkku'. Ki otsũksax,
ak'sĩnix itsipim'iax: ki, satsit, kũnak'sĩnix
itsĩn'aukskasiau inno'tsĩstũppakui, ki omũk'-
sikĩmi suioks'kasattomiau, ki inets'iau.

33 Ki anniks'isk matap'pixk ũsks'kũmiĩsk-
ax itsĩs'tũpaukskasiau, ki akap'ioyĩs itsipim'-
iau ki ai'ĩtsĩnikũttsiaua, ki anniks'isk ma-

tap'pixk pakh tok kĭn at tsixk sau um'itsista awx mats'itsĭn ni kōt tsi au ax.

34 Ki, sat'sit, Kōn ai'tappix ikōn ai'sūx ki-tšimiau akap'ioyis mōk it totatsem ōsau Jesus: ki otsĭn no'ōssau aie, au'kōm ōn ĭtsiauaie mōks'ĭsta pu saie otau'ōssuai.

CHAPTER IX.

KI itsūppo'piu akh'iosatsis, ki ito'pūm mo ki otauūt akap'ioyim ito'to.

2 Ki, sat'sit, itotsĭp'iauaie nĭn'nau, ai'pakh-puyiu, ĭstokhai'tsiu ūksĭn': Ki Jesus otsĭn ĭs'saie otau mai'tūksuai ax an ĭtsiauaie ai'pakh-puyiuā, Noko'a, ōkh'sitūkkĭt; kitsau um'itsitappiisĭsts ĭksĭnip'iau.

3 Ki, sat'sit, stšĭk'ix ai'sĭnakix ĭstai'au am'o (*nĭn'nau*) makapie'puyiu.

4 Ki Jesus ĭksĭnĭm'ĕsts otū's'tapu au ĕsts ki an'iu, kumauk'itsit atopu au aisks maka'pi ku-skĕttsĭpōppu au ĕsts?

5 Tšĭm'a ksĭstspa'pi, kōk'anĭsi, kitsau um'itsitappiisĭsts ĭksĭnip'iau; ki kōk'anĭsi, Nipuat' ki au ōkat'?

6 Ki kōks'ksĭniisuai Nin'a okku'yi ikōts'ksĭnĭm'ĕsts sau um'itsitappiisĭsts annom'ksōkkum (itūm'anĭtsiauaie ai'pakh-puyii) Nipuat', matsit' kitūk'sĭn, koko'ai ĭs'taput.

7 Ki itsipuau' ki oko'ai itsitap'po.

8 Ki akai'tappiii otsĭn ĭs'sax, skai'etūkkiau, ki a'tšĭm mĭm'iauaie Ap'ĭstotokiua annōk' ikotsiu'ōk matap'pix otūmap'sĭn ni.

9 Ki Jesus otaumatto'si, nannuyiauaie nĭn'-

nau, an' istau Matthew, itaupii'inai itai'ponitapopiaie, ki an'istsiuaie Süppa'kit. Ki itsipua' ki pokio'attsuaie.

10 Ki ün'niitsiu Jesus otsitsips'taupissi nap'ioyis, otau'yissi, sat'sit akai'tappiaiu publicanix ki sauum'itsitappix, itsito'taipimiau ki ipokau'pimiauax (*Jesus*) ki otüs'ksin'imatsax.

11 Ki Pharisees otsinno'össax, itünis'tsiauaax otüsksin'imats'axaie. Kitsin'aimoau maukopoks'oyimiax publicanix ki sauum'itsitappix?

12 Jesus otokh'tsisaie, an'istsiuax, anniks'isk matap'pixk ikut'totoaxk matsimmükitappi'uauxau assokinakki, anniks'isk matap'pixk ai'okhtokosixk kimük'itappiaiu.

13 Is'tapuk, üs'ksinik man'istap'ipi, nitökh'sitsip kim'apiisinni, ki nimatökh'sitsipats ikit'stüksinni: tük'ka nimat'ütotopa nök'ai-niköttosau moköm'otsitappix möks'isauaitsitasau, sauum'itsitappix nimut'oto.

14 John otüs'ksin'imatsax otsitüm'ittotaakax, ki an'iau, Tsan'istapiu'ats nimutsauau'yipinan nestün'an ki Pharisees, ki kitüsksin'imatsax küttaisauau'iaxau?

15 Ki Jesus an'istsiuax küttau kotau'yesiaxau man'okkemiuök oko'ai istokos'ix, itsa'kiitawpissi man'okkemiuök? Ki annists'isk ksistsiku'ists ak'otoiau man'okkemiuök otai'akitotoawpistskaie, ki akotümsauau'yiau.

16 Kimatanipsospuau makap'isokösists; annik'psak'sinik aksoksipinikau ki saku'apinikan aksistüpai pinikau.

17 Matap'pix matomaisüppasuyin'imests man'ists mñ'iokkeists ükautokeissuyin'ists, öks'kakümipinikau ük'autokeissuyin'ists, ki

mīn'ioke ak'saikīmsskau, ki aks'iksist suyin-
asiau: Man'ioke īsts itsūppa'suyīnīmau
man'otoke īssuyīnīsts ki ai'aketōkhsiau.

18 Otsakiaisītsīp'sattosax annīsts'īsk epo'-
awsīsts, tukskūm'īni eenakin'ai itoto'īnīai ki
a'tsīmīmīmaie, ki an'iu, Nitūn'na ūk'aiīni;
puk'siput ki kotsīs'i tsīxen'īs, ki aks'ipuitap-
piiu.

19 Ki Jesus itsipūau', ki itopokom'īuaie, ki
otūksīnīmatsax mat'opokomiau aie.

20 Ki sat'sit ake'uā, au'atūnikau ūksau-
mawksaikīmsskau otok'tokossīnī na'tsikoput-
tuyi stuyī'īsts, itsūp'paatsīuaie, ki itsīx'enīm-
aie opekakūn'īmaīaie:

21 Tūk'ka, īs'tau, ksen'īmīnīki opekakūn'-
īmaī, nītak'okuttotoko.

22 Ki Jesus ito'tūkkau; ki otsīnno'ōssaie,
itūnī'u, Nitūn'na, ōkh'sitūkkīt, kitau mai'tūk-
sīnī kumut'okuttotoko. Ki ake'uā annīk'
itokut'totou.

23 Ki Jesus otsītto'taiīsi eenakin'ai oko'-
ai, ki otsīnno'ōssax au'yesīx ki matap'pix eīs'-
tsekīniau,

24 An'ītsīuax, anīs'tapaauk, ake'kuūn
matseniū'ats, ai'okau. Ki itai'īmau aie.

25 Ki otsīs'tūpskoōsax matap'pix, itsīpīm,
ki ito'tsīmaie, otsīs'aie, ki ake'kuūn itsipūau.

26 Ki otap'īstutsīpī, annīk' auōsīn'īk, mot-
ūs'ksīnīpaie.

27 Ki Jesus otsīstūpau matta'atossi, na'to-
kūmī naps'tsīx nīn'ax ipokīuo'īax, ki aisokse'-
puyīax ki an'īau, David okkūī', Kīm'okīnan.

28 Ki otsīsīpīs'sī nap'ioyīs, naps'tsīx ito-
to'yīau aie: ki Jesus an'ītsīuax kīkūtau'mai-

tsip uau nōk' okot ũn ĩstuts ĩs? An' ĩstsi iau aie
A, Nin' a.

29 It ũm' ĩts ĩxen iu ax oōps' pu au ax, ki it ũn ĩ-
u, kan ĩsto' mait sip uai, ũn nian ĩsts ĩs'.

30 Ki ĩts ikau' op ĩi oōps' pu au ax: ki Jesus
sai em iu ax mōk stan ĩs' tos ax ma tap' pix.

31 Ki osto' au ai, ots ĩs' ta pus au ikōnai' ts ĩn ni-
koy iu ax ma tap' pix an nik' au oš ĩn' ik.

32 Ki ots ũks ax, sat' sit ito' ts ĩp iau aie k ũt tai-
ai' pu yiu a sau um' ĩts ĩsta aw pak to' k ĩn at ts iu aie.

33 Ki sau um' ĩts ĩsta aw ots ai' pik s ĩst oš saie,
k ũt tai ai' pu yiu ā ĩt se' pu yiu: ki kōn ait appix
skai' et ũk k iau, ki an' iau, mats ĩk ain ip' ats ĩsrael
ĩst au oš ĩn' im.

34 Ki Pharisees an' iau sau um' ĩts ĩsta aw x
ots ĩn' aim o au ai it ai' sai pik s ĩst siu ax sau um' ĩts ĩ-
sta aw x.

35 Ki Jesus it ap' au au o k au kōn au' ak ap i o-
y ĩsts, ki ĩn ũk' ak ap i o y ĩsts, ki it ũs' ks ĩn ĩ mats-
tok iu ota' toi ap i o y im o au eš ts, ki ai' sem ok iu
n ĩn' nai ĩs ĩn ni ĩst o k h s' ĩt s ĩn i k s ĩn ni, ki o k' kut-
tuts ĩm eš ts ma tap' pix ot o kōn ai' ok tok os u au eš ts
ki ot o kōn au' at ũn i k au eš ts.

36 Ki ots ĩn no' oš saie ot app ĩs ĩn' na, kai ĩm' iu-
aie, t ũk ka ũs' ts ĩm siu, an eto' man ĩst au' an et op i-
ax em ũk' ik ĩn ax sai ĩt s' ts ĩs si ũks' k ũm ok iu ā.

37 It ũm an' ĩt siu ax ot ũs ks ĩn ĩ mats ax, ak au-
o' yi ĩn s ĩn' man ĩsts, ki ap' ot ũk k ix un na' to s ĩm-
iau;

38 At s ĩm' oi i k ũt tok ĩn s ĩm' man ĩsts ĩt s ĩn' nau
mōk' it ũp sk o oš ax ot ĩn s ĩm man ĩsts ap ot ũk k ix.

CHAPTER X.

OTSIPUK'SÜPINNIKÖTŪSAX na'tsiko-
puttsiau otŭksinimatsax, ikotsiu'ax otŭm-
ap'sinni mök'saipiksistosauax sauum'itsistaax,
ki mök'okuttutsisax amian'istokhtokosists ki
amian'istatŭnikĕsts.

2 Na'tsikoputtsixk itoköt'tsiuax otsin'ikös-
oauĕsts am'ostsiaukiĕsts; Matom'itappiu, Si-
mon, mat'anistau Peter, ki Andrew oskŭn:
James, Zebedee okku'i ki John oskŭn';

3 Philip, ki Bartholemew; Thomas, ki Mat-
thew, annök' publicanök; James, Alphæus ok-
ku'i. Ki Lebbæus, mat'anistau Thaddæus;

4 Simon, Canaanite; Ki Judas Iscariot an-
nök' aien'ŭpanistsiuökkaie.

5 Anniks'isk natsikoputtsixk Jesus itoköt'-
tsiuax ki saiem'iuax ki an'istsiuax, Gentiles
oksoku'auĕsts pinitap'pok, ki Samaritans ot-
akap'ioyimoauests pinŭt'sitsipik:

6 Ki Israel oko'au otomŭk'ikinaumix ats'ax
is'tapuk.

7 Ki auau'ökainoniki sem'okik, ki anik',
spots'im ĩstsĭn'naiisĭnni aststsiu'.

8 Ai'oktokosix kut'tutokau, leperix ĩssin'-
nomokau, enix' nipua'atsokau, sauum'itsista-
awx sai'aipiksistokau; Kitsiksist'okoko, ksist-
oko'tŭkkik.

9 Gold ki silver ki brass pinitšŭp'pitŭkkik
kitsitai'sŭpopumatsopuauĕsts,

10 Assuia'tšĭman pinots'ik aumatto'ainoai-

niki, pinots'ikau na'tokaists spiks'isokösists, ki a'tsikists, ki otoats'ists; ap'otükkiuã ak'-otsïmaie otso'ösïn.

11 Annik' akap'ioyïsk kïtai'akitsipipika süppo'öttesatsïk annök' öks'apsiuök; ki annim' stau'pik kitsauomai'sükskitsïssuai.

12 Ki pim'innoainiki nap'ioyïs, ksema-tsim'at tok.

13 Ki ökhs'ïssi nap'ioyïs ünñianïstsito'tos kitsïn'nüstseisuauests; ki sauökhs'ïssi ünñianïstsska'atok kitsïn'nüstseisuauests.

14 Ki annök' kiküt'tau tokök, ki küt'tauotsïmikök kitse'poawsïsts, sükskitsim'innoainiki annik' akap'ioyïsk sotsïk'asattok.

15 Kitau'münïstopuau akök'itsïmaïksïstsi-kuïk Sodom ki Gomorrha ak'skitstom annik' akap'ioyïsk.

16 Sat'sïk emük'ikïnax mïs'tüpskoawki apis'ix neto'yik kanïstsïst'üpskopuau: mokök'-ik manïstsokökïpi pitse'ksïnax, ki ikkïnap'sïk manïstïk'kïnapspi kükku'ix.

17 Ki üsk'skümokau matap'pix; kitakau-müts'kauoau akök'itsïmani, ki otatoi'apio-yimoauësts kitakitaipstüsïstipïs'okoau;

18 Kinïn'ax ki omüx'inax kitakittüp'ip'ïok-oai, nësto'a kumut'aiakaitüp'ip'ïok-oai, kökkite'nüpanïstosau ki Gentiles.

19 Ki aumüts'kauïnnoainiki pinstak kök-ünïstse'puyïsuai; annik' kitak'okokoau kitai'-akanipuai.

20 Kimats'epuyïpuau, Kïn'oau osta'aw ksësto'au itsïpsta'puyiu.

21 Ki umu'pappiipi akumüts'kaiuaie umu'pappiipi möks'eïnsi, ki nïn'a akumüts'kai-

uaie okku'i; ki pokax aksenūpanīstaiāu un'ouax ki oksīs'touax mōks'enitōsauax.

22 Ki kōnai' tappix kumut'akaukīmokoiāu nēsto'i; ki annōk' eikak'imauōk umuts'ipaitappiuaspi akitsikōmotse'piauaie.

23 Kīm'atsistototsenoainiki tuks'kai akap'ioyīs, mīs'tūpokskasik stsik'i: kitau'mūnīstopuau kimatakōkōnitotopuau Israel īstokōnau'akapioyīsts otsauomai'akotosi Nīn'au okku'i.

24 Ūsksinīmats'au matskītsīmiu'ats otūsksinīmats'tokiuā, ki apotūk'kiuā matskītsīmiu'ats otsīn'aim.

25 Ōkh'siu ūsksinīmats'au mōketūm'anīstsau otūsksinīmats'tokiuā, ki apotūk'kiuā mōketūm'anīstsau otsīn'aim. Anīstsīn'nikōttūsauaie nap'ioyīs otsīn'aim Beelzebub, ak'staiānīstsīnīkōttaiāu ītsīpstauPIX oko'ai?

26 Pinstūn'nokau; matsekipats akstaisaiipasokīnīs; matsītsīksīs'pats ak'staisaiīsksinīs.

27 Kītse'ītsīnikopuai ski'natsii matai'ītsīnikok ksītsīku'inatsii: ki kitai'okhtsipuai kotkhīs'suai, sem'ik spots'im nap'ioyīsts.

28 Ki pinstūn'nokau annīks'īsk akenītomīxk mostūm', ki sta'aw matokotsenītsīau'ats: stūn'nok annōk' ikots'enīts iuōkax mostūm' ki staaw stakhts'im.

29 Natokūmīx sīstsīx kūt tomūtai ponītau'atsax nītsīpūn'asaini? ki tuks'kūm matakītotsīu'ats ksōk'kum sau ūsksinōūssi Kīn'ou.

30 Kitoku'yīkīnsīsts ikōnūks'topīau.

31 Pīniko'puk; kitots'ītskūkaiīxkīmīmīpuau akaiēm'ix sīstsīx'.

32 Annök' aie' nüpan ĩstsiuök matap'ii nĕsto'i, osto'i nitaks'enüpan ĩstau nĭn'ă spots'im.

33 Annök' nĭt'saietokök matap'piuök, osto'i nĭtak'saietoau nĭn'a spots'im.

34 Pinstak nimut'oto ĩnnüst'sĭn ni nök it-sĭt'apix ĩsi ksök'kum: nimat'otopa nök itsĭt'apix ĩsi ĩnnüst'sĭn ni, ĩn nu'stoan nimut'oto (*nök it sĭt'apix ĩstos ksök'kum*).

35 Nimut'oto nĭn'au ki un'ni mök'itsi potsĭs-tĭm motse ĩsau, ki otün'ni ki oksĭs'tsi, ki äum'si ki maawks'i mökitsi potsĭs-tĭm motse ĩsau.

36 Ki nĭn'au aks'ikatummĭu ax otopok-au'pimix anniks'isk matap'pixk oko'ai ĩtsĭpsts'taupixk.

37 Annök' ai ĩs'tüpük omĭm miuök un'ni nĕsto'i nimatokotsinanük'ats: ki annök' ai ĩs-tüpük omĭm miuök oku'yi ki otün'ni nĕsto'i nimatokotsinanük'ats.

38 Ki annök' sauots'ĭssi otai ĩnan'i saupokiu o'osi nĕsto'ă, nimatokotsinanük'ats.

39 Annök' ikon'ĭmök opai'tappiisĭn ni, ak'atstomaie; annök' at'stomök opai'tappiisĭn ni, nĕsto'i itat'stomaie, ai'akokonimaie.

40 Annök' kĭto'tokök nito'tok; ki annök' nito'tokök ito'toyeu aie annök' nitse'tokükök.

41 Annök' ito'toyeuök prophet otsiprophetisaie otak'okuyĭssi prophet osa'kinosĭn niaie; ki annök' ito'toyeuök moköm'otsitappiuă otoköm'otsitappiisaie, otak'okuyĭssi moköm'otsitappiuă osa'kinosĭn niaie.

42 Ki annök' ai'aku tükku yiuök sto'kĭmi tuks'kĭmi anniks'isk ĩnüks'tĭm ĩxk otüs'ksĭn ĩmatsössaie, kitau'mün ĩstopuau matak at-stom'ats osa'kinosĭn niaie.

CHAPTER XI.

KI un'niniitsiu otai'ksistan istössax na'tsiko-putsix otüşksinimats'ax itsistüpa'a tomaie möküşksinimatstoksi ki möka tsim'semök si ot'akapioyimoauësts.

2 Annok' John itsipsts'taupissi itai'okiakiopi otokh'tsisësts Christ oiapistutsipists'aie, itoköt'tsiuax na'tokümix otüşksinimats'ax,

3 Ki an'istsiu aie, kikütami'pa annök' aiakoto'ök, ki nök'apsüm mösinan noke'tsimi?

4 Jesus an'istsiuax, mis'tapuk, matan'istsin-nomok John annists'isk kït okh'tsipuauëstsk ki kitüş'satsipuauëstsk :

5 Naps'tsiox ü'süpiu, ü'stsekaiix iköm'ot-auauökaiu, leperix issin'aiu, küttaiai'okhtsimix ai'okhtsimiau, enix' aipuu'iau ki kïm'-atapsix atsïmsem'aiu ökh'sitsiniksini.

6 Ki atsïm'siu annök' küttaï'itstskïmskük-iuök nësto'i.

7 Ki otsis'tapusax, Jesus otaumütüpaiitsin-nikoösauaie akai'tappix John, Tsan'istappiu-ä kumutsitappopuai ksï's'tapsksök kum kök'-satsipuai? Küttaitsip'a apai' sopu'yi itau'ütöpäpokaiiu?

8 Ki tsan'istappiu a kumut'sitappopuai kök'satsipuai? Küttaitsip'a nin'naii ikikïn'istotosiu? Anniks'isk ikikïn'istotosixk itot'okoyiau Omüx'inax oko'auësts.

9 Ki tsan'istappiu ä kumut'sitappopuai kök'satsipuai? Küttaitsip'a prophet? A, kitan'istopuu skïtsim'iu aie prophet.

10 Annök sinau', sat'sit, nitse'tomoto küt-

tau nit o'to katatsis au kostoksis', ki ake'tomso-
kapapistutsimaje kokoku'i.

11 Kitau'mun istopuau anniks'isk itsipok-
ai'im mokix akex, mats'its tsipa ok'skitsimiaie
John Baptist: ki annok'inuks'tsimok spots'im
istsin'naiisinni ai'skitsimiu aie.

12 John Baptist istsiksis'tsiku ists, puk'supi-
ksistsiku ists spots'im istsin'naiisinni itusk'o
tuitsipiop, ki uskotui'tsipimix itusk'otuitsi-
pimiau.

13 Konai'prophetix ki okok'itsimani aie'-
nupanistomiau ests otsau om o'tosi John.

14 Ki mak'otsimenoainiki, am'auk Elias an-
nok' ai'akotook.

15 Annok itokh'iuok mok'okhtsimsi unan-
iststokh'tsis.

16 Tsa nitai'akanipa annok' o'tappiisnok
manistsin'naiipuaiu? Netoinitsi'au pokax
annim' itawk'pumauawpim itau'pix ki aisit-
sipsatsiau otuk'auauax,

17 Ki an'istsiauax, kitsik'uttomopinan ki
kimat'spiipuau; kitau'yimopinan ki kimau'-
kaiisuau ests kimatakipuau estsau.

18 John oto'tosi matauyiu'ats ki mataisim-
iu'ats, ki an'iop pakh'tokinatsiu sau um'itsi-
staaw.

19 Nin'au okku'i oto'tosi, au'yiu ki ai'sim-
iu, ki an'iop, sum'mis, aistoks'oyiu ki aistok'-
simiu, publicanix ki sau um'itsitappix otuk'au-
auax. Ki mokok'sinni o'kosix otokom otsis-
tuokaie.

20 Itau'mut upsit sipsat tom ests akap'ioyists
annim' otsit'apistutsipists ot'apistu tüksists
otsau om ai'sauaitstusax.

21 Kitak' oksinip maka' pi, Chorazin! kitak' oksinip maka' pi Bethsaida! nitsit' tsipstsapistsututukkitopiau Tyre ki Sidon istak' apioyists is'taisum misauaitsi tau opiau isksim' matukkiapistists ki makh'skistsists.

22 Ki kitan'istopuau Okok'itsimani istisksis'tsikui man istak si ksists' papsi pi ksesto'a, aks' is i ksists' papiu Tyre ki Sidon.

23 Ki ksesto'a Capernaum, kitspin' nok o spots'im, hades kitaks'in nis simok o; omuk' apotuksists kitak' apioyim itap' istutsipiau ittsipstsapistutukkiopiau Sodom, is'taisaki aitaitsiopi.

24 Ki kitan'istopuau, Okok'itsimani istisksis'tsikui man istak si ksists' papsi pi ksesto'au, aks' is i ksists' papiu Sodom.

25 Annik' Jesus an'iu, nitokh'situkki nin'a, spots'im ki sok'kum istsin'aimi, kitai'ksisatokiauests annists'isk mokok'ietappix ki kitapaso'kinomoiu inuk'sipokax.

26 Unnianists'it Nin'a; manistokh'sipi kitsitsi'tan.

27 Nin'a otokonai'nanists nitokok: ki matsitsipa isksinnuyiu aie okku'iaie Nin'a nits'ksinnuyiu aie; matsitsipa isksinnuyiu aie Un'ni, okku'i nits'ksinnuyiu aie, ki annok isksin imats' sto kotseuok Un'ni.

28 Puk sipa'akik konai'ikapotuk kix ki ikonus'soksistsix, ki kitak'okotopuau issik'sistsi kosini.

29 Nokhkin'ni kin'attok, ki isksino'kik; nitsik'kinapsi nimat'omukim uspa; ki kitak'

okonip u au ku'skēttsi pōppu au ēsts īstsīk' sīs tsi-
kosīn ni.

30 Nokh kīn'ni ksīsts' papiu, ki nit opa'tūk-
sīn sōk'otsiu.

CHAPTER XII.

ANNIK' Jesus Issīk'opi iksīstsi kui itsisūp-
pok a'atomēsts napaiēn īn sīm man īsts; ki
otūsksīn īm ats'ax au'notsi ax, ki aīn'as īsts au-
mūt ūp'ots īm iax ki itaumūt ūp'io attom iax.

2 Ki Pharisees otsīn no'ōssau ax, an īstsi au-
aie, sūm'mīsau kitūsksīn īm ats ax mat'ōkhsiu
otap'īstutsip u au ēsts an nok' īssīk'opi iksīstsi-
ku i k.

3 Ki an īs'tsiu ax kīkūt tan īstop u au'ats
David otap'īstutsipi ot au'notssi ki ot opok om'ix;

4 Man īst'sipipi Ap'īstotok iuā oko'ai, man-
īstau'at topiau otsitau'pipi īstske'tani annik'
kūt'taōkhsiik mōks'au attosi ki ot opok om'ix
mōks'au attos ax aie, ki kak'ōkhsiu natoī'apie-
ku ax mōksau attos au aie?

5 Ki kīkūt an īstop u au'ats okōk'itsīmani
natoī'apieku ax man īstap'otūkip iau īssīk'opi
i ksīstsi kui otsi tsips'tau pīsau omūk'atoī ap-
ioyīs kīmatsīki u'ats.

6 Ki kītan'īstop u au annom' itstsiu' tuks'-
kūm ki skīt'stom omūk'atoī apioyīs.

7 Ki kitsksīnī'topi man īstap'ipi nitak'ōkh-
sītsip kīm'apiisīn ni, ki nīmata kōkhsītsīpats

i kīt'stūk sīn ni, kīs'tai sau o tui' mau o pi au kūt-tau tui maixk.

8 Nin'a okku'i itsīn'au at tom īn a ai īssīk'opi i ksīs tsi kui.

9 Ota'ats īsta pusi, ota toi'api o yim o ai itsipim;

10 Ki sat'sit, nīn'au itsīps'tau pi īn ai, ki o-tsīs'i i po'kōttsiu aie. Ki ai sūp po'ōt sesat tsiu aie, Kūt ai'ōkh siu ats īssīk'opi i ksīs tsi ku īsts ōk'okut to to ōsi? mōks'en ūpan īst ūssau aie.

11 Ki an'īstsiu ax, Ūn'nats nīn'au kit opok-ittappi'īm mo au maksinan'si tuks'kūmi emūk'ikīna, īstsūp'popi īssaie at ūn'īaksīn īssīk'opi i ksīs tsi kui, Kūt tom ai'ak stai sau tu yiu ats aie?

12 Nīn'au kūt tom ai'skītsim iu ats emūk'ikīna? Ūn'nik aie itōkh'siu mōk'ōkhsap īst utūk-si īssīk'opi i ksīs tsi ku īsts.

13 Itūman'īstsiu aie nīn'au, Sauksi kīns'tsiakit. Ki itsauksi kīns'tsiak iu; ki ikut'tutsip aie ne toi'nitsiu aie otat'otsīsi.

14 Itūmit'sūksiau Pharisees, ki ikōnau'kōk-itsīmat tsi au aie man īst aks'en itaw pīau aie.

15 Ki Jesus otsksīn īssaie, itsīstapu': ki akai'tappix ipok iu o'iau aie, ki ikōnau'kut tu tu yiu ax;

16 Ki sokap'an īstsiu ax mōk stai i tsīn niko ōsax'aie:

17 Mōks'en ūpan īstosi Esias otan'ipi, ki an'iu,

18 Sūm'mok, nitap'otomok, annōk' nitse'nini wattau ōk; nitūk'omīm mau, nu'skēt tsi-pōppi ni mut'ōkhsīm mau: nitak itsi pot o ai'īn ai nitsista'awi ki akan īs'tsīn momoyiu ax Gentiles okōk'itsi man i.

19 Mataketskau'ats matak soksi pūppi sūm'ats; mat'akits tsipa matap'pi mōk'okh tsisaie otse'poawsists mok soku'ists.

20 Apai' otūk'itsissi matak šin ūkiu'ats: flax setsis'si matak ūtsim'atsaie otsau omai'tūpskīsaie okōk'itsimani mōk'its skitsstani.

21 Ki otsin'ikōsim Gentiles ak'au maitsimiau.

22 Tūks'kūm ito'tsi potou pakhts'istūmatseu Sauum'itsiStaaw, naps'tsiu, ki matai puyiu'ats: ki ikut'tu tuiuaie, ki naps'tsiu ā it'sūppiu ki kūt tai'puyiu ā itse'puyiu.

23 Ki kōnai'tappix it'skaietūkkiau ki aniau kūtamiu'ats David okkiu?

24 Pharisees otokh'tsimsau, an'iau, Am'ōnīn'au, matomaisai piksistsiu'atsax Sauum'itsiStaawx, Beelzebub Sauum'itsistaawx otsin'aimoai, umutai'sai piksistopi ax

25 Ki Jesus isksīn nu'yiu ax otūs'tapi ax ki an'istsiu ax, Nīn'naiisīnni ai'aketotoki ak'eitsīnikau; ki akap'ioyis ki nap'ioyis aiaketotokiau matak sipuitsiuats:

26 Sauum'itsitappiu ā satūp'iksistussi Sauum'itsitappiu ā, aiaketsistotosiu; ki otsin'naiisīnni kūt tom aksipuitsiu'atsaie?

27 Satūp'iksistainikiau Sauum'itsiStaawx, Beelzebub nimut'satūpiksstai au, Tūka'ko'kosix itsatūpiksstiu'atsax? Ūn'nikaie osto'au ai kitak'okōkītsīm ūko au.

28 Ki Satūp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx Ap'istotokiu ā otsista'awmi nimut'satūpiksstai au Ap'istotokiu ā otsin'aiisīnni kito'taakoai'ni.

29 Mīskōpin'ai oko'ai Tsa'akan istokotsitsi-

pim'atsaie, mők'itauksistutsišaie ope'kanists-
aie, saotüm'isksiptüsaie mïsköpín'ai? ki
ak'otümoksisstutsîmaie oko'ai.

30 Annök' niküt'taispum mokök, niköttum'-
a: annök' niküttau pokomoawk'iakimauök au-
anit'apiksistükkiu.

31 Ūn'nikaie kitan'istopuau, amian'istsau-
umitsitappiisinni ki amian'istitüpsauokömots-
e'poawsists Apïstotokuä akitsksînoaiu ma-
tap'pi; ki annök' akitüpsauo'kömotsepuuiuök
Atsim'istaaw matakitsksînoau'ats.

32 Annök' itüp'sauokömotsepuuiuök Nin'-
au Okku'i ak'itsksînoau, ki annök' itüpsauo-
kömotsepuuiuök Atsim'istaaw mat'akitsksî-
noau'ats annom' ksök'kum ki aie'nissi otsis'-
tүpipuitappiisinni, mat'akitsksînoauats.

33 Ökhs'apïstutos mistsis', mők'ökhsinas-
iu: ki makap'ïstutos mïstsis mők'okapinasi:
mistsis' isksîno'au otsin'assinni.

34 Pits'e'ksînaipokax! Sauum'itsitappiino-
ainiki Tsa'a kitakokotünistse'poattopuau'ast-
au ökh'sists? manïsta'kauopi u'skëttsipöp-
ppi, maoi' itai'puuiu.

35 Ökhsîn'auä manïsta'kauopi ökh'si u'-
skëttsipöp-ppi sau'otsimësts ökh'siists: Sauum-
itsin'nauä manïsta'kauopi maka'pi u'skëttsi-
pöp-ppi sau'otsimësts makap'ïsts.

36 Ki Kitan'istopuau Kõnai'ksistapitse'po-
awsists otakse'puyisau matap'pix aksenүp'an-
ïstomiauësts Okök'itsîmani istiksîs'tsikuï:

37 Kitse'poawsists kitakokömotsitappiets'-
okoaiu ki kitse'poawsists kitak'saie tokoai-
au.

38 Stsik ix Sînak'ix ki Pharisees noküt'anış-

tsiauaie ki an'iau, Nin'a nõk'okapipinan i-tots'tsipi ksěsto'a.

39 Ki nokūt'anistsiuax osauum'itsitappiisinna ki otau'õkotaitappiisinna itok'apsatsimiau; ki mat'akitstsipa ak'okotawpiau. Tuks'kai ak'okotapiau Jonas prophet.

40 Manists'itauþisaie Jonas mammi' o'koaniaie nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists; ũnniak'anistsitauþiaie Nĩnau Okku'iksõk'kum u'skěttsipõppi nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists.

41 Nineveh istšĩn'ax, akopoksipapomiauax o'tappiisinna istots'tsissi Okõk'itsĩmani ki akitsauotõtsepuyiopiau; aisauai'tsitaiu otatsĩm'semõssax Jonas; ki sat'sit, annõk' skĩtsĩm'iuõk Jonas annom' itau'piu.

42 Amskap'iksõk'kui istšĩn'nauake akopoksipapomiauaie o'tappiisinna istots'tsissi okõk'itsĩmani, ki akitsauotõtsepuyiopiau: umuk'itsipi ksõk'kui ito'to mõkitokhtsissi Solomon otokõk'sĩniaie; ki annõk' skĩtsĩm'iuõk Solomon annom' itau'piu.

43 Sauum'itsistaaw otsai'piksistũssi nĩn'au, ikĩtksõk'kuyim itap'auauõkau issik'opĩssĩni itap'satsĩm ki matokonĩm'atsaie.

44 Itũmau'aniu nitak'ãtsko noko'ai numut'sũx; ki oto'si ikon'ĩm nam'itaitsiu, namokh'ipaie, ki a'natsistutsipaie.

45 Ki itũm'itappo ki mat'tuyiuax ikĩt'sikũmiax sta'awx, itsĩs'tũpokapsiax, ki itsipim'iax ki itoko'attomiax: ki otsako'itappiisĩni eikĩs'tũpokapiuaie ototom'itappiisĩni. Neto'i ak'anistsiuie ot'okapitappiisĩna.

46 Otsa'kiaisitsĩpsattosax matap'pix, Sat'sit,

Oksis'tsi, ki omu'pappiipix sauauts'im itai'puyiax, ai'pu in ūmiau mōk'sitsipsattōsauaie.

47 Tuks'kūm an'istsiu aie, Sat'sit, Kiksīs'ta ki kumu'pāppiipix sauauts'im itai'puyiau, ki ai'pu in ūmiau kōksitsīpsaiisau.

48 Ki an ni'isk ota n'ik'isk, an'istsiu aie, Tūkka' niksīs'ta? Tūkka' numu'pāppiipix?

49 Ki itas'kotuyiax otsīs' otūs'ksin imatsax ki an'iu Sūm'mokau niksīs'tsi ki numu'pāppiipix!

50 Annōk' ai'aks istutsim ōk Nini Spots'im otsitsi'tani aie, osto'i numu'pāppiipa, nēskūn', nit'akem, ki niksīs'ta.

CHAPTER XIII.

NETO'IK ksistsiku'ik Jesus itsūks'kitsim nap'ioyis, ki omūk'sikimi issoots'i itakau'piu.

2 Isto'tuitappiix oto'taakax, ki akh'iosatsis itsitsūppo'piu, ki itakau'piu; ki isto'tuitappiix ikōn'itūs sui puyiau issoots'i.

3 Ki an'istsiuax akau'ōiau parables ki an'iu, Sat'sit, aisūppipum'auā itui'sūppipum mau:

4 Ki ota i'sūppipum mōssi, mokso ku'yi stsik'ists itsin'nissiēsts, ki paiu'tax itotoiax'ēsts ki itau'at tomiax'ēsts.

5 Stsik'ists okotoksskui itsin'nissiēsts otsits'inūx ksōk ku aspi; ki otsai'spik ksōk ku aspi itsik'kūm sūskiau:

6 Oto'tūm iskōpsi natos'i, itse'tsin itsiau; ki otsau'okōtsek sau itopo'kōttsiau.

7 Stsík'ists itsín'nissiau ksissi'ix: ki ksís-si'ix itsüskiiau ki ito'satsiiaua x:

8 Stsík'ists ökhs'ksökkui itsín'nissiau, kiits-ín'asiau, stsík'ists kepíp'pui, stsík'ists nai'íp-pui stsík'istsni'íp'pui.

9 Annök' ito'kiuök, ũnan'istokh'tsims.

10 Ki ũksin'imats'ax ito'toyiauaie, ki an'-istsiauaie, Kumauk'sitsipsattai'isksixau parables?

11 Noküt'an'istsiuax, kitokokoau kök'its-ksiniisuai spots'im itsín'naiisinni itse'kipi, ki osto'auai matokotau'axau.

12 Annök' nan'naniuök, ak'okotauaie, ki akakai'naniu: annök küt'tainan'iiuök, otsinan-attopi ak'otsipaie.

13 Ũn'nikaie numut'ũn'ist'sitsipsattai'au parables, issüppis'au möksta'apsau; okh'tsim-sau mökstau'okh'tsim'sau, mökstai'isksin'sau.

14 Aien'ũpan'istom'ests Esaias, otan'ipi, okh'tsimeniki kitak'okhtsim, ki kimat'akoksin'ipa; ki süppi'niki kitaküts'api, ki kimat'aksin'ipa:

15 Am'o o'tappiisina u'skëtsipöppists mi'ests, ki okhtok'ouaests matom'aipumokhtsimiu'axau, ki oöps'puauax naps'tsiiax; möksta'apsax moöps'pix, möksta'okh'tsim'sests mokhtok'ists, mökstau'okh'tsim'sests mu'skëtsipöppists, mökstai'sauai'tistasau, nok'staukutuaw'sau.

16 Atsim'siau koöps'puauax, aiapiau; ki kokhtok'ists, ai'okhtsim'iau.

17 Kitau'mün'istopuau, akaiëm'ix prophetix ki moköm'otsitappix ai'puinũmiau mök'satsisauests annists'isk kitai'nipuau'istsk ki

mats in im'ax au ěsts ; ki mők'okhtsis au ěsts an-nists'isk kitai'okhtsip u au ěstsk, ki mat okhtsim'-ax au ěsts.

18 Okh tok ai'süpipum mau ä parable.

19 Matap'pi okhtsis'si nin'naiisinni istse'-poawsin, ki sau'kõm otokhtsis si, itüm'ipuk si-pu Sau um'itsi tappiu ä ki ito'kasattomaie an-nik' itsüp'ipum at topik u'skët tsi pöppi. An-nök'auk mat'simaie ěstsüpipum'ani mok so-ku'i.

20 Annök' mat'simök ěstsüpipum'ani ok'-otokskui, ai'okhtsimiu epo'awsin, ki otse'tam-e tüksinni mat'simaie ;

21 Mat'au ütsitstipa kők'seksi, ki mataks-isüm su'ats ; ikikin'etüksinni ki ükksis tutük'-sinni otos'au, atsim'epoawsinni ün'nikaie ito'toiau, ěstskim skük iu.

22 Annök' mat'simök ěstsüpipum'ani ksis-si'ix, ai'okhtsimiu atsim'epoawsin ; ki annok'pai'tappiisinni ěstap'aitsitani, ki spük is'sists ito'sats to mi au aie atsim'epoawsinni, ki mats-inasiu'ats.

23 Annök' mat'simök ěstsüpipum'ani ökhs'-ksök kui, ai'okhtsimiu Atsim'epoawsinni, ki mokõm'otokhtsimaie ; ki itsin'asiu, stsikix, kepip'puyi, stsik'ix nai'ippuyi, stsik'ix niip'-puyi.

24 Stsik'i parable an'ěstsiuax, ki an'iu, Spots'im'ětsinnaiisinni netum'an'ěstsiu Nin'-au, annök' ai'süpipum au ök ökh'sisüppi-pum'ani otsin'simman ;

25 otai'okasax otap'auto mokix, okatum'i ito'toyiu aie, ki ökh'sisüpipumani ipa'soksüp'-pipum au makap'süpipumani, ki itsis'tapu.

26 Ki otsūs'kissi mattuyis, ki otsin'assi, itūm'in'akuo makap'sūpipumani.

27 Ki Nin'au otapautomokix otsito'taakax ki an'istsiau aie, Nin'a, Kikūt'tai insim-atop'a ōkhsisūpipumani kitsinsimman? Tsema ito'to makap'sūpipumani?

28 An'istsiuax, Katum'a otap'istutūksinaie. Ap'automokix otan'ikax kikūt'ōkhsitūkipa nōk'itotosinan nōk'sauotsis inaniau?

29 Ki an'iu, Sa; sauau'tsiminoainikiau, makap'sūpipumani, kōkskakūm'sauotsipu ai ōkhsisūpipumani.

30 Unnianist'sūskisau mōk'itotosi pokiak'sinni: Ki pokiak'sinni oto'si, nitak'otūmanistai au ai'pokiakix, matom'omopotokau makap'sūpipumani, ki is'ksipikau kōk'kitsetsinsissuai au; ki istūp'omopotokau napaiēn'insimman nitapaiēn'io kai.

31 Stsik'i parable an'istsiuax, ki an'iu, Spots'im istin'naiisinni netūm'anistsiu mustard istin'simman, annik' mat'simōk ninau, ki ai'sūpipumau otsin'simman;

32 Itsis'tūpskai nūkot siuaie kōnai'insimmanists; ki sūs'kiissi, itsis'tūpomūkuiau insim'manists, ki itsis'tsisasiu, ki paiu'tax itototiau ki itoko'attom iax isto'kūniksists.

33 Stsik'i parable an'istsiuax; Spots'im istin'naiisinni nitūm'anistsiu itai'kopūtstau pi, annik' mat'simōk aké'u, ki kaias'attom nikōks'kūmi omūk'okosix, napaiēn itui'tsiau, ki ikōnai'kopūtstapiau.

34 Am'ostsk Jesus ikōnai'sitsipsattsiu āsts matap'pix parables itai'sitsipsattsiu; ki sau-

omai'sītsīpsīssi parable matomaisītsīpsatsiu-atsax :

35 Mōksenūp'anīstossi Prophet otanipi, ki an'iu, nimutaksi pa'kuiaki parables; nitaks-e'poattopiau annists'isk kai'sattop'istsk ksōk'-kumā sauom ap'āsto toawsi.

36 Ki Jesus aiis'tūpskuyiuax matap'pix, ki itsit'sipim nap'ioyis: ki otūksinīmatsax otsitota'akax, ki an'iau noksksinīm'atsokīnan parable makap'itaisūppipumapi īnsīm'man.

37 Nokūt'anīstsiuax, Annōk' itai'sūpipumauōk ōkh'si īnsīmmani Nīn'au okku'yi am'īni;

38 Insīm'man konai'tappiua; ōkh'si īnsīmmani, nīn'naiisīnni īsto'kos'ix; ki makap'īnsīmmani, Sauum'itsitappiūā o'kosix;

39 Katum'a annōk' ai'sūppipumat tomēsts, Sauum'itsitappiūā itamiu; pokiak'sīnni ksōk-kum aiksiu'o'si; ki aipo'kiakix, atsīm'otokatātsīsau,

40 Manīsts'au moipitūkki piau makap'īnsīmmanīsts ki manīstse'tsīnīts piau; ak'ūnīststsiu aiksiu'o'si annom' ksōk'kum.

41 Nīn'au okku'i aks'īštūpskuyiuax otatsīm'otokatatsix, ki ak'omoipotšimīauēsts ikōnau'kapiīsts ki anniks'isk matap'pixk, sauum'itsitappiiau ak'omoipotoyiuax;

42 Ki akitsīpst'apiksīstsiuax omūx'tsi; anīm' ak'itstsiu asain'sīnni, ki satse'kīnani.

43 Mokōm'otsitappix akotūmīk'kūnasuyei-au, manīstšik'kūnasuyipi nato'si, un'oauai otsīn'naiisīnni, akotsīk' kūnasuyiau aie. Annōk' itokh'iuōk ūnanīstokh'tsīms.

44 Stsīki, Spots'im īstšīn'naiisīnni nitūm'-

anistsiu treasure kaias'attomaie insim'man; kon'issi nin'au, mat'aiksasattomaie, ki otsetam'etüksinni itsis'tapu ki ipum'attopiësts otokönaï'nanists, ki ipum'attomaie annik' insim'manik.

45 Stsik'i, Spotsim istsin'naiisinni nitüm'anistsiu awkh'pumapiekuün otap'süm mössi ökh'six pearls:

46 Kon'issi tuks'kümi pearl akai'ixkimasu, itsis'tapu, ki ipum'attopiësts otokönaï'nanists ki ipum'attau.

47 Stsik'i, spots'im istsin'naiisinni nitüm'anisttsiu itau'mikau pi, annök itsuia'piximök-
aie omük'sikimi, ki itomian'istomoi pitükkiu:

48 Itui'tsissaie, itopits'üssköpattomiau aie issoots'i, ki ito'piau, ki ökh'six itaisüppitsi-
iau iskix; ki makaps'ix istsis'tapiksistsiau.

49 Ak'otümanistsiu aiksiuos'i ksök'kum: atsüm'otokata tsix ak'sipuksüpsüxiau, ki akai-
aketaipiksistsiau Sauum'itsitappix ki moköm'otsitappix;

50 Ki akitsipst'apiksistsiau (*sauum'itsitappix*) omüx'tsii; annim' ak'itstsiau asain'sinni ki satse'kinani.

51 Jesus an'istsiuax kikai'okhtsimipuauasts-
au annists'isk? An'istsiauaie, A, nin'an.

52 Itüm'anistsiuax Annök'ai'sinakiuök üs-
ksin'imats'au spots'im istsin'naiisinni, nitüm-
anisttsiu nin'au, iko'yiüök, sauauts'imësts
treasure manists' ki ük'aisists.

53 Ki itünists'tsiu, Jesus otaiksiu'attosësts
annists'isk parables, itsistüpa'atomaie.

54 Ki otsito'tosi otau'ütäuösiini otat'oiapio-
yimoai itsipst'üsksin'imatsiuax, ki ek'skaie-

tükkiâu, ki, an'iau, Tse'ma itotsim'atsësts am'ok mokök'sinik, ki am'ostsk ot'omükapistutüksists?

55 Küttomai'sauamiu'ats ai'satsakiauă okku'i? Küttomaisauainiköttsiu'ats Oksistsi, Mary? ki omu'pappiipix küttomaisauainiköttsiu'atsax James, ki Joses, ki Simon, ki Judas?

56 Ki ot'akemix oküttomaisauokönopokomok'atsax? Am'o Nin'au, Tse'ma itotsim'atsësts annists'isk?

57 Ki its'tsskimskükiâx osto'i. Ki Jesus an'istsiuax, prophet itüs'tsaköttau, sauomai'tapposiësts otâu'öšini ki otâu'üt'okoai.

58 Otsauomai'tüksuai ün'nikaie itsauomapistutükkiu annim' akauo'yiësts ükkük'umapotüksists.

CHAPTER XIV.

ANNIK' Herod tetrarch okhtsim'attomësts Jesus otap'istutsipists,

2 Ki an'istsiuax otap'otomokix am'omauk John Baptist; enio'sinni mat'sipuu; ün'nikaie ükkük'umapotüksists itap'istutsimësts.

3 Herod ükai'eëniuaie John, ki aiš'ksiipistsiuaie, ki itsok'iuaiie osto'iaie Herodias, us Philip otokeman'inaai.

4 Tük'ka John an'istsiuaie matökhsiu'ats kök'otoössi.

5 Ki otai'aksenitossaie, stun'nuyiuax map'pax, tük'ka isksinnu'yiuaxauaie prophet.

6 Ki otai'totstsissi Herod otsit'sipokaiipi, Herodias otün'ni itüt'sikipiu, ki itsüp'istutu-yiuaie Herod.

7 Itsiksīs'toatsiuāie atoūn'īssīn ni mōk'itto-
kotossaie otan'īstopiāie.

8 Ki oksīs'tsi otsīs'tok, ki an'iu, John
Baptist otokōn' īstsūp'potoat omūk'okos ki
annom' īstoko'kit.

9 Ki omūx'ina itsīk'oketūkkiu: ki otūtoan-
īs'si ki otopokau'yemix, ūn'nikaie itani'u
mōk'okotōsaie.

10 Ki itūp'skōkiu, ki itsi'kawkokītsiāuāie
John itsīpsts'okiawpiāie.

11 Ki otokōn' itsīpuk'sipīppotopaie, omūk'-
okos itsūp'potopaie, ki ikotauāie ake'kuūn:
ki ito'tsīppotuyiūāie oksīs'tsi.

12 Ki otūs'ksīnīmatsax itoto'iau ki mat'-
sīmiau mostūm'i, ki ai'akotomiau, ki i'tappo-
iau ki itūnīs'tsiāu Jesus.

13 Jesus otokh'tsīmsi, itsīs'tūpaatomaie
akh'iosatsīs itsui'akhiosiu, ki ksīs'tapskōk-
kum itūpanīstappo'āie: ki matap'pix otokh'-
tsīsau itsīksiu opokiu o'iauāie, otakap'ioyim-
oauēsts sūx'iau.

14 Ki Jesus itopītsīsoa'atomaie, ki nan'nu-
yiuax akai'tappix, ki kaiīm'iuax, ki ikut'tutu-
yiuax otai'oktokosim oauax.

15 Ki otai'īstūkkōpsi, otūs'ksīnīmatsax ot-
sīto'takax, ki an'ītsiāuāie, annom' ksīs'taps-
kōkkumasiu, ki au'mūtūputūku; o'tappi-
sīnna ūnnīstūps'skos, mōk'ittapposi akap'io-
yīsts, mōk'opumattosi aau'ōsīn.

16 Ki Jesus an'ītsiūax, matokuiīstapu'iau-
ats; kotok' mōks'auattopiau.

17 Ki an'ītsiāuāie, annom' nītsinan'anīsts
nīsitūyi ke'tanīsts ki na'tokūmi mammix'.

18 An'iu, puk'sipīppotokikau.

19 Ki an'istsiuax kõnai'tappix mõk'opasax mattu'yikui; ki mat'siměsts nīsittu'yists ke'tanists ki na'tokūmi mammix', ki, otspisūp'si itatsim'etsiměsts, ki itau'minotsiměsts; ki ikotsiu'ax otūs'ksinimatsax ke'tanists, ki otūs'ksinimatsax ikotsiu'āsts o'tappiisinna.

20 Ki ikõnau'yiau, ki itoku'yiau: ki mat'siměstsiu pi'nikěsts itstsi'ists na'tsikoputtuyi isksimmatūk'iissokaiists.

21 Ki anniks'isk au'yixk nīsitsi' omūk'sikepippix nin'ax, ki akex, ki pokax'.

22 Ki Jesus eikak'imatsiuax otūs'ksinimatsax mõk'it'sūppopisax akh'iosatsis, mõkotom'apūmmosax, ot sakiaiis'tūpskoõsaie otappiisinnā.

23 Ki otsis'tūpskoõsax otappiisinnā, itsitamisso' nitum'mo mõkatsimoiikasi; ki otautūkussi itsittau'piu.

24 Ki akh'iosatsis ai'itütsikioo, ki ipawkh'-paikimskawp: tūk'ka, umut'totsūppopi.

25 Ki nissoo'yi iskska'tüksinni koku'yi Jesus itsitappo'ax, omūk'sikimi itokh'itauauõkau.

26 Ki otūs'ksinimatsax otsinno'ossauaie umuttokhitauau'okani omūk'sikimi, ap'aitsitaiu, ki an'iau, Sta'awina; ki oko'pusuai itokum'iau.

27 Ki Jesus kaiip'sitsipsatsiuax, ki an'iu, Ökh'sitükik; nitam'i; Piniko'puk.

28 Ki Peter noküt'änistsiuai, Nin'a kūm'ämieniki ani'kit ksěsto'a nõk'itotosi nõk'itsitūpauauõkasi omūk'sikimi.

29 Ki an'iu, Puk'siput. Ki Peter otinnisa'atossi akh'iosatsis, itokh'itauauõkau omūk'sikimi mõk'itapposi Jesus.

30 Ki otsin'is'si eik'sopuyi, itsiko'pum: ki otamütüp'süppiisi omük'sikimi ita'sainie-puyiu, ki au'aniu Nin'a, Kõmotse'piokit.

31 Ki Jesus itüp'sauksikins'tsakiuaie ki its-ën'uaie, ki an'istsiuaie, ksësto'a enükaumai'tükkiua, kumauk'saietük kiks?

32 Otsito'tosau akh'iosatsis, itsiksist'sopu.

33 Anniks'isk itsüp'popixk akh'iosatsis ito-to'iauaie ki atsimmim'miauaie ki an'iau, E'mümi kitam'i Ap'istotok'iuã okku'i.

34 Ki otau'pümmossau, itoto'iau Gennesaret istau'össini.

35 Ki annim'istsin'ax, ots'ksinnoössau, itüp'sükiau kõnüs'ksökkum sa'akapotsi, ki itotsip'iauaie ikõnai'oktokosix:

36 Ki au'kõmõnistsiuaie (Jesus) mökskaks'ixenısax oso'kõsim itssain'ikaists: ki mau-ists'eipi kaien'imix ün'nineetsimi sokap'okut-totoax.

CHAPTER XV.

AI'SĪNAKIX ki Pharisees, Jerusalem istsi-tappimix otsit'totaakax Jesus, ki an'iau,

2 Tsanistapiuats umut'ün'istüpaipixipiau ük-aitappix otün'issu aiauësts? oyıs'sax ke'tan, mat üstsımı'ax.

3 Noküt'anistsiuax ku'maukan'istüpaipixip-uaiıks Ap'istotokiuã otse'poawsinni kõk'sat-sisuai kiksıs'tapün'issuai?

4 Ap'istotokiuã an'iu, atsimmim'mısau kın'-a ki kiksıs'ta; ki, annök' ai'pakosnikuyiuök un'ni ki oksıs'tsi, unnian'istse'ınsã.

5 Ki kitan'ipuau annök' an'istsiuök un'ni ki oksis'tsi, kotük'sinaie, kitak'ototokuinanipi nēs to'a,

6 Ki küt'atsīm mīm miuax un'ni ki oksis'tsi, *pai'o'toau*. Kitse'poawsuauēsts kumut'sai epumap'istutsipaie Ap'istotokiuā otse'poawsīn.

7 Kitsiksīs'tapokōm motsi tappiansu ai! Esaias prophet kit'sokapenūpanikoau, ki an'iu,

8 Am'ox matap'pix nimut'astokokiau mau'ēsts, ki nimut'atsīm mīm mokiau oto'ūniuauēsts: ki u'skēttsi pōppuauēsts nitsip'piokokiēsts.

9 Nitsiksīs'tapatsīm mīm mokiau, ök'au maitsipīsts āt'suaiīksīnīmats'iauaax nīn'ax otan'ipuauēsts.

10 Ki nan'nikōttsiuax o'tappiisīnna ki an'istsiuax, Okh'tok, ki sokap'okhtok;

11 Annik' itsūp'popiik ma oi'i matokapīstotok'atsaie nīn'aii; annik' sūk'siik ma oi'i itokapīstutuyiu'aie nīnaii.

12 Ki otūsksīnimats'ax otsītota'akax ki otan'ikax kikūt'ūsksīnīpa Pharisees otsīs'kūksau otokh'tsīsau annik' e po'awsīnik?

13 Ki nokūt'ūniu, kōnai'sūpipumanīsts Nin'a spots'im okūt'taisūpipumatpōīstsi ak'sūskōpatpōiēsts.

14 Amau'patokau; naps'tsi otūppīn nūkiau naps'tsīx. Ki naps'tsiuā ātūppīn'nūssi naps'tsī'i, atūn'iaksīnnī akai'akitsūpopiiau.

15 Peter itūman'istsiuaiē, noksksīnīm'atsokīnan am'om parable.

16 Ki Jesus an'iu, kikūt'taisakiaisau aiokhtsīmīpiuaua?

17 Kiküttaisauaiokhtsimipuaua, annik' it-süp'opiik maoi'i, itüp'süppopiu mo'koanni ki ipsai'piosop?

18 Ki annists'isk itsüks'isk maoi'i u'skëttsipöppi itsüks'iax; ki itokap'istutuyiauaie nïn'aii.

19 U'skëttsipöppi itsüks'ësts sauum'itsitsitanists, inik'sists, auök'otanists kõmos'ists, is-tüp'saiepitsinni, atauñ'issists;

20 Am'ostsk itokap'istutuyiauaie nïn'ai'i; ki maks'oyissi otsauomüs'tsimïssi matokapistuuyiuats nïn'aii.

21 Jesus itümistüpa'atomaie, ki Tyre ki Sidon istssoots'ists itsitap'po.

22 Ki sat'sit, Canaan ista'ke itsux'iu annists'isk issoots'istsk, ki itasaine'poattsiaie, ki an'iu, Kim'okit Nin'a, David okku'i! nitün'na eiko'ksistutoau maka'pistaaw.

23 Ki matsitsitsipsattsiaie. Ki otüs'ksinïmatsax otsitota'akax ki otau'kõmõnikax ki an'iax Ûnnistüp'skõs; nitüksauasaine'põkñan.

24 Ki noküt'anistsiuax, nikak'itüpskoko Israeli istat'stanix emük'ikñaiix.

25 Ositümitota'akaie ki otatsim'mïmmok-
aie, ki an'iu, Nin'a Spum'mokit!

26 Ki noküt'anistsiaie, matõkhsiu'ats mõk'-
otsïssi pokax otsau'õsinõaii mõkitüp'apixis-
ësts imitax'.

27 Ki (*ake'uä*) an'iu, E'münüu, Nin'a; ki imitax' au'attomiau pinikësts innïssi'ists otsin'aimoauai otsitau'yipiaie.

28 Jesus itümok'anistsiaie, Ake', omük'o
kïtau mai'tüksinni: Ûnnianistsits'tsis kitsitsi-

tatopi. Ki otūn'ni ikuttotoai'inai annik' itai'-ksistsikumio pik.

29 Ki Jesus itsis'tūpaatomaie annim', ki itast'toto Galilee istomūk'sikimi; ki ita'misso nitum'mo ki itau'piu annim'.

30 Ki akai'tappix otsito'taakax, ki ipokom'iauaax ūs'tsekaiix, naps'tsix, kūttaiai'puyix, iko'mūksix, ki akaiēm'ix stsik'ix ki Jesus okōt'sists itsin'apiksistsiauaax; ki ikut'tutuyiuax:

31 Ki kōnai'tappix ek'skaie tūkkiau, otsinno'ossauax kūttaiai'puyix otse'puyissax, ki iko'mūksix otokut'totoōsax, ki ūs'tsekaiix otauau'ōkāsax, ki naps'tsix otsaps'ax: ki ūs'tsakōttsiau Israel istap'istotoki.

32 Jesus itūmīn'nikōttsiuax otūksinīmats'ax, ki an'iu, nitai'kīmaiau o'tappiisīna nioks'kai ksistsiku'ists nitopokau'pimokiau, ki matokoyiu'axau: ki ni mat'aksistūpskoauaxau otau'notssau ōkskakūmitseni'au moksoku'i.

33 Ki otūksinīmatsax an'istsiauaie Tse'ma nōkītotsipīnan'a ke'tani manisto'mūkopiau mōk'otokušēsts o'tappiisīna?

34 Ki Jesus an'istsiuax, Tsanetso'a ke'tanists kitsinan'ouēsts? Ki an'iau, Ikīt'sikaiiau, ki unna'tosimi inūk'umix.

35 Ki an'istsiuax o'tappiisīna, ksōk'kum mōkitopasax'ax.

36 Ki mat'sīmēsts ikīt'sikaiēsts ke'tanists ki mammix', ki a'tsīmōiikau, ki a'mīnōtsīmēsts, ki ikotsiuax otūksinīmats'ax, ki ūksinīmats'ax ikotsiu'ax o'tappiisīna.

37 Ki ikōnau'yiau, ki ikuyi'au; ki mat'

sīmiau pinikēsts itskim'iauēsts ikīt'sikaii is-
ksīm ma tūk'iso kaiīsts itui'tsīsts.

38 Anniks'isk au'yixk nīssoyīm'i omūk'sike-
pīppix nīn'ax, ki akex, ki pokai.

39 Ki itsīs'tūpskuyiu o'tappiisīn'na, ki it-
sīt'sūppopiu akh'iosatsīs, ki ito'to Magdala
īstssootsīsts'i.

CHAPTER XVI.

PHARISEES ki Saducees ipok'itotoiau ki
as'saksksīn nu yiau aie, ai'puīnūmiau mōkan-
īs'tsīn nomoōsax spots'im īstap'stosīn ni.

2 Nokūt'anītsiuax, autūkkus'si, kitan'ipu-
au ak'etameksītsīku; āmawk'īssoksītsīku-
īsts.

3 Ki ksīskūnna'tūn nīssi, ak'akapīksītsīku
annok'ksītsīkui, amawk'īssoksītsīkuīsts ki
īkīkīn'inatsiu. Kitsīksīs'tapokōmotsitappian-
suai! kitokot'ainipuu assoksis'tsīkuīsts o-
stokso'auēsts; ki kimatokot'ainipuu annīsts'-
īsk ksītsīku'īstsk īstap'stosīsts.

4 Otsauum'itsitappiisīn'na ki otau'ōkotai-
tappiisīn'na ap'satsīmiau apsto'sīn ni; ki mat-
akokotau'axau apsto'sīn ni; prophet Jonas ot-
ap'stosīn ni akokotauaie'. Ki skītsiu'ax ki its-
īs'tapu.

5 Ki otūs'ksīnīmatsax otau'pūmmosau
pakht'sesaiīksīnīmīau mōk'a tūksau ke'tani.

6 Jesus itūm'anītsiuax Mokōk'ik ki isks-
kats'īk Pharisees ki Saducees ītsī'kopūtsketat-
sīsau.

7 Ki ai'sītsīpsattseiau, ki an'iau, nīmatots-
ipīnan'a ke'tani,

8 Jesus otsinno'šax, an'istsiuax, Inük'au-maitükkix, ku mauk'sitsipsättseipua aisks, kit-sauo'tüksuai ke'tani?

9 Kiküt'taisakiaisau okhtsimipuaa, kiküt-taisau üksinipuaa nšito'müksikepippix matap'pix istsišittu'ists ke'tanists, ki tsanetso'ă kitots'ipuaa ěsts isksim matük'isokaiists?

10 Nštoyim'i omük'sikepippix matap'pix istokitsikaists ke'tanists ki tsanetso'ă kitots'ipuaa ěsts isksim matük'isokaiists?

11 Kumauk'staiokhtsimipuaa aisks kimat'sitsipsattopua'ats ke'tani, kők iskskatsissuai Pharisees ki Saducees istsi'koputsketatsisau?

12 Itüm'isksinimiau matsemiu'atsax möks-iskatsisaie ke'tani istsi'koputsketatsis, ki ai-semiuax möks'iskatsisaie Pharisees ki Saducees ots'ksinimats'tüksuaiax.

13 Jesus otsito'tosi Cesarea Philippi, ai'süppoštsetsatsiuax otüksinimats'ax, Tsa ani-u'axau matap'pi nesto'a nin'au okku'i nők'ümsi?

14 Ki an'iau, stsik'ix John Baptist: stsik'ix, Elias: ki stsik'ix, Jeremias, ki stsik'ă prophet.

15 An'istsiuax Tsa kitak'anipuaa nők'ümsi?

16 Ki Simon Peter noküt'anistsiuaiie ksęsto'ăkauk Christ, Ap'istotokiuă ipai'tappiiuük okku'i.

17 Jesus noküt'anistsiuaiie kitatsim'si, Simon BarJonas. Ik'sisakuyi ki aa'püni kimat'üksinimatsok'astsau: nin'a spots'im *kitusksšinimats'ok.*

18 Ki kita'atanisto, ksęsto'akauk Peter, ki am'om ok'otoküm nitak'ittokhitokoška

church; ki Hades istokh'sepistanists matakatsiu'atsaie.

19 Ki kitai'akokoto spots'im istsin'naiisinni itotai'kauaipixixtukiopi; ksök'kum kitai'akomianistomopipi, spots'im ak'itomopipo; ksök'kum kitai'akomianistapotsippi spots'im ak'itapotsip.

20 Itüm'anistsiuax otüsksin'imats'ax mökstaitsinnikoösax'aie os'o'i otüm'si Jesus Christ.

21 Annik' Jesus itaumütüp'anistsinnomoyiuax otüsksin'imats'ax manistakittappopi Jerusalem, manistaks'ipuinaistoto'awpiauaie omüx'imix ki omük'atoiapiekuax ki ai'sinakix, ki manistaks'enitawpiauaie, manistaks'ipuauistotoawpiauaie nioks'kai ksistsikui.

22 Peter itüm'o'toyiu aie, ki aumütüp'sitsipsattsiauaie, ki an'iu, Nin'a kökünistsip'piokosi; matakittotstsiu'ats ksësto'a.

23 Ki itapotükau'aie, ki an'istsiu aie Peter apüt'tokokit, Satan; kök'kïtstsskïmsküki; kimatsskümüau'ats Ap'ïstotokiüã kitsksska'tüksists annom' ksök'kum.

24 Itümanistsiuax otüsksin'imats'ax Isttsi'ki matap'pi inakopokiu o'össinësto'a, ün nianist'auütsikimatsistotos, ki ün nianist to'tsis otuai'staksinni, ki ün nianistopokiuos nësto'a.

25 Annök'aiakitsikömotsepiosiuök opai'tappiisinni, akatstomaie': ki annök' itai'akatstomök opai'tappiisinni, nëstoi umutak'atstomaie, ai'akonimaie.

26 Tsanetso'ã matap'pi ak'okuiistüpasokuiim'ats minan'attüssi kõnüs'ksök'kum, ki atsto'si

otsipai'tappiisinni? Awx'a otai'ak okotawpiai
 opai'tappiisinni?

27 Nin'au okku'i akototo'yinaie Un'ni ots'-
 tsapinasinni ki oto'tokatatsix akopokiuo'iax,
 ki kōnai'tappix manistsi'piēsts otap'otūksuau-
 ēsts ak'ūnistokotsiuax.

28 Kitau'mūnistopuau stsik'ix annom' itai'-
 pu yiau, matak sattotsim'axau ein'o'sinni otsau-
 omai'noōsau nīn'au okku'i otsin'ai puksi pusi
 mōks'inaiisi.

CHAPTER XVII.

OTAIKSIUO'ĒSTS nauyi ksistsikuists
 Jesus mat'toyiuax. Peter, James, ki John o-
 skūn', ki itūnistūp'ip'iuax spitummo.

2 Ki otsakiainoōsauaie it'oketsistūmiin-
 ai; ki ostoksis'i ikkūn'natsiu aie manist'ik-
 kūnnasuyipi nato'si, ki otsistotos'ists ksix'in-
 atsiēsts manisti'ksix inatspi ksistsikui.

3 Ki sat'sit, itsina'kuaiēmiau Moses ki
 Elias, ki ai'sitsīpsat'siauaie.

4 Peter itūm'anistsiu aie Jesus, Nin'ā, ōkh'-
 siu annom' nōk'it tau pišinan: ōkh'sitūkie-
 niki, nōkapis tutsišin-an annom' nioks'kai a-
 pi'manists; tuks'kāii kōksinan'attosi, ki tūks'-
 kaii Moses mōksinan'attosi, ki tuks'kaii Elias
 mōk sinanattosi.

5 Otsakiai'pu yissi, sat'sit ikkūn'aisoksis-
 tsikuyi ituyi'kūnakoai au: ki sat'sit, epo'aw-
 šinni itots'tsiu assoksis'tsikui, ki an'iu, Am'o
 nitūk'omimokos nitsekōkh'sim mau; okh'tok.

6 Ki ūksin'ımats'ax otokh'tsıs au aie itopi'iau ostokso'au ěsts, ki eks'kai kopum iau.

7 Ki Jesus ito'to, ki itsix en'iuax, ki an'iu, Nipu auk', ki piniko'puk.

8 Ki ot'sŭpsau matsın nu yiau'ax au matapix, kaks'ın nu yiau Jesus.

9 Ki nitum'moyi otsın issat'tosau, Jesus itsem'iuax, ki an'iu, Pinan'ıs'tok matap'pi kitsın ip' uau ěsts, Nın'au okku'i otsau omät'sipu ausi eınsın'ni.

10 Ki ot'ŭksin'ımatsax aisŭppoöttse sat tsi au aie, ki an'iau, mauk'au ani'ıksix au ai'sın akix ak'otomoto Elias?

11 Ki Jesus nok'üt'an'ıtsiuax, E'mün-ıu, Elias ak'otomoto, ki akokönau'kömottom.

12 Ki kitan'ıstopuau, Elias ūk'auto, ki matsksın nu yiau'ax au aie ki nitsıs'tu tu yiau aie man'ıstŭp'sta pi au. Neto'yi ak'ün'ıstai'pu inattsi au aie Nın'au okku'i.

13 Itüm'ıksın'ımiau ūksın'ımats'ax u mutai'sitsıpsi John Baptist.

14 Otsito'tosau o'tappiısın'na, nın'aii otsito'taak aie itsito'top'ıstuk sısano'piın aie, ki an'iu,

15 Nın'a kım'ıs noko'a; au'atusın au ki eks'ipuın ūm: ai'kapitsuiopiu ıtsii ki ai'kapitsuiopiu okke'.

16 Ki nitsitotsip'iaiau aie kīt ūksın'ımats'ax ki matokotokut to tu yiau ax au aie.

17 Jesus itüm'ānıu, o'sau omaıtük kesın na ki otapok'apitappiısın na! Tsanetso'a kitakopok au'pimopa? Tsanetso'a kitak'ıtsitatto pu au a? Puksi p'p' potokık.

18 Ki Jesus se itsip' sattsuiaie sau um' itsistaaw; ki itsüksiinai; ki annik' pokau' ikut'totoau.

19 Ūksin' inats' ax itüm' itotoiauaie Jesus ki an' iau, nu mauk' sau okotsa tūppi ksistūn an?

20 Ki Jesus an' istsiu ax, Kitsau omai' tūksinni: kitau' mūn istopu au, ke mūk' enūk otsissi kitau mai' tuk šinni, man ist' omūkopi mustard itotai' sūpipumauopi kitak okot' an istop am' om netum' moyi ōk' ūm istūpotosi omim', ki ak' itūpitsiu; ki matak itsstipa kikūt' taak okotsistutsipu ai.

21 Am' oi ūn an istap' pi mat om ai' sūxiu ats sai its' tsisiau a' tsim oiikani ki sau au' yisni.

22 Ki otsa' ki itaupissau Galilee, Jesus an' istsiu ax, Nin' au okku' i ak' okotau ma tap' pi ix:

23 Ki aks' inittsiauaie, ki ni oks' kasi ksistiku' ists, ak ūtsitsipua' ats au. Ki eks' ka ikikin- etūk kiau.

24 Ki otsitto' tosau Capernaum, an niks' iskau' tuyixk mix' kim, itoto' iau Peter, ki an' iau, kūt tomisau aipcnitau' ats kitsin' aim?

25 An' iu, A, ki otsip' is' si nap' ioyis Jesus itom sipsattsuiaie, ki an' iu Tsa kitsta' pa, Simon? Tūk ka' au' tuyiua mix' kim ksōk kum istšn' ax? Otau ūt' okosix, ki pie' tappix?

26 Peter an' istsiuaie, Pie' tappix. Jesus an' istsiuaie, o' koso au ax matak o tūm ai pon itau' atsax.

27 Ki, nōkstaisau' kosatsōsau is' tūpuk omūk' sikimi, ki sua' piksistšis amik' atsšis, ki mammi kitotom' omikani mattos'; ki pakui- in' ainiki kitak' okono au mix' kim: annōk' mattos', ki ko' tsisau, kitak' si ponitan uni.

CHAPTER XVIII.

A NNIK' ot ūksin imats'ax itoto'iau Jesus ki an'iau, Tŭkka' mŭstŭpomŭksim'a spots'im istsin'nai sin ni?

2 Ki Jesus itsin'ikŭttsiu aie inŭk'sipoka ki itŭt'siki potoyiu ax.

3 Ki an'iu, kitau'mŭn isto pu au saii sau'ait sinoeniki, ki saie'tuman ist sinoeniki inŭk'sipokax, kimatak sipi'pu au a spots'im istsin'nai sin ni.

4 Annŭk' aks'inŭk sipoka istu tosiu ōk manist'inŭkstsimi pi am'o pokai'i, itsis'tŭpomŭksim spots'im istsin'nai sin ni.

5 Ki annŭk' ak' autuyiu ōk tuks'kai inŭk'sipokai isto tosi ūsk, nŭsto'i nitau'tok.

6 Ki annŭk' istsskim'skŭkiats'iu ōk tuks'kŭmi anniks'isk inŭk'sipokax nitau'maitokixk, ōkh'siu pikiak'io kotoki kŭn'attossaie, ki inets'issi omŭk'sikimi.

7 Istsskim'skŭk sin ni it'okapi u ksŭk kum, Istsskim'skŭksists ak'itoto'iau; ki annŭk' nŭn'au ōk paiuk'sipipotom ōk istsskim'skŭk sin ni, aks'ksin im aie maka'pi!

8 Ūn'nikaie kotsis' ki kokŭt'si istsskim'skŭkiats'otsenikiau, kŭksinit'au, ki mis'tŭpapiksistai au: itŭkh'siu kŭk'kitsipissi opai'tapiis sin ni kŭks'istsekaiisi ki kŭk'opokŭksi, kŭk'stai tŭp'apix ūksi kŭt'tai ai apunstsiu asi ki kitai'akokŭtsists ki kitai'akotsists.

9 Ki koŭps'pi istsskim'skŭkiatsotseniki, sau au'tos, ki mis'tŭpapiksistsis: itŭkh'siu

kõk' kitsi pïssi o pai' tappiisïni tuks'kũm mo-
õps'pa; kõk staitũp'apix ikosi kũt'tai aia pũns-
tsiuasi, ki kitaiakoõpspix.

10 Mokõk'ik kõk'stauksistotoawsi tuks'-
kũmã am'oksk inũks'tsimix: kitan'istopu-
au spots'im ototokata tsuau ax ũks'ska tsim-
iau Nin'a ostoksis'aie spotsim otsitau'pipi

11 Nin'au okkui ito'to mõk itsikõmots'e'pi-
õsaie annõk'at'stauõk.

12 Tsa kitũs'tapuau? Nin'au minan'attũssi
kepĩp'pi emũk'ikĩn ax ki tuks'kũmi itũn is'ta-
pu, kũttomisau ũskĩtsĩmiu'axau piksĩp'pi pik-
sĩ'koputsi, ki kũttomisau aitappo'ats netum'-
moĩsts, ki kũttomisau apsũm miuats annõk' nit-
tũppu'õk?

13 Ki ikũm'okonoõssaie, kitau'mũn istopu-
au manĩstse'tametũkkipi ax piksĩp'pi piksĩ'ko-
putsi otsaiis'tapus ax itsis'tũpskaietame tũk ki-
u annõk'ikon'imauõk.

14 Neto'i omat'sitsitanats Kin'ã spots'im
tuks'kũmi anniks'isk inũx'tsimixk mõk'saiina-
kuaiisau.

15 Stsik'i, kumu'pappiipi sauo'kõmotsistot-
otseniki, matan'istsis otsauo'kõmotsitappi-
sĩni, ksõsto'a ki osto'i namis tsitappiik; okh'-
totseniki kitse'motsau kumu'pappiipi.

16 Ki sauokh'totseniki, tuks'kũm tsõktau
na'tokumix pokitappomisau, kõnai'poawsists
mõks'eikosau, otokh'tsisau natsitappix, tsoktau
nioks'kaitappix.

17 Ki sauokh'toũsax, anĩstsis'church: ki
sauõkh'tsissi church, ũn ni anists'is sai'etũkkiu-
ã ki publican.

18 Kitau'mũn istopuau, kitsit'aiipipi ksõk'-

kum, ak itai pip spots'im: ki kitsitapotsip pi ksök kum, ak ütsitapotsip spots'im.

19 Kimat'an istopu au, netum'an istsi tsitainoainiki kitak'au köm öni suai, Nin'a spots'im aks'istu to moyiuaie.

20 Natokümi tsoktau ni oks'kümi nitsin'ikösim itsitomo'oupi nit'sitaitütsiki au pi.

21 Peter itümitotoaie, ki an'istsiu aie, Tsanetso'awtau numu'pappiipa nöksau um itsistu tu yissi, ki nöks'ksin no össi? ak okit sikai asts?

22 Jesus an'istsiu aie, Kimatan istopa ikit'sikai ests, ikitsikipui ests ikit'sikai ests.

23 Spots'im istsin'nai isin ni nitum'an istsiu omüx'ina annök' ak'okök itsimai au ök otsitappim'ix.

24 Ki ot au' müt üp ükstükki si tuks'kümi ot'sitotsippotok aie, ke'pi omük'si ke pippoyi mix'kimix otai'ak okoto pix aie.

25 Otsai'itstsissi mök okotösaie, Otsin'aim an'iinaie mök'apikosaie, ki otokem'an ki okosix ki otoköna'nan ist, ki mök otoku'yisax mïx'kimix.

26 Otsitappimi itopistuksisano'piinaie ki atsimmimmi'inaie ki an'iinaie Nin'a, pinane'tükkit ki kitaksüpanis'tsokoto.

27 Ki annök' matap'piu ök otsin'aim kaiim'iu aie ki pai o'toyiuaie ki ünnim iks'ksin nu yiu aie.

28 Ki neto'ök matap'piu ök süx'iu, ki tukskümi'itopok'apotükkimix ikon'oyiuaie otai'ak okok'isk kepip'pii a'punasainix; ki een'iu aie, ki paiu'tsin iuaie ki an'iu, Ponitat' kitai'ak okokipix.

29 Ki otopokapotükkim'i itopistuksisano-

piinaie, ki aukõm'õnistsiu aie, ki an'iu, pin-
ane'tük kit ki kitaksüpanistsokoto.

30 Ki matõkhsitük kiu'ats; ki itappo' ki i-
tsipsts'ta piksistsiu aie itai'okiakiopi, otsau om-
aisüpan is tsi pon ita saie mõk staisük saie.

31 Otopok'apotük kimix otsin'is'sax eks'ka-
ikikinetük kiau, ki ito'toiau, ki otsin'aimoau-
ai aiitsiniku yiauešts.

32 Ki otsin'aim otsin'nikõttossaie, an'istsiu-
aie, Sauum'itapotük kiuä, kitai'akokok ipix
kitsin'omo kitan'ikipi:

33 Kan is'tsikimopi kumauk'sauanistsikim-
aisks kitopokap'otük kimokä?

34 Ki otsin'aim istse'tük ki'inai, ki itsitüp-
umüts'kaiuaie pu'inaitappix otsau omai'süppi-
ponitassaie.

35 Neto'i Nin'a spots'im kitak'an istotok o-
au saisin'iminoainiki ku'skëtsipõpuauēšts
kumut'aukimau puai kumu'pappi ipix.

CHAPTER XIX.

KI Jesus annists'isk epo'awsists otaiksiu'at-
tosēšts Galilee itsistüpa'atomaie, ki Judæa
istssoots'ists, Jordan mis'taputsim, itoto':

2 Ki akai'tappix ipokiuo'iauaie; ki annim'
ikut'to toyiax.

3 Pharisees itoto'iauaie, ki as'saksksinnuyi-
auaie ki an'istsiauaie, õkhsiu'ats nin'au kõn-
ai'nük ün istapists mõk'an istüpskoõsaie oto-
kem'an?

4 Ki noküt'an istsiuax kikütan istop'ats

sinak'sin, annök istsitsap'istu tu yiu ök ax ap'-
istu tu yiu ax nin'au ki ake'u.

5 Ün'nikaie nin'au itai'ak skitsiu ax un'ni
ki oksis'tsi, ki ai'ak ũk omimmiu otokem'an:
ki ak itum'an istok si sa kum iau.

6 Ün'nikaie matsisto kũm'ax au, itse'tum an-
istok si sa kum iau. Ap'istotok iua ot si po'to-
topists, pinits'tsis matap'pi mök ai'ake to to-
ests.

7 An'istsiauaie, mauk'anii Moses ök'oko-
tösi sinak'sin, ki ök'ün istũpsko awsi?

8 An'istsiu ax Moses, kumut'si potomok o au
kits'e'us skët si pöppi su ai, kök ot ün istũp'sko ös-
su ai kotokem'an o au ax; ki istsitsi'i mat ũt ün-
istsiu'ats.

9 Ki kitan isto pu au annök' ak ün istũp'sku-
yiu ök otokem'an, sau au ök otasaie, ki otai'ka-
okemaitai stsik'i itau'ök ot au: ki annök' i-
kem'at tau ök itũp'sko au ök, itau'ök ot au.

10 Ot ũksin matsax an'istsiauaie Ün'nian-
ists'issau nin'au ki otokem'an, mat ökhsiu'ats
mök'okemi.

11 Ki an'istsiu ax kõnai'tappix matokot'-
otsimaxaie annik' epo'aw sinik, anniks'isk i-
ko'taxk nitotsim iauaie.

12 Ittsi'i iuai'itax itsipo'kai iau; ki stsik'-
ix matappix iuai'itsiaua x, ki stsik'ix iuai'it-
astotosiau, Spots'im istsinnaisinni umut'uai-
itastospiau. Annök' ikot'totsim ök ün nian-
istots'isaie.

13 Inũk'sipokax itotsipoto ai mök ittokhit-
sikins'tsak sax, ki mökitatsim oiikasi: ki ũs-
ksin mats'ax an'istsiaua x un nai'e.

14 Ki Jesus an'iu, Pokitsim'mok au inũk'si-

pokax ki pinan'is'tokau nökstai'puksi paai'sau. Ün'nian'istaps'iau spots'im istšn'nai'sin ni.

15 Ki itokhitsikšns'tsakiuax, ki its'is'tüpaatomaie.

16 Ki, süppit, tuks'kümi itsitotoi'inaie ki an'iu, Ökhsin'ai, tsan'istap'iu a nök'ökhs'istutsipi, nökokuinan'si üsk'sipaitappiis'n ni?

17 Ki an'istsiu'ae, Kumauk'ai ni kük'iks ökh'si? Matütsitsipa ökhsi, ni tuks'kümi, Ap'istotokiuš itökh'siu: makitsipim'eniki opai'tappiis'n ni, sat'sitests okök'itsiman'ists.

18 An'istsiu'ae Tsistsim'ä? Jesus an'iu, kimataksenik'ipa, kimatakau'ökotapa, kimataksikömos'pa, kimatak'itüp'saie pitspa.

19 Ükomim'mišau kın'a ki kiks'sta; ki, kitak'an'istükömm'au kitopokau'pimau kan'istük'ömm'ospi.

20 Man'iköppi an'istsiu'ae. nito kön'üs'satsipiau am'ostsk nitsök'umapiisi. Tsan'istap'iu a niküt'tom'üssatsipi?

21 Jesus an'istsiu'ae mak süpan'is'tšim'ini ki matap'iköttoat kitsinan'ipi ki ko'tšisau kim'atapsix, ki kitak'okuinani treasure spots'im: ki puk'siput, pokiuot' nęstoa.

22 Ki man'iköppi otokh'tšim'si annik'epo'awsin'ik, its'ikikın'i'istapu: tük'ka ek'akauoi otsinan'ists.

23 Jesus itüm'an'istsiu'ax ot'üsksin'imats'ax, kitau'mün'istopu'au, ako'tsapsiuš ak'skotoitsipim spots'im istšn'nai'sin ni.

24 Ki kimat'an'istopu'au aks'istüpiksists papiu' camel mökotsisüppok süx atünau'ksis istakün'ikai, ki matak'siksists papiu'ats ako'tsapsiuš mök'itsip'si spots'im istšn'nai'sin ni.

25 Ot ũsksin imatsax otoh'tsim sax ek'skai-
etŭkkiau, ki an'iau, Tŭkka' akokotsikŏmots-
e'piau?

26 Ki Jesus ũ'sŭmmiu ax, ki an'istsiu ax
matap'pix matokotsistutsim'ax au; Ap'isto-
tokiuă ikotokŏn'ap'istutsim'ests.

27 Peter itŭm'an'istsiu aie, sat'sit, nitokŏn ũs-
skipinan ki nitopokiu o'pĭnan ksęsto'a. Tsa
nitakan'istokui nan'ipĭnan?

28 Ki Jesus an'istsiu ax, kitau'mŭn'istopu au,
ksęsto'au kitopokiu o'pu au nesto'a, Nĭn'au ok-
kui otak'it tokhit tau pĭssi ots'tsapĭnaiso'pŏtsis,
ksęsto'au kitak'it tokhit tau pipu au na'tsikoput-
tuyists asso'pŏtsists kŏk'itokŏk'itsimattosau
Israel'ists'istsikoputsix matap'pix.

29 Ki anniks'isk skĭm'ixk oko'auęsts, ki
anniks'isk skĭts'ixk umu'pappiipu au ax ki ot'-
akemo au ax ki un'o au ax, ki oksist'o au ax ki
otokem'ano au ax ki o'koso au ax, kiotsin'sim-
mano au ax, nęsto'i itskĭm'iauęsts, kepĭp'pi ak'-
okuyiau, ki akokui nan'attomiau ũsk'sipaitap-
piisĭni.

30 Ki akai'tappix matom'six ak'sako'issiu-
au, ki sako'issix ak'otomsiau.

CHAPTER XX.

SPOTS'IM'istsin'naiisĭni netoi'nitsiu nĭn'-
au, nap'ioyis'istsin'aim, annŏk kŏk'kŏni-
suxiuŏk mŏk'an'istosip'au tŭkkix, mŏkapoto-
moyisax otsin'simman.

2 Ki ŏkh'situkisax mŏk'okuyisax tuks'kai
ksĭstsikui tŭks'kŭmi apŭn'asaini itŭp'skuyui-
ax otsin'simmani.

3 Ki nioks'kaii itai'ksistsikumio pi mat'suxiu, ki stsik'ix nan'nyiuax nam'itai puyiax itau'pumiopi,

4 Ki an'istsiuax noköt'sitap poak insim'man, ki moköm'otsissi kitak'okotopuau, ki itap-po'iau,

5 Nau'yi itai'ksistsikumio pi, ki piksu'yi itai'ksistukumio pi, mat'suxiu, ki netoi' mat'anistsiu.

6 Ki nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumio pi, itsux'iu ki ikon'oyiuax stsik'ix nam'itai puyix, ki an'istsiuax kõnai'ksistsikuyi kumaukai'am-itai puisks annom'?

7 An'istsiauaie mats'itsipa matap'pi nõk'anikinan. An'istsiuax, Noköt'sitap poak insim'man; ki moköm'otsissi kitak'okuinani puau.

8 Ki autük kus'si, insim'man istsin'aim an'istsiauaie otap'otomoki, nini köt'sisau ap'autük kix, ki kotsisau saiak'inostattpiau, matom'okotsisau sako'issix, ki tüm'okotsisau matom'six.

9 Ki isto to'sau nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumio pi itaumütüp'apotük kix, kõnai'inax ikõno'kuyiau apün'asaini.

10 Ki matom'six isto'sau, us'tai au mökoku'yisauaie stsik'i; ki ikõno'kuyiau apün'asaini.

11 Ki otoku'yisauaie, itüpaukap'e poawtsiauaie nap'ioyis istökhsin'ai,

12 Ki an'iau, anniks'isk sako'isixk nituk'skau itai'ksistsikumio pi itapotük kiau, ki kanistokotai au kanist'okoki pinan ki ksistsiku'i istsiksistutsissin ni nitap'au tük kipi nan.

13 Ki an'istsiauaie tuks'kümi, Napi'a, ki-

mat'om aikim atsisto to pa: kiküt'tom ai ökh si-
tük kipa tuks'kümi apün'asaini?

14 Matsit' kitsinan' ki mäs'taput; nitak'an-
istokotau am'o sako'issiu kan ist'okotopi.

15 Küt tom ökhsiuats nitsi nan' nan istsi tsi-
tapi nök'an istutsissi? Kütau kapiu'ats ko-
öps'pi, mök'ökhsissi nitsinan'?

16 Ki sako'issix akotom'siau, ki matom'six
ak'sako'issiau; tükka akaiëm'ix ni'niköttai-
au, ki un'natosimix mat'toai au.

17 Ki Jesus otsitü pamisso si Jerusalem, na'-
tsiko puttsix otüs'ksin imatsax itün istüp'ip'i-
ikax, ki an'istsiuax,

18 Sat'sit ai tüpamissau'op Jerusalem, ki
nün'au okku'i akitüpomüts'kau omük'a toiap-
iekuax ki ai'sinakix, ki akün istokökitsimüt'-
tsiiau aie möks'einsaie.

19 Ki akütsitüp'omütskau Gentiles mökit-
apapisto toössau aie, ki mök its tsi pīs'os sau aie,
ki mökau ai'stössau aie; ots oks'kai ksistsi kusi
ak'ütsipuau.

20 Zebedee oku'ix oksis'to au ai ipok'itoto-
miauax oku'ix, ki atsimmim'miau aie, ki au'-
kömön istsi au aie tuks'kaii.

21 Ki an'istsiu aie, Tsa kan istsi tsi tapa?
An'istsiu aie, Anit am'ox nitai'akokosix mök-
ittau pīsau kitsin'naiisinni, tuks'küma netots'-
i, ki tuks'küma e'aksisau otsi.

22 Jesus an'iu, kimatsksinip'uaua kitau'-
kömönikipuai, Kikütai akokotsimipuai an-
nök' kos'ök nimutai'aksimipük? Kikütai-
akokotüstapinükipuai üsta'pınüksinni ni-
mutai'aküstapınükipi? An'istsiu aie, nitok-
kot'ün istspınan.

23 An'istsiu ax kitak' ūtsīm ipu au no'kosă, ki kitak' ūstapīn ūkipu au ūsta'pīn ūksīn ni nimut'ak ūstapīn ūkīipi; ki nimatsinan ēstsau kōkoko tosu ai kōkītau pisu ai netots'i ki e'aksīsau otsi nesto'a, ki anniks'isk matap'pīx Nin'a ūk'ai sūppūts īsto to moyiu ax, *ot ak si nan' o ai au.*

24 Ke'pīx otokh' tsīm sau īstsīm mīm' mī au ax na' tsi tappīx i papi īm motsei ix.

25 Ki Jesus ninikōt'siu ax, ki an'istsiu ax, kits'ksīn ipu au Gentiles otsīn'aimo au ax otain'ai īskotoko ai au ax ki anniks'isk omūx'īn axk nokōtai' nai īskotoko ai au ax.

26 Ki matak etūman īstsīu'ă ksēsto'au: annōk' ak'omūksīm ōk, ūnan īstap'otūksi;

27 Ki annōk' kitaks'īn nau ūkōk ūnan īstap'otūksi:

28 Nin'au okku'i matūtoto'ats mōk'apoto-moōsaie, mōk'apoto moōsi umut'oto, ki mōk'itatsu au mūtskotosi akaitappīx opai'tappīisīn ni.

29 Ki otsīstūpa atosau Jericho, akai'tappīx i pokiu o'iau aie.

30 Ki satsit, natsitappīx naps'tsix pitsiko'otsīm itau'pīx otokh'tsīsau Jesus umutak'itskosaie awk'umīau, ki an'īau, kīm'okīnan, Nin'a David okku'i.

31 Ki o'tappīisīn'na ai'semīau ax mōkstaie'puyīsax: ki matsīstawk'umīau ki an'īau kīm'okīnan, Nin'a, David okku'i.

32 Ki Jesus itsīpu'yīu, ki nan'nikōttsīu ax, ki an'īu, Tsa kōk'an īstuto pu au?

33 An'istsīau aie, Nin'a mōksīkau opīisau noōps'pīnan ix.

34 Ki Jesus kaiim'iu ax, ki itsiksen'iu ax o-
 õps'pu au ax, ki oõps'pu au ax kau'opiau, ki ito-
 pokiu o'iauaie.

CHAPTER XXI.

OTSITASTOTOSAU Jerusalem otsitotosau
 Bethphage, itum'uasuaie Olives *an'istop*
 Jesus itüp'sku yiu ax na'tsi tappix ot üsksin'im-
 ats'ax,

2 Ki an'istsiu ax, akap'ioyis astsi'im istsi-
 pi'ik, ki kitakstümokon oau üsk'omükstokiu a
 aks'isksi pistau, ki o'kosepokai ak'opokitai-
 pu yimiu: apo'tokau ki puk'sipippo tok'ikau.

3 Ki sitsipsatsenoainiki matap'pi, kitak'an-
 istaiu Nin'a au'an'istsiu ax; ki ak'otüm ütsi-
 tüpsku yiu ax.

4 Ikõnan'istutsip möks'enüpan'istosu otan'-
 iipiaie prophet ki an'iu,

5 An'istok Sion otün'ni, Süm'mis kitsin'-
 aimau kitsipuksi pa'ak, ikñis'siu, ki üsko-
 mük'stoki itokhitopiu, ki o'kosepokai üsko-
 mük'stoki o'kosaie.

6 Ki üsksin'imats'ax itappo'iau, ki Jesus
 itün'istutsim iax manistan'istop iax.

7 Ki itsipuksi p'p'p'iauaie üskomük'stoki ki
 okose'pokai, ki itokh'itstomiau otsistotos'ou-
 ästs ki itsittokhitstsi'iauaie ostoi,

8 Ki ek'akaitappix saie'kuyiauaie otsisto-
 tos'suau ästs mokso kui; ki stik'ix kaiak'imiau
 okün'iksists ki mokso ku'i itokh'tümiau ästs.

9 Ki anniks'isk matap'pik i'tomau matto-
 yix ki itopokiu o'ixk, awk'umiau, ki an'iau,
 Hosanna ünianistsitüp'itsis David okkui: A-

tsim'siu ančok' aipuksipu'ok nin'a otsin'ikös-
im; Hosanna mis'tüpsiu.

10 Otsitsipis'si Jerusalem, konai'akapioyis
ap'aitsitaiu, ki an'iau, Tükka'ats?

11 Ki akai'tappix an'iau ančok'auk Jesus
Nazareth itsiprophet, Galilee istauošim'im.

12 Ki Jesus itsipim Ap'istotokuä otatoi-
apioyis ki anniks'isk itsipst'au mütskotükixk,
ki itsipstawk'pumaxk nato'apioyis, itsai'tüpi-
ksistsiuax, ki au'otsuautuyixk otsit'aisinaki-
puauęsts ima'piximęsts, ki au'mütskotükixk
kükku'ix otsasso'pötsuauęsts ima'piximęsts.

13 Ki an'istsiuax, Sin'aip, Noko'ai ak'anis-
top a'tsimoiikapioyis, ki ksęsto'au kanis'tuts-
ipuu kōmos'ie pitsix oko'auai.

14 Ki naps'tsix ki üs'tsekaiix itsipstotoyi-
auaie Nato'apioyis; ki ikuttotoyiuax.

15 Ki omük'atoiapiekuax ki aisinakix, ot-
in is'ęsts skai'pissitapists otap'istutsipists, ki
pokax otsitsipst'awkkumsau nato'apioyis, ot-
an'issau Hosanna ün nianistsitüp'itsis David
okku'i, eks'kaaisaučkhsitükiau.

16 Ki an'istsiau aie, kiküttai aiokh tsip'ä ot-
an'iipiau am'oxi? Ki Jesus an'istsiuax, A;
kiküttomisau an'istopa sinaksin, pokax ki üs'-
stax maau'auęsts kumut'totsšupanistsistutsip
istsak'sin?

17 Ki itskit'siuax ki akap'ioyis ittüp'süxki-
tsimaie Bethany; ki annim'itsok'au.

18 Ki ksisküna'tünni mat'skitapposi ak-
ap'ioyis, itun'otsiu.

19 Ki otsitsinno'ęsi moksoku'i omüx'in i-
istsisi, itoto'aie ki matsitokonimau'atsaie,
nam'itaitsii suo'pokists, ki an'istsiau aie, Ün ni-

an'ist'sau ũsk sai ĩn asit ksęsto'a. Ki omũx'in-istsis sotũn'ikũnipisuiu.

20 Ki ũksĩnimatsax otsĩn'is'au, skai'etũk-kiau, ki an'iau, Mau'maikipikũnipisuiu!

21 Jesus an'istsiuax, kitau'mũnistopuau Aumaitũk ki enoainiki, sai etũk ki enoeniki its-istuts'ipi omũx'inistsisi kimataksikaksistuts-ipa, ki nokũt'an'istom ĩnoainiki am'o nitum'moi, ũnistũp'itsit, ki ũnistũp'a piksis tũkit omũk'sikimi; ak'ũnistutsip.

22 Kitak'omian'istau'kõmõnipuai a'tsim-oikainoeniki aumai'tũk ki enoeniki, kitak'okokosuai.

23 Ki otsitsipis'si nato'apioyis, omũkatoiapiekuax ki matappix ot'omũximoauax ot-ũs'ksĩnimats tũksi ito'toiau aie, ki an'iau, Tsan'istapo tũmap'sĩna kumut'an'istutsipiau am'ostsk? Tũkka' kit'okokaii am'ok otũmap'sĩnik?

24 Ki Jesus an'istsiuax kitak'oksũppoõtse-sattopuau tuks'kaii anik'ienoainiki kitak'ũt-an'istopuau otũmap'sĩni nimumut'au an'istuts-ipi am'ostsk.

25 John otũs'tapĩnũksĩni, Tsema itotstsiu'-ats? spots'im, ki matap'pi? Ki ai'sitsĩpsattse-iau, ki an'iau, mak'anĩnaniki spots'im; nitak'anikĩnan, kumauk'stau aumaitoau ai'isksix?

26 Ki mak'anĩnaniki matap'pi, nitstũnnau-ũnaniau matap'pix; tũk'ka ikõn'auaniau John mõkoprophetsi.

27 Ki an'istšiau aie Jesus, ki an'iau, Nimat-okot'anipĩnan. Ki an'istsiuax, kimatokot'-an'istopuau otũmap'sĩni nimumut'au an'istuts-ipiau am'ostsk.

28 Ki Tsa kit'stapuau? Tuks'kūmi matap'pi, na'tokūm o'kosix; Ki matom'sii itoto'aie, ki an'iu, noko'ā, matap'otūkkīt annok' ksīs-tsi ku'i nits'īn'sīmman.

29 An'iu Nimat'akittappo pa: ki itsako'isauaitsitau ki itsitap'po.

30 Ki matstsīk'i itoto'aie ki mat'anīstsiu-aie. Ki an'iu nitak'ittappo, nin'ā; ki matsitappo'atsaie.

31 Tūma' amoxi ūs'satsīma un'ni otsitsi'taniaie? An'īstsiu aie, Matom'siuā. Jesus an'īstsiuax, kitau'mūnīstupuau kitsau omai'pisuai Apīstotokiuā īstsīn'naiisīn ni publicanīx ki mats'akex ai'aksipimiau.

32 Tūk'ka John kitsitota'akuau mokom'otsitappiisīn ni īstokh'sokui, ki kimatau maitoauau'ats: ki publicanix ki mats'akex au'maituyiau aie: ki ksēsto'au kitsīn'is'uai kimatsakoisauaitsitapuaua kōkau mai'toau sui.

33 Okh'tsīk stsīk'i parable, itstsiu' tuks'kūmi nīn'au, nap'ioyīs īstsīn'aim, itsūppi-pumatomaie īnsīm'man min'istsix, ki itsīstse'pīskūnattomaie, ki itatun'iakiu itsīn'iokeīmskau pi, ki spiap'ioyīs itap'īs tutsīmaie, ki itōk'kumatokuyiuax ai'īnsīm ax ki itsi'pio:

34 Ki otas'tsīssi mīn'īsts otai'akitsetspiēsts itūp'skuyiuax otap'otomokix ai'īnsīm ax mōk'okuyīs si īstsīn'īsts.

35 Ki ai'īnsīm ax mat'tuyiuax otap'otomokix, ki tuks'kūmi, itauaiak'iauaie, ki stsīk'i initsī'auaie, ki stsīk'i okotokix itau'aiakiauaie.

36 Ki mats'itūpskuyiuax stsīk'ix otap'otomokix: ki netoi' an'īstutuyiauax.

37 Ki sako'okhtsim, itüp'skuyiu okku'i, ki aniu, ak'atsim mimmiau noko'a.

38 Ki ai'insimax otsin no'össau okku'i an'istseiau Am'o otak'sinan; ki, öks'enitai, ki nök sinan'at topin aniau otsinan.

39 Ki een'iauaie, ki itsai'tüpiksistsiauaie insim'man, ki initsi'auaie.

40 Oto'si insim'man istsin'aim, Tsa'akanistu yiu'atsax anniks'isk ai'insimaxk?

41 An'istsiauaie, ak'sai inaku aiatsistu yiu'ax anniks'isk sau um'itsitappixk, ki ai'ak ökkumatuyiu ax otsin'simman stsik'ix ai'insimax, anniks'isk aiakokotsiauaie istsin'istsaits'isau.

42 Jesus an'istsiu ax, kiküt tomaisau anistopuaišksix natois'inskists, Ok'otoki, annök itsis'tüpapiksistau ük aiokotoksapiokoiskai-
au, netoinitsiu koke'i istotom'okotok; am'ok Nin'a ot'apistutüksinni ki skai'etsip noöps'pınan ist?

43 Ün'nikaie kumut'anistopuau Spots'im istsin'naiisinni ak'otsip ksësto'au ki ak'okotau noke'tappix, anniks'isk aks'inasiixk.

44 Ki annök' ai'akitutütsin nissiu ük annök' ok'otoki, aksiksisiu, ki annök' matap'iu-
ök ai'akitutütsin issiu ük okotoki aksipin'iau.

45 Ki omük'atoiapieku ax ki Pharisees otokh'tsim sau parables, isksinim'iau osto'au ai umutai'puysaie.

46 Ki otap'süm mösax mök'six enösax, üs'-stün nu yiaua ax akai'tappix, tük'ka ü'tai au mök'si prophetsi.

CHAPTER XXII.

KI Jesus mat'an'istsiuax parables, ki an'iu,
 2 Spots'im'istsin'naiisinni netoi'nitsiu
 tuks'kümi omüx'inau, okuyi otokem'si.

3 Ki itüp'skuyiuax otap'otomokix moksini-
 köttosaxax anniks'isk otüm'axk: ki matüs-
 kak'sipuksi puax.

4 Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix otap'oto-
 mokix, ki an'istsiuax an'istok'au anniks'isk
 üm'axk, Sat'sik, nikaw'apastutsip nits'o'ös-
 sîn: nitap'otksinamix ki nitun'istakhtsimix
 ükainitai au ük'okönaiksistsiiau: Puksi pa'a-
 tok okem'sinni.

5 Ki ap'etsimiau aie, ki oksoku'ouaüests itap-
 poiau, tuks'kümi otsin'simman, stsik'i otsit'au-
 mütskotükkipi:

6 Ki stsik'ix mat'tuyiuax otap'otomokix, ki
 au'ksistutu yiuax, ki initsiu'ax.

7 Ki omüx'ina otokh'tsimsi, itsis'tsetük-
 kiu: ki itüp'skuyiuax otseën'akemix, ki itsai-
 inakuai istutuyiuax anniks'isk inik'ixk, ki
 itsin'simaie otakap'ioyimoauaie.

8 Itüm'an'istsiuax otap'otomokix, ük'aiksist-
 siu mak'okemsinni, ki anniks'isk üm'axk
 matsipumapsiu'ax,

9 Itap'poak moksoku'ists ki kit'okönaukon-
 oaxk üm'mokau mak'okemsinni.

10 Ki anniks'isk apotük kixk itsitap'poiau
 moksoku'ists, ki ikönau'moipiauaax ot'okön o-
 konouax makap'six ki ökh'six: ki itsüpan-
 is'tsimiau üm'max.

11 Ki omüx'ina otsipis'si möks'innoössax

ümmax, nan'nyuiu aie nñ'aii ikem'sinni istsiso'kõsimi, mat'süpskõsattomaie;

12 Ki an'istsiu aie, Napi'a, Tsa kan'is'tsipi pa kitsau omai'süpskõsattosi ikem'sinni istsiso'kõsimi? Ki matsepuyiu'ats.

13 Omüx'ina itüm'an'istsiu ax otap'otomokix is'ksipistok otsists' ki okõt'sists, ki is'tüppippis, ki satüp'iksistsis ski'natsi; ak'itstsiu asain'sinni, ki papüx'ekñikani.

14 Akai'tappix nanikõttai au: un'atosimix mat'toai au.

15 Itüm is'tapuiau Pharisees, ki itau üt'ün'istsii au mõkitokonimõsau aie ot'e'pawsistsaie.

16 Ki ipokitüp'skuyiu ax otüsksinimatsau au ax ki Herodians, ki an'istsiau aie, Nin'a, nits'ksinipinan kitau'mñi ki kitau'mñisksinimatstük ki Ap'istotokiuã oksoku'i, ki kimats-süm mau'ax matap'pix: tük'ka, kimatsatsipats manistüp'apitappi i i au.

17 Anik'inan, Tsa kit'stapa? Ökh'siu ats mõk'otsiponitasi Cæsar, tsõktau mat'õksiuats?

18 Ki Jesus nan'imaie otsau'okõmotsitappiisuai, ki an'iu kumauk'saksksinokipu au aists kitsiksís'tapokõmotsitappiansuai?

19 Ün'is'tsinüm mokik mïxkim, kumut'siponitapi. Ki ito'tsipotuyiau aie nitai'pñasainiini.

20 Ki an'istsiu ax, tükka' am'o ostoksís'ã, ki tükka' osinaksin'ats?

21 An'istsiau aie, Cæsar otsinan'. Itüm'an'istsiu ax kotok' Cæsar otsinan'ists, ki Ap'istotokiuã kotok' otsinan'ists.

22 Otokh'tsim sau annists'isk epo'awsistsk

itskai'etūkiau, ki itskīt'siauaie, ki oksoku'-
au ai itappo'iau.

23 Neto'ik ksistsiku'ik, Saducees, anniks'isk
an'iisk matsitstipats matsipuu'osīni itoto'-
iauaie, ki ai'sūppoōtsesattsiauaie,

24 Ki an'iau, Nin'a, Moses itūni'u eniš'si
nīn'au, ki saitsstissi pokax, oskūn' akokem'-
attsi'inaii otokem'an, ki ak'ksistauūtto mu yiu-
aie us'i pōkax'.

25 Annok' ikit'sikūmiau umu'pappiipix;
ki matom'si otokem'attosi, its en'iu, ki ot-
sai'itstsssi o'kosix itskīt'siauaie otokem'an o-
skūn' mōk'okemattosaie:

26 Neto'initsiu oskūni eniš'aie, ki omat'o-
skūni ki ikīt'sikūmiau ikōnen'iau.

27 Ki itsako'ieniu ake'u.

28 Matsipuu'osīni tūkka' otakokeman'-
atsaie, ikīt'sikūmīx? tūk'ka ikōnau'tuyiauaie.

29 Jesus an'istsiuax. Kitai'patsiststipuu
kimatsksīnipuuēsts natoi'sīnakststs ki oto-
tūmap'sīni Ap'istotokiuā.

30 Matsipuu'sax matokemiu'axau matap-
ikau'axau. Neto'nitsiau Ap'istotokiuā ota-
tsīm'otokatsix Spots'im.

31 Annik' matsipuu'awsīnīk kikūtto mi-
sauanīstop'ats annik' kitan'iipik Ap'istotok-
iuā.

32 Nēsto'akauk Abraham otsinan Ap'isto-
tokiua ki Isaac otsinan' Ap'istotokiuā, ki
Jacob otsinan' Ap'istotokiuā? Ap'istotokiuā
enix' matsinan'ouats, sa'kiaitappiix otsinan'-
ouax Ap'istotokiuā.

33 Ki akai'tappiix otokh'tsīmsau skai'e-
tsīmiau otūksīnīmats'tūksīni.

34 Ki Pharisees otokh'tsimsau ot'omaupüts-
össax Saducees, itau üt moi'piotseiau.

35 Ki tuks'kümi, lawyer, ai'süppoöttsesat-
tsiu aie, ki as'aksšin nu yiu aie, ki an'iu,

36 Nin'a, tse'a omük'o okök'itsimani ist-
e'poawsists?

37 Jesus an'istsiu aie, Kitak'ük omim mau,
Nin'a Ap'istotokiu a kitoköna'uskët tsipöppi,
kitoköna'istaaw, ki kitoköna'itsitani.

38 Am'oi matom'iu ki omük'o epó'awsinni.

39 Ki pok'iotomi netoi'nitsiu, Kitak'ün ist-
ük omim mau kitopokau'pimok kan istük'o-
mim mospi.

40 Annists'isk na'tckaistsk epó'awsists, i-
könaukök itsimanists ki prophetix otan'ipists
ikön'itaitsiiešts.

41 Otsakiau moi'piotseisau Pharisees, Jesus
süppoöttsesat siu ax,

42 Ki an'iu, Tsa kitstatau'ats Christ? Tük-
ka'oko'atsaie? An'istsiauaie David okoai'e.

43 An'istsiu ax, David umut'ainistainiköt-
taupiaie Nin'ä, otanipi,

44 Ap'istotokiu ä an'istsiu aie nin'a, netots'-
i tüpó'piit, nökö'ün istutoösau kikatun'ix kits-
itau tütsekau'pipi?

45 David niniköt'tüssi Nin'a, Tsa otak'an-
istoko'atsaie?

46 Ki matap'pi matsitstipa mök'okotsit-
sipsättosi tuks'kai epó'awsinni, ki annik'ksis-
tsiku'ik matap'pi matokot'sako süppoöttse-
sat tau.

CHAPTER XXIII.

JESUS itüm'sitsipsiuax a'kai'tappix ki ot-
 ũksin'imats'ax,

2 Ki an'iu, Ai'sinakix ki Pharisees, Moses
 otsiso'pötsis aie itau'piau :

3 Ũnikaie kitomian'istani ipuai sat'sik
 ki nistutsik'. Ki manistsis'tutsipiau, pinan-
 is'tutsik : tük'ka itan'iau, ki matsistutükkiu'-
 axau.

4 Issoksis'tsists itau'mon'imiau ěsts soku'-
 ěsts mökopa'tosau ki matap'pix otsistsou ěsts
 itotom'iau ěsts ; ki osto'auai matakotsistüpak-
 iotsim'axau ěsts tuks'kümi okit'suauax.

5 Otokõnap'otüksuau ěsts itsistuts'imiau-
 ěsts möksinnu'yisau matap'pix : itopüx'istuts-
 imiau ěsts phylacteries, ki itomüx'istutsim ěsts
 otsaieno'tüksuau ěsts,

6 Ki ũkome'tsimiau ěsts oye'tanists isto-
 tom'iapioyists, ki nato'apioyists isto tom'i-
 sopötsists.

7 Ki otsitau'pısau itau'pumau pi aiksemat-
 tsim'otseisinni, ki möks'inikõttosau, Rabbi,
 Rabbi.

8 Pinis'tsinikükik Rabbi : tuks'kümä kits-
 in'aimoauă, Christ : ki ksęsto'au kitokõnaix'-
 okoauax.

9 Ki Pini'nikõttok matap'pi, annom' ksök'-
 kum, kın'a ; tuks'kümä kın'oaua annök'
 spots'im itau'piuök.

10 Ki pinitsin'ikükik Nin'ax : tuks'küma
 kitsin'aimoaua, Christ.

11 Annök' omüx'imök ksęsto'au, kitak'apoto mok oau.

12 Annök' ak'omux'istutosiuök, aks'inüx'istutoau; ki annök' aksinüx'istutosiuök, ak'omüx'istutoau.

13 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks'is'tapokömsitappiansuai! kitsitaiok'iauai au matap'pix Spots'im ist'in'naiisinni: ksęsto'au kimatsitaihipuau'ats, ki aiaksipimix kimats'epokkitsetomauaxau mök'itsipisau.

14 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks'is'tapokömsitappiansuai! Nam'akex oko'auęsts kitau'atopuai au, ki kitaisümi ks'is'tapa ts'im oiikapuau: mis'tüpokapii kitakoku'yisui.

15 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks'is'tapokömsitappiansuai kitotüka'atau ksök'kum ki omük'sikimi kök'itokonoösi tuks'kümă matap'iuă mök'itan is'tsitsitasi kan istitsi'tawpi kitau mai tu'yissi, kan istüm'ipuau ksęsto'au Hell oku'yix kitak'anistsistokiai istutoau au.

16 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au kitsaps'tsiotüpinükipuau, kitan'ipuau annök'akitup'üt au üniuök omük'atoiapioyis matsikiu'ats, ki annök'akitup'üt au üniuök omük'atoiapioyis isto'tokuiixkim, aks'istutsimaie!

17 Kitüt'tsapspuau, kitsaps'tsiipuau: Ts'im-a' omük'o. Otoku'iixkim, ki omük'atoiapioyis annik' itatsim'mimmiik otoku'iixkim.

18 Ki annök'akitup'üt au üniuök altar, matsikiu'ats; ki annök'akitup'üt au üniuök kötk'sinni altar itokh'its'tsiipi, ai'aks'istutsimaie.

19 Kitūt' tsapspuau, kitsaps'tsi puau Tsīm-a' omūk'o, kotūk'sinni, ki altar annök' itatsīm'etsimök kotūk'sinni?

20 Annök' aiakitüp'üt au ũniu ök altar, itup'üt au ũniu altar ki mian'isttokhītsi.

21 Ki annök' aiakitüp'üt au ũniu ök omūk'atoiapioyis, itüp'üt au ũniu omūk'atoiapioyis ki annök' iko'at tomök.

22 Ki annök' aiakitüp'üt au ũniu ök spots'im, itüp'üt au ũniu Ap'istotokiuä otspiso'pötsis ki annök' itokhittapiuök.

23 Kitaks'ksnipuau makapi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapoköm otsitapiansuai! kitai'ponitasuai mint ki anise ki cummin, ki issoku'ists kimatsatsipuuęstsau, okök'itsimanists, kım'apiisinni ki au mai'tüksinni: am'osts ökh'si kök'satsisuaiau; ki mat'ökhsiuats kök stais tutsissuai stsik'ists.

24 Kits'apstsi otüp'ın ũkipuau, kitai'soautsauau inüx'so isksissi, ki kitait's'isttūmauau camel:

25 Kitaks'ksnipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapoköm otsitapiansuai! kos'ă ki saięso'kosi sauauts'i kīt-ūs'siipuau, ki pīstots'im itui'tsiau minik'otüksinni ki au ũt'tseisinni.

26 Kitsaps'tsii Pharisee, matom'siitau pīstots'im kos'ă ki saięso'kosa mök'ŭtsitsiksix is-si sauauts'i.

27 Kitsaks'ksnipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisee kitiks's'tapoköm otsitapiansuai! ksik'oken'imaniists kinē'tūmanistspuau ai'ökhsnipiau sauauts'istsi, ki pīstots'im itui'tsiau enix'okin'ouęsts ki makap'ists.

28 Netoi'nitsiu ksěsto'au kĭto'kĭmotsitappi-
inipuau matap'pi, ki pĭstots'im kitotuitski-
tsipuai ksĭs'tapokĭmotsitappiisĭn ni ki sau um'-
itsitappiisĭn ni.

29 Kitaks'ksĭnipuau maka'pi ksěsto'au ai'-
sinakix ki Pharisees, kitsiksĭs'tapokĭmotsitap-
pĭansuai! Kitap'ĭstutsipuaiau prophetix ot-
oken'imanoauěsts, ki kita'nĭtsĭstutsipuaiau
mokĭm'otsitappix otoken'imanoauěsts,

30 Ki kitanipuau nitsa'kiaitappiipĭnanopi
nĭn'anix otsa'kiaitappiisau nĭs'tasau opoksĭsto-
kemaumĭnanopiau prophetix otsa'apĭnoau-
ěsts.

31 Ŭn'nikaie kit'au ŭtanipuau, ksěsto'au ŭk-
auk anniks'isk matap'pixk ĭnitsixk' prophetsix
o'kosoauax.

32 Tu'itok kĭn'oauax otsau um'itsitappiisau-
auěsts.

33 Pitseksĭnax, opĭx'exĭnasĭnna, Tsa'a kit-
akanĭstupĭs'tapixsattopats Hell ĭstokĭk'itsi-
mani?

34 Ŭn'nikaie, sat'sĭk kĭtakĭttĭp'skoaiu
ksěsto'au prophetix, ki mokĭk'ietappix ki ai'-
sĭnakix: ki stsĭk'ix kitax'enĭtauaiu ki kitak-
au'aistauaiu; ki stsĭk'ix kitakĭtsipstĭstipĭs'-
auaiu kitatoi'apioyimanoauěsts, ki kĭtak'au-
ksĭstuttauaiu amĭan'ĭstakap'ioyĭsts otai'ak-
itsipĭsau:

35 Mĭkĭttokh'ittaitsĭssi ksěsto'au kĭnau'-
kĭmotsitappiaapĭni ksĭk'kum itsai'kĭmskaii.
Abel mokĭm'otsitappiuă otsa'apĭn itĭpots'-
tsiuaiu Zacharias, Barachias okku'i otsa'apĭni-
aiu annĭk' ,kitsitsenitauauĭk itĭt'sikatsi o-
mĭk'atoi'ioyĭs ki altar.

36 Kitau'mün istopuau kõnai'sistskă au nok' o'tappiisinna ak'itoto'iests.

37 Jerusalem, Jerusalem ksęsto'auă kitai'nitauaie prophetix, ki anniks'isk itüp'skuaxk ksęsto'auă ok'otokix kumutauauaiak'iauaiu, nõkstanistsika pu moi'pi au opi ko'kosouax nipuau'ă man'istau'moipiopi o'kosix ki kimat'õkhsitsipuau'ats!

38 Sat'sik, Koko'auai nam'itaitsiu kīt'skitomoko.

39 Kitan'istopuau, issoots'i kimatakainokipuaua sau anenoainiki A tsim'siu annõk'pauksipu'õk Ap'istotokiuă otsin'ikõsim.

CHAPTER XXIV.

KI Jesus itsux'iu ki itsis'tupaatomaie omük'atoiapioyis ki otõksinimatsax itoto'iau aie mõkanis'tsin nomoõsauaie omük'atoiapioyis istap'istutõksinni.

2 Ki Jesus an'istsiuax kiküttaisauainipuaustsau kõnai'istsk? Kitau'mün istopuau, matakskit'au pa okotoki mõkstaiina'piksistosi.

3 Otsit'tokhitau püssi nitum'moyi Olives, õksinimats'ax isimitoto'iau aie, ki an'iau, Anik'inan Tسان'istsis' akan'istsiu'astsau? Ki tsa akan'istsiu'a kitsipuksipusinni, ki punksõk'kuasisi?

4 Ki Jesus an'istsiuax Iskskats'ik kõkstai pistsiksistutu'yisuai.

5 Akai'tappix ak'õtsitotoiau nitsin'ikõsim ki ak'aniau Christ nęsto'akauk; ki ak'sipistsiksistutu'yiauaax akai'tappix.

6 Ki kitak okh tsim at top u ai au akaw'tse isists ki mak'au akawtse isists: Sats'sik kōk-stai'apai tsita su ai; konai'istsk ak'its tsiau; ki u mut'aketsinikawpi matomoto'ats.

7 Aiok'auaua aksipua'tseiau aiokauai'i ki nin'naiisinni aksipua'atomiau nin'naiisinni; ki ak'un natosiu au'ossinni, ki ak'its tsiu okh'tokosists, ki ksōk'kumă otaks'ikauopiisists, ki akokōnau'toits tsiau.

8 Am'osts Istokōnau'mütüpipu inawku yiisists.

9 Kitakau mŭts'kakipuau kōk'itapauksistu-toksi, ki kitaks'en ikoi au: ki kōnai'okauaua kumutaks'tsim mīm moko au nitsin'ikōsim.

10 Ki akai'tappix ak'istskimskūkiau ki akau mŭts'katseiau, ki akau'kimotseiau.

11 Ki akaiēm'ix ksīs'tapsix prophetix aksipuai au ki aksipisksīs'tutu yiuax.

12 Ki sau o'kōmotsitappiisinni otakau'osi, akai'tappix otūkome'tūksu ai akstu yiu aie.

13 Ki annōk'eikak'īmauōk umuk'itsipi aksikōmotse'piau.

14 Ki am'ok nin'naiisinni istōkh'sitsiniksinni ak'an istop kōnūs'ksōk kum, kōnai'okoi au a mōks'ksini isau aie; ki umuk'itsipi ak'otūmitoto.

15 ninim'innoainiki ūs'tsimetsipi Daniel otan'istopi atsim'apii istai'pu yis si (annōk'an'istomōk ūnnists'ksin issi:)

16 Anniks'isk Judæa itau'pixk ūnnian isti-tŭpoks'kasau nitum'moists:

17 Annok' itokh'itau piu ōk oko'ai pīn ūn-ists'in issa atos mōk'sau auts issi itsipsts'tsi oko'ai:

18 Annök' ĩnsĩmman itau'piuök pinüt'ũn-
ĩstsskos mök'otsĩssi otsĩstotos'ĩsts.

19 Anniks'isk ipitap'piixk ki ũs'takataxk
aksksĩn ĩmiau makapi annists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩsts!

20 Atsĩmoiikak kők'stautsĩmutasuai stu-
yĩssi, ki ĩssik'opiĩksĩstsiikui.

21 Annik' omũx'ipuĩnasĩn ni ak'itsstsiu, is-
tsitsĩs'si ksök'kum, ki annok' manĩsts'ipuĩnaps-
pi, aksĩs'tũpũn ĩstsi puĩnapsiu, ki ĩs'sotsk mat-
ak otũmanĩstsi puĩnapsiu'ats.

22 Ki annists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩsts sau un'nats ĩs-
tutsĩsěsts mat'akitsstipa matap'pi itsikõmots-
e'piaiau; aumai'tũkkixk, osto'auai itunnats'ĩs-
tutsĩměsts annists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩsts.

23 Kũm ĩts'tsiki matap'pi kitai'akaniki
Sũm'mĩs, am'auk Christ, ki om'auk; pinau'-
maitos.

24 Ksĩs'tapsix Christix akitsipuau'iau ki
ksĩs'tapsix prophetix, ki akanĩs'tsĩnnũkiau o-
mũk'apstosĩsts ki pĩsats'kasĩsts; ki ikũm'itsstsi-
ki aks'ipĩstsi ksĩs'itutu yiau ax aumai'tũkkixk.

25 Sat'sik, kikaun'ĩstopuau.

26 Kũm'anĩstsenikiau sat'sit ksĩs'tapsksök-
kuyi ũn'amauk; pini'tappoat; Sa'sit, sĩmiap'-
ioyĩsts ũn'amauk; pinau mai'tũkkik.

27 Ksĩstsiikum' manĩsttotsipuksipupi umut'-
autstsi pi apinök'kuyi, ki manĩstsi tũpikũnatspi
ame'totsi; netoi' ak'ũnĩststsiu nĩn'au okku'i
otos'aie.

28 Mũksĩnii otsits'tsi pi, ũn'nim pi'tax ak o-
mooi'iau.

29 Annists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩstsk ĩstsi pu'ĩnas-
ĩsts otaiksiu os'au, nato'si akski'ĩnũm, ki ko-
kum'ikesũm matak anak ĩmauats, ki kők'atos-

ix akotots'inissiau, ki spots'im otsis'köpsin ni akauüt'apixip:

30 Ki Nin'auă okku'i otap'stošin ni akitsinakoai spots'im: ki ksök'kum istokönai'tapix ak'otūmauyesiau, ki aks'innoyeyiau Nin'au okku'i spots'im istissocksis'tsikuists itsipsts'otosi, otūmap'sin ni ki omūx'ik'kūnnašin ni akopotō.

31 Ki ak'itūpskuyiuax otatsim'otokata tsix ak'soks'ik'ki ax, ki aumai'tūkkixk akitotomoi'piiauax, nisso'o'ists sopu'ists ki spots'im umuk'itsipi:

32 Annok', isksinik parable omūx'inistsis; okūn'iksi otsa'kiūkkin'is'si, ki otsui'o'pokassi, kitsksinipuau nepu'yi itasts'tsiu;

33 Neto'i maks'inimenoainiki annists'isk, isksinik, mōkaststis'si, ito'to okh'sepistan'ists.

34 Kitau'mūn'istopuau am'oi o'tappiisina i mataks'ista pu'ats otsau omaisūpan'is'tsi osau annists'isk.

35 Spots'im ki ksök'kum ak'eitsinikau, ki nits'e'pawsists matakeitsinikau'estsau.

36 Annik'ksistsiku'ik ki annik'itai'ksistsikum iopik matsksin'im'ats matap'pi, Spots'im istso'tokata tsix matsksin'im'ax au aie, Nin'a nits'ksin'imaie.

37 Noe otsiks'is'tsikum'ists manistsi'piests, netoi'ak'an'isttsiiests Nin'au okku'i oto'saie

38 Otsau om'o'kōnaiokkeuasi ksök'kum man'istau'yipiau ki man'istai'simipiau, man'istok'kemipiau man'ista'pikōttūkipiau, itūp'itsiu annik'ksistsiku'ik, Noe otsit'sūppop'issi akh'iosatsis.

39 Ki matsksin'im'ax au otsau om'o'kōnaiok-

keuasi ki itsau'inakuai istutu ai au; netoi' ak'-
anistsiu Nin'au okku'i oto'saie.

40 Natsitappiix akotūmitau'piiau insim'-
man: nituks'kūmi ak'otoau, ki stsik'i ak'-
skitau.

41 Natsitappiix akex' ak'itai pik'iakiau; ni-
tuks'kūmi ak'otoau, ki stsik'i ak'skitau.

42 Ūn'nikaie mokōkik: kimats'ksinip u au
annik' itai'ksistsikumio pik kitsin'aimo au ot-
ai'ak'itotopik.

43 Am'okā isksinik', Napioyis istōkhsin'-
auā otsksinim'opi annik' itai'ksistsikumio pik
otai'ak'itotosi kōmos'iepitsiuā is'taiūskskūm-
iuopi, istai'saie pukitsetsim'opi oko'ai istokit-
sim'i mōkopokse'isaie.

44 Ūn'nikaie ūk'aišuppuiap'istotosik; kit-
sit'sisauaititatapuai, Nin'au okku'i ak'itoto.

45 Tūkka' au mai'tūk ki ap'otūk kiuā, ki mo-
kōk'i apotūk kiuā annōk' otsin'aim otinaiāts'-
okōk oko'ai iststappim'ix, mōk'okōm otoko-
tōsax otso'ōsin oauēsts?

46 A tsim'siu annōk ap'otūk kiuōk, otsin'aim
oto'saie otak'okonokaie netoi' it'ūn iststis-
tutsimaie.

47 Kitau'mūn istopu au, akokōnitainaiāts'iu-
aie otokōnai'nanists.

48 Ki annōk sau um'itapotūk kiuōk, mak o-
tots'anissi u'skēttsipōppi ai'sūmsiu nitsin'-
aim;

49 Ki makau mūtūpau ai ak'iūssi ot'opok ap-
otūk kimax, ki makopoks'oyimūssi ki mak'o-
poksimimūssi ai'simix;

50 Annōk' ap'otūk kiuōk otsin'aim ak'oto
annik' kustiku'ik otsau omūsks'kūmosaie, ki

annik' itai'ksistsi kumi opik otsau om ūs'ksin ni-
išsi,

51 Ki akaiaketsin'iu aie, ki aiako kotsiu aie
mök'itau pissaie otsitau'pipiax ksistapoköm-
otsitäppiansix: annim' ak'itstsiu asain'sinni
ki satse'kinani.

CHAPTER XXV.

SPOTS'IM ĭstsın'naiisinni ake tum'an ĭstsi au
ke'pix ake'kuax, anniks'isk mat'tuyixk ot'-
anakimatsu au ěsts, ki itsux'iau mök'ota'tsem-
ösau annök' ai'akokemiuök.

2 Ki nıs'itsix mokök'iau, ki nıs'itsix mat'-
tsapsiau.

3 Anniks'isk mat'tsapsixk nitot'simiau ot'-
anakimatsu au ěsts, ki, mattotük kiu'axau ok-
ke'anakimatsis:

4 Ki mokök'ixk ipok'iotsimiau otanakimat-
su au ěsts okke'anakimatsis, kos'ix itsüp'pitük-
kiau.

5 Annök' ai'akokemiuök otai'sümsi, ikön-
ai'okan o'piiau ki ikönai'okax.

6 Ki itüt'sikiikokoi ikum'i ĭstutsip, sat'sik,
ak'okemiuă ai'püksipu; Süksik' kök'otatsem-
össuai.

7 Itümokönai puau'iau am'ox ake'kuax, ki
ikön'itaisüppasu yınükiau otanakimatsu au ěsts.

8 Ki mat'tsapsix an'ĭstsi au ax mokök'ix,
kok'inan kitök'keanakimatsuai; tük'ka, nit-
an'akimatsin an ěsts ũk'ai ĭtsinikai au.

9 Ki mokök'ix an'ĭstsi au ax, Sa; matak a-
kau o'ats ksěstün'un: Is'tapuk au müts'kotük-
kix kök'opumat to suai.

10 Ki otsakiaitapposau mök'opumat osau, aiakokemi ito'to; ki anniks'isk sopuiap'istotosixk ipok'sipimiau aie okkem'sinni: ki ai'okip.

11 Sako'okhtsi mat'tsapsix nok'üt'otoiau ki an'iau, Nin'a, nin'a, kau ai'pixikinan.

12 Ki an'istsiuax, kitau'münistopuau kimats'ksinopuau ats.

13 Ün'nikaie mokökik', tük'ka, kimats'ksinipuauats annik'ksistsiku'ik ki annik'itai'ksistsikumipik Nin'au okku'i otai'akitotopik.

14 Spots'im istsin'naiisinni netum'anistsiu nin'au annök'piuo'ök, ki niniköt'tsiuax otap'otomokix, ki ikotsiu'ax otsinan'ists.

15 Ki tuks'kai ikotsiu'aie nisitsi'i itawk'pumauPIX ki stsik'i na'tokai, ki stsik'i nituks'kai; ki kõnai'tappix itanistokotsiu'ax manist'okotsistutsipiau; ki itau'matto.

16 Annök'ikuyiu'ök nisitsi'i itawk'pumauPIX itsis'tapu, ki itau'mütskotükkiu, ki ikuyiu' stsik'ix nisitsix itawk'pumauPIX.

17 Ki netoi annök'ikuyiu'ök na'tokümi, ikuyiu' stsik'ix na'tokümix.

18 Ki annök'ikuyiu'ök nituks'kümi itsis'tapu, ki itatün'akiu ksök'kum, ki ai'ksasatomaie otsin'aim otšixkimim'iaie.

19 Otai'süm mosi, am'ox ap'otük kix otsin'aimoauai itoto'yinai, ki ipokoks'tükimiuax.

20 Ki annök'ikuyiu'ök nisitsi'i itawk'pumauPIX ito'to ki ito'tsīpatopiau stsik'ix nisitsix itawk'pumauPIX, ki an'iu, Nin'a, kit'okök nisitsi'i itawk'pumauPIX: Sat'sit nitokuinan'matsis'itsix.

21 Otsin'aim an'istsiu aie, kitökhs'istutu tük-

ki, ökhs'apotükkiuä ki emün'apotükkiuä: kitse'münössatsipiau un'natosësts, kitak'inaiatso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksinni istsi pi'it.

22 Annök' iku'yiuök natoküm itawk'pumaupix ito'to ki an'iu, Nin'a, kit'okok natokümi itawk'pumaupix: Sat'sit, ni mat'okuinani mats'istokai itawk'pumaupix.

23 Otsin'aim an'istsiu aie, kitökhs'istu tükki, ökhs'apotükkiuä ki emün'apotükkiuä; kitse'münössatsipiau un'natosësts, kitak'inaiatso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksinni istsi pi'it.

24 Annök' ikuyiu'ök tuks'kümi itawk'pumaupi ito'to ki an'iu, Nin'a kits'ksin o ksësto'a kitse'inai, kiküt'tomaisüppi pumatopi kitai'pokiaki, ki kiküt'tomauanit'apixipi kitomoi'pitükki;

25 Ki nitsiko'pum, ki nitsit'tappo ki nitai'ksasattop ksök'kum kitsinanä itawk'pumaupi: Sat'sit, kitsinan.

26 Otsin'aim an'istsiu aie, kitsaum'apotükkiuä ki kitsistap'apotükkiuä, kitsksinoki nitai'pokiaki niküt'tomai'süppi pumatopi, ki nitomoi'pitükki, niküt'tomauanit'apixipi:

27 Kumaukstauokotaišksixau au'awtsomütskotükki nitsix'kimimix, ki nitsitotopi nök'staitokuyitopi nitsinan'ix ki umut'okuyesix.

28 Mattomok'aie itawk'pumaupi, ki kotok'annök iku'yiuök ke'pix itawk'pumaupix.

29 Anniks'isk iku'yixk ak'okotai au, ki otaksinanoai au akauo'i: ki annök' itsau'okuyiuök ak'otomo au annik'ooko'ösinik.

30 Ki istüp'satüpiksistsis ap'otükkiuä it-sau'okuyiuä ski'natsii: ak'itstsiu asain'sinni ki satse'kinani.

31 Otak'itotosi Nin'au okku'i ottsa'pina-sinni ipokom'össau otokönatsim'otokatatsix, ak'otümotokhitau piu otsistsapisso'pötsis:

32 Ki akokönipotamoi'piaiau ikönai'okau-aau: ki aiakanistaiaketaipiksistai au emük'ikinaikuün manistai'aketaipiksistopi ax emük'ikinax ki apomük'ikinax:

33 Ki akotüpiuax emük'ikinax onet'otsis ki ap'omüki kinax otse'aksissau otsis.

34 Omüx'ina akotüm'anistsiuax anniks'isk onetotsis itau'pixk, Puk'sipuk, Nin'a otatsims'imix, ki nñ'naiisinni matsik'annik'kitapistu to mokiiik, otsau om ap'astu to össi ksök'kum.

35 Nitse'nots, ki kit'okokipuau aau'ösin; nitse'naki, ki kitsit'tutokokipuau: nitsi'piitappi, ki kit'otokipuau:

36 Nimatsistotospa, ki kitsis'totosatskokipuau; nitokh'tokos, ki kitsipis'kotokipuau; itai'okiakiopi nitsitau'pi, ki kitsitotaakipuau.

37 Moköm'otsitappix akotüm'anistsiau aie, Nin'a, tsanistsi'i kitsits'inopinan kitau'nots, ki kitsis'sopinan? Ki kitse'naki, ki kitütakopinan.

38 Tsanistsi'i kitsits'inopinan, kitsi'piitappiisi ki kito'tosin? Ki kimatsistotospa, ki kitsistotos'atskopinan?

39 Tsanistsi'i kitsits'inopinan kitai'okhtokos, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi ki kitsito'taatosinan?

40 Ki omüx'ina ak'anistsiuax, kitau'mün-

įstupuau kanistitūpįstutsipuai tuks'kūma inūx'tsīma am'ox nīx'okoax, kitanįsts'įstutomokīpuau.

41 Akotūm'anįstsiuax anniks'isk ote'aksīs-
autsīs itau'pīxk, įs'tapuk emūtskax mōkseīn-
sau, ūskstusinasīi įs'tapuk, ek'aisepūtsįstoto-
moiīauax au'tutsokīuā ki oto'tokatatsix:

42 Tūk'ka, nitau'nots, ki kimatsīssok'īpu-
aau: nīse'naki, ki kimat'tutukkokīpuaua:

43 Nīsi'pitappi, ki kimat'otokīpuau: ni-
mats'įstospa, ki kimatsįstosats'kokīpu-
aau: nitokh'tokos, ki nīsitau'pī itai'okiak-
iopi, ki kimat'sīpīskotokīpuaua.

44 Osto'auai ak'otūmanįstsiīauaie, Nīn'a
Tsanįtsī'i kitsīts'īnopīnan kitau'nots, ki kits-
e'naksi, ki kit'sīpitappisi, ki kitokh'tokosi, ki
kitsītau'pīssi itai'okiakiopi kōkstaikawk'an-
įstotōsīnau?

45 Ai'akotūmanįstsiuax, kitau'mūnįstupu-
au kanįst'saiitūpįstutsipuai tuks'kūmā inūx-
tsīma amox, kimat'anįstsįstutomokīpuaua.

46 Ki am'oxi aksįstūpitappo'iau ūsk'sītau-
ksįstototspi: ki mokōm'otsītapix akīttappo-
iau ūsk'sīpaitappiisīnī.

CHAPTER XXVI.

KI itūnįstsiu, Jesus otaiksįste'poattosęsts
am'ōsts epo'awsįsts, itūn'įstsiuax otū-
ksīnīmatsax,

2 Kītsksīnīpuau aisto'kūssi ksįtsīku'įsts
ak'įtsīsu passover, ki Nīn'au okku'i itau-
mūts'kau mōk'įtsīksįstoxōsi.

3 Omūk'atoiapiekuax, ki aisīnakix, ki ma-

tap'pix otsin'aimoauax itūmitūpaumooiau
sp'a'toiapiekuūn Caiaphas oko'aii.

4 Ki ai'sītsipsattseiau mōk'anistokotsisīm-
miotoōsauaie Jesus, ki mōk'itsenitōsauaie.

5 Ki an'iau, pinīts'tsīs oye'tani ītsiksīs'tsi-
kui ōkskakūmītsikīniau matap'pix.

6 Jesus otsitau'pīssi Bethany, Simon leper
oko'ai otsitsīpsts'taupīssi,

7 Ake'ua itoto'aie, ipa'tūkkiu alabaster a-
tūxak'sin puye' itsūp'patomaie, akai'ixkīmas-
iuaie, ki otau'yisaie itsita'suyīnīmaie oto-
kōn'iaie.

8 Ki otūksīnīmats'ax otsinīs'saxaie, ītse'-
tūkkiax, ki an'iau mauk'etsīnikatopi?

9 Am'ok ipum'atotopi īs'taiekekaiixkīmas-
iuopi, ki kīm'atapsix īs'tauokotauopīuaie.

10 Jesus otokh'tsīmsi, an'ītsiuax, kumauk'-
sauaiksīxinoauaiīksīx ake'uā ōkh'siu nitap-
īstutu'yipi.

11 Ksēsto'au, kīmatapsix kitūsk'sauopok-
semokoaiau; ki nēsto'a kīmat'ūksauopoksem-
okīpuaua.

12 Am'ok puye' nostūm'i otsita'suyīnīssi
ītsīstuts'īmaie mōk'ītsopuīapīstutu'yīssi nōk-
ītak'ītsasi.

13 Kitau'mūnīstopuau am'oi ōkhs'itsīnik-
sīnni amīanīstan'īstopi kōnūs'ksōk kumā, am'-
ok, am'o ake'uā otap'īstutsīpi ak'ūtanīstoma-
aie, mōk'ītūksīnoōsi.

14 Na'tsīkoputsix, tuks'kūmā, anīstau Judas
Iscariot, itappo omūk'atoiapiekuax,

15 Ki an'iu, tsanīstap'pī kitak'okokīpuaii,
ki nitakītūp'omutskau ksēsto'au? Ki nītsī'tu-
yīauaie nīp'pīi ksīxīx'kīmīx.

16 Ki annik' itot'apsatsim mők'itamütskös-
aie.

17 Ke'tani küt'taikopütsii, istotom'iksís'-
tsikui, üksinimats'ax itoto'iau Jesus, ki an'-
istsiauaie, Tse'a kit'stapa kők'sopuiapistutos-
inan kők'kitsoyisi passover?

18 Ki an'iu is'tapuk akap'ioyis, ki om'ümă
nïn'auümă an'istok', Nin'a, an'iu, nitsiksistsi-
kum'i aststsi'u: koko'ai nitüs'ksinimatsax nit-
ak'opoksoyimaiiau passover.

19 Ki üksinimats'ax man'istan'istopi ax it-
an'isttutsim iax; ki itso'poütsistutsim iau pass-
over.

20 Ki otau'tük kusi, ipok itau'pim iu ax na'-
tsikoputsix.

21 Ki otau'yisau, an'iu, kitau'mün istopu au
tuks'kümă ksęsto'au kítakau müts'kau ki.

22 Ki eks'kai ikikïn'etük kiau, ki ikönau'-
mütüpan'istsiauaie, Nin'a nęsto'akats?

23 Ki an'iu, annök okit'sis nitopoksistapim-
akemauok kos'i nitakau müts'kauk.

24 Nin'au okku'i itan'ists'itappo nitsin'aw-
pi: ak'itüpokapiu annök' nïn'auök imüts'kai-
uök Nin'au okku'i! Küt'taipokaiiu opi annök'
nïn'auök, is'taökh siu opi.

25 Judas anni'isk itse'mütskaukisk, itüm'-
an'istsiauaie, Nin'a nęsto'akats? An'istsiauaie,
kitan'i.

26 Ki otau'yisau Jesus ito'tsimaie ke'tani
ki itatsim'istutsimaie, ki itaumin'imaie, kī i-
kotsiu'ax üksinimats'ax, ki an'iu, Matsik', o-
yik'; am'oi auk nostüm'i.

27 Ki mat'tuyiu aie kos'i ki thanks ikotük'-
kiu, ki ikotsiu'ax, ki an'iu könai'sinattok;

28 Am'okauk nitsa'apün, mananists'etok-sinni itüp'itsiu itsai'kimskau akai'tappix ot-sauum'itsitappiisu auësts mök'sin isësts.

29 Ki kitan'istopuau nimatak ütsimat topa am'ok mñiokke sauom o'pokitsipstsimat tom-inaniki man is'si nin'a ots'in naiisinni.

30 Ki otinik'sau nato'iñiksinni itüp'suxiau nitum'moyi Olives.

31 Jesus itüm'anistsiuax, nësto'a kitak'o-kön üsskimskükipuau annok'ä koko'ikä: tük'ka, sñ'aip, nitak'auaiakiau annök' üsks'kümiuök emük'ikinax, ki ot'omükikin auäsina isto'mükikinax aküneto'iau.

32 Aiksistatsipuau'eniki kitakitüpotoma'topuau Galilee.

33 Peter an'istsiu aie, iküm'okön üstsskim-skük issau ksësto'a, nimat'akistskimskük ipa.

34 Jesus an'istsiu aie, kitau'mñisto, Annok' koko'ik otsauomit'awk kumsi nipuau'ä nioks' kai kitakani kimatsksinok'ipa.

35 Peter an'istsiu aie ökskaküm opoks'enio p, nimat'akanipa kimatsksinopa; neto'i ikön-au'aniiax üsksin imats'ax.

36 Jesus itümitüpopokomiuax Gethsemane an'istop, ki an'istsiuax otüsksin imatsax, annom' stau'pik, nitakittappo omim' nökitüt-tsimoikasä.

37 Ki mat'tuyiuax Peter, ki Zebedee otsistok'iokeyix, ki itaumütüpi kikin'etükki ki itau'mütüpeikapitsitau.

38 Itüm'anistsiuax nitsitüpi kikin'etükki e'insinni: annom' stau'pik, ki ök'itüskskatükkiop.

39 Ki pa'tsi istüpaatsiuax, ki isstokopi'u o-

stoksis', ki itüt'tsimoikau ki an'iu, Nin'a, iküm'okotsitstissi am'oi kos'a ũnnianistis'tüp-
ipotoŕssi; nimatakitsitan'ats, ksęsto'a kitak'-
itsitan.

40 Ki matskitoto'ax otŭksšinimats'ax, ki ikon'oyiuax oto'kaniax, ki an'istsiu aie Peter, Awx'ats? kikŭttaukotŭskskŭmmokipa tuks'-
kai itai'ksistsikumio pi?

41 Mokŕk'etsik ki a'tsimoikak, kŕk staitsi-
pissuai issaks'ksšinŭksšinni; sta'aw itsitsi'ta-
tomaie ki ix'isakuyi matsi'uats.

42 Ki mats'istapu ki itüt'tsimoikau, ki an'iu, Nin'a, am'oi kos'a sauomot'aisšimmieni-
ki sauomis'tŭpipotomoko eniki, kitak'itsi-
tan.

43 Ki mat'oto ki mat'okonoyiuax otsok'as-
ax: tŭk'ka issoksim'au oŕps'puauax.

44 Ki itskitsiuax, ki mats'istapu, ki nioks'-
kai itüt'tsimoikau, ki netoi' au'aniu.

45 Itŭm'itotoiax otŭksšinimats'ax ki an'-
istsiuax okak' annok, ki issik'sistsikok: sat'-
sik asttsiu' itai'ksistsikumio pix, ki Nin'au
okku'i itŭp'au mŭtskau sauum'itsitappix ot-
su'auęsts.

46 Nipuak', ŕkittăppau'op: annŕk' nitak-
aumŭts'kau ŕk asttsiu'.

47 Ki otsa'kiai epuyissi, Sat'sik, Judas, na'-
tsikoputsix tuks'kŭmă ito'to ki akai'tappix i-
pokom'iauaie inus'stoanix ki sŕksis'tsists ipa'-
tŭkkix, itototoiau omŭk'atoiapiekuax ki ma-
tap'pix otsin'aimoauax.

48 Ki annŕk' imŭts'kaŭŕkaie ikotsiu'ax
apsto'sinni, ki an'iu, annŕk' nitak'sinnauskip-
pauŕk, an'nŕkauk: mi'eenok.

49 Ki ikõm'itoto Jesus, ki aniu, Hail, Nin'a; ki itsin'nauskippiu aie.

50 Ki Jesus an'istsiu aie, Napi'ã, kumauk'sipuksipuksiks? Itũmitoto'iau aie ki een'iau aie Jesus, ki mat'tuyiau aie.

51 Ki sat'sit, anniks'isk ipokom'iskaie Jesus, tuks'kũma itsitũpikins'tsakiu aie otsin'usstoan itsau'tuyiu aie, ki sp'a'toi apiekuũn tuks'kũmi otap'automok ot'auaiakiokaie, ki kõk'sinĩmaie okhtok'isaie.

52 Jesus itũm'an'istsiu aie, kitsin'usstoanã otsits'tsi pi iststsi'is; anniks'isk matap'pixk mat'tuyixk inus'stoan, inus'stoan itax'enitai au.

53 Kit'stapa nõkũttokotsitũp'atsĩmoikani nin'ã, ki annok' nõk'okuyĩssi otsĩtsks'istsiko putsix legionix otatsim'otokata tsix?

54 Tsa akokototũmun'ists'istutsipa natois'ĩnaksĩsts, mõk'itũn'istsĩssi?

55 Neto'ik itai'ksĩstsi kumi opik Jesus an'istsiu ax akai'tappix, kikũt'an'istsipuksipa'akipuaua kan'ist'sitappopuau kõmos'iepĩtsi annõk' pa'tũk'kiuõk inus'stoax ki sõksis'tsĩsts, kõk'otoksuai? An'is'tsiksĩstsi ku'ists kitopokau'pimopuau omũk'atopi oyis kõk'ũksinĩmats'opuau ki kimatseen'okipuauã.

56 Ki am'ostsk ikõnai'istutsipi mõks'enũpan'istosau prophetix osĩnak'suauẽsts. Ikõn'ũksinĩmatsax itũm'skĩtsiiau ki ai'tsimmutai au.

57 Ki anniks'isk een'ixkaie Jesus itũpĩpiau aie Caiaphas, sp'a'toi apiekuũn, itomoi'piawpiau ai'sĩnakix ki omũks'ĩmix nin'ax.

58 Ki Peter piaapũtsitũp'a'tseuaie sp'a'toi ap-

ieku ūn oko'ai, kiitsipim' ki ipokau'piniuax ap'otūk kix mōkitokōnai'nīsi.

59 Annok', omūk'atoiapiekuax ki omūks'imix nin'ax ki ikōnau'kōkitsimax, istūp'iksistapenūpanīssīni ap'satsīmiau mōks'enitōsauaie Jesus;

60 Ki matokonim'axau; otsito'tosax akai'tappix aiksīstapenūpanix, matokonim'axau. Sako'okhtsim ito'toīau na'tsitappiix ai'tapksīsenūpanix,

61 Ki an'iau, am'o nin'au an'iu nitokot'opūksīnip Ap'istotok'iuā otatoi'apioyis ki nitokot'sokap'istutsip nioks'kai ksīstsiiku'i.

62 Ki Sp'atoi'apieku ūn itsipuu', ki an'īstsiuaie, kitakstaie'puyipa? Tsa nīstapiu'a am'ox kitse'nūpanipi au?

63 Ki Jesus matsepuyiu'ats. Ki Sp'atoi'apieku ūn mat'anīstsiuaie, kita'tau ūn isto Āp'istotokiua ipai'tappiūā, kōk'aniksīnan ikūm'ūmeniki Christ, Ap'istotokiūā okku'i.

64 Jesus an'īstsiuaie, kitsemūniani; ki kitan'īsto sako'okhtsim kitaks'inoauai'īni Nin'au okku'i, otsitau'pīssi otūmap'sīni istset'otsīsi ki umutsipuk'sipusi Spots'im īstsisoksis'tsiikuīsts.

65 Sp'atoi'apieku ūn itūm ai'pinotsīmēsts otsīstotos'īsts ki an'iu, itūpepo'atomaie Ap'istotokiūā; nitak'otsikipīnana stsik'ix e'ēnūpanix? Sat'sik, kikai'okhtoauau oksīs'tapīnikōttsīmani.

66 Tsa kit'stapuuā? an'iau, mōks'eīnsi.

67 Itūm'itaisokuttūttsiauaie ostoksis'aie, ki oto'auēsts itsītauaiak'iauaie: ki stsik'ix omītsīxikīnstspuuēsts itsītauaiak'iauaie,

68 Ki an'iau, ksęsto'a Christ e'ęn ũpanik'in-an, Tŭkka' kĭtauaiak'ioka?

69 Annok' Peter sauauts'im itau'piu, ĩstokĭtsim'i pĭstots'im: ki ake'kuŭn itoto'aie, ki an'iu, ksęsto'a kitopokom'au Jesus Galilee ĩstsitappim'i.

70 Ki paiot'anĭstsiuax matap'pix nimatsksĭnoau'ats nimatsksĭnipa kitan'ipi

71 Ki otsitŭp'sŭxsi kĭtsim'iapioyĭs, stsĭk'i ake'kuŭn nan'nyeuaiie ki an'ĭstsiuax anniks'isk matap'pixk itau'pixk, an'o nin'au nokŭt'opoksimiuaiie Jesus, Nazareth ĩstsitappim'i.

72 Ki mata'toŭniu, ki an'iu, nimatsksĭnoau'ats nĭn'au.

73 Ki otai'pĭstsiĭksisŭm mosi anniks'isk itai'puyixk itoto'iauaie, ki an'ĭstsiuaie Peter, E'mŭniu, ksęsto'akauk tuks'kŭmă: kitse'poawsĭsts kitse'ęn ũpaniki.

74 Itŭmau mŭt ũpipako'sĭnepuyiu, ki itaumŭtŭpŭtau'ŭniu, nimats'ksĭnoau'ats nĭn'au. Ki nipuau'ă sokĭt'okumiu.

75 Ki Peter ĩksĭnim'aie Jesus ote'poawsĭniaie, annik'itanĭstsiuaie, otsauomokh'kumsi nipuau'a nioks'kai kitak'ani kimatsksĭnokĭpats. Ki itsŭx'iu, ki itsok'auasainiu.

CHAPTER XXVII.

OTAP'INÖKKUSI, kŏnau'mŭkatoiapiekuax ki matap'pix otsĭn'aimeoauax itŭp'okŏkĭtsĭmaiau Jesus mŏks'enitŏsauaie;

2 Ki otai'ĭksipĭstŏssauaie, itŭnĭstŭppĭp'iauaie, ki itŭp'au mŭtskaiuaie Pontius Pilate, anni'isk nĭnai'isk.

3 Judas, anni'isk otse'mütskauk'isk, otsinno'ösaie, otan'is'sax möks'e'insi, itsisauai'tsitau, ki mat'skittotsipotuyiuax omük'atoiapiekuax ki omüks'imix n'n'ax ni'p'pix ksixix'k'imix,

4 Ki an'iu, nikai'sauumitsitappi nitse'mütskatop moköm'otsaapünni. Ki an'iau, Tsan'istappi nitokan'istappikipinan'a? Ksësto'a kitak'satsip.

5 Ki itsipsts'istüpapiksistsiuax ksixix'k'imix omük'atoiapioyis, ki itsis'tapu, ki itsiko'köpsiu.

6 Ki omük'atoiapiekuax mat'tuyiauax ksixix'k'imix, ki an'iau, matökh'siu'ats ök'itsüppitsösau ats'im'isokaiis, tük'ka aa'pünni ipum'attomiau.

7 Ki itau'kökotomotseiau ki itopum'attomiau potter otsin'simman, pie'tappix mok'its-tsösau.

8 Ün'nikaie itüsks'unnistainiköttop a'apünni itsin'simman.

9 Itüme'ë'nüpan'istomaie annik' otan'ipik-
aie Jeremy prophet, ki an'iu, Ki mat'tuyiauax ni'p'pix ksixix'k'imix, umutopum'atopiaie anök' Israel itüniau ünni mökan'istsixk'imasi;

10 Ki itopum'attomiauaie potter otsin'simman, nan'istün'ik Ap'istotokiuä.

11 Ki Jesus pai'ot'sipuyimiuai, n'n'aii; ki n'n'auä ai'süppoötttesattsiuaie, ki an'iu kiküt-an'ipa Jews otsin'aimoauai? Ki Jesus an'istsiuaie, kitan'i.

12 Ki Omük'atoiapiekuax ki omux'inax ot-e'ë'nüpan'istösauaie, matsepuyiu'ats.

13 Pilate itüm'an'istsiuaie, kiküttaisau okhtoau'axau akau'o'yi kitse'nüpaniko'ists?

14 Ki tuks'kai epo'awsin matanistsiu'atsaie; ki Nin'auã eik'skaietũkkuu.

15 Annok' oye'tani nin'aua itũksaipotoyiu aie tukskũm'i eẽn'naii ot'statau aie matap'pux.

16 Annik', nannan'attsiau tuks'kũmi eẽn'naii, Barabbas an'istau.

17 Ũn'nikaie otokõnau'moõsax, Pilate itũn'is'tsiu ax, Tũkka' kit'statauã kõks'ipotomosuai? Tsõktau Barabbas, tsõktau Jesus, annõk'an istauõk Christ?

18 Tũk'ka isksinim'aie umutsiksissat'siuõsau, itaumũts'kau.

19 Otsitau'pissi okõk'itsimani istisiko'põtsis, otokem'an itũpũt'okõttsiuaie ki an'istsiuaie, pinotokan'istappikit om'ã mokõm'otsitappiuã: tũk'ka akauo'iẽsts nit'okuyipists pu'inasists ni'papaukanists annok'ksistsiku'ik, ostoi'itots'tsiẽsts.

20 Ki omũk'atoiapiekuax ki omũx'inax eikakimattsiauax matap'pux mõk'aukõmõnistõsau aie Barabbas, ki Jesus mõks'eĩnsaie.

21 Nin'auã an'istsiu ax, Tũkka' na'tokũmix kitstatauau'a kõks'ipotomoõssuai? An'iau Barabbas.

22 Pilate an'istsiu ax Tsa nitakũnnistutoau'ats Jesus, an istauõk Christ. Ikõn'auan istiauaie, ũnnian istau ai'istais.

23 Ki nin'auã an'iu, kumauk'an istau aisksiks? Tsan istapiu'ãts otsaum'itsistu tũksin ni? Ki akauo'yi itsokse'puyiau ũnnian istau ai'istais.

24 Otsin is'si, otsau'otokan istappikissaie, ki otai'akitstsissi ãsinata'pii ito'tũkkuu okke', ki

it ūs' tsīm miu otsipot' ai pu yim ōsax matap' pix,
ki it ūniu', ni mat' oto toi moko' ā am' o mokōm'-
otsitappiu ā otsa' a pūni: ksēs to' au ā sat' sīk.

25 It ūm okōnai' pu yiau matap' pix, otsa' a-
pūni ūn nian ištots' tsīsaie nēs tūn' an ki no'-
kos īn an ix.

26 It ūm ipo' to moyiu ax Barabbas: ki otai'-
ksīstīstīspīs ōsaie Jesus, em ūts' kai u aie ōksi-
ksīs' tox ōsaie.

27 Nīn au ā otse ēn nakem' ix it ūp' ip' iau aie
Jesus itokōn' o' paupi, ki itokōn au moi' pi iau e-
ēn' nakex.

28 Ki itsau' to moyi au aie otsīstotos' īstsaie, ki
mawks' iso kōs īmi its ūps' kai au aie.

29 Otai' am ītsīn īssau ksīsīstīstūm mokōni,
itsīs' tsūm mokīau aie ki apai' i itstom' iau aie o-
net' otsīsaie: ki au an auk opīst tuk sīs' a kōt tsīau-
aie, ki ai' ksīstapan īstīau aie, ki an' iau, Hail,
Jews otsīn' aim o au ai!

30 Ki ai' sokotuttsīau aie, ki matsīm iau ap-
ai' i ki otokōn' i aie itsītau' ai ak iau aie.

31 Otai' ksīstīstīstapan īstūs au aie, asso' kōs-
īmi itsauts' im iau aie, ki ot au' ūtsīso kōs īmaie
its ūps' kai au aie, ki itsīstap' ip' iau aie mōk' au ai-
īstas au aie.

32 Ki ots ūks' au, ikonoy iau aie nīn' ai i
Cyrene īstsitappim' i, otsīnikōsim Simon: īs-
sku opa' atsi au aie ot au ai' stak sīn,

33 Ki otsito' tos au Golgotha an' īstop, itokīs-
asi īk, m ūksīk īn ūk otokōn īk,

34 Ikotsī' au aie moksīm atossai ai' īstīpo-
ku' yi ki gall ipa' sokasuyīn im iau aie: ki ot ūt'-
totsīsaie, mat' skaksīm at tom' atsaie.

35 Ki itau' ai īstai iau aie, ki otsīstotos' īsts, ki

aiaketotsipiests, itsi'kõtsotsiësts: mõks'eën-
 ūpanīstosi annik' otan'ipik prophet, itai'aket-
 otsipiësts nitsīstotos'ists ki itsi'kõtsopnaaiua.

36 Ki ito'piiau ki ūs'sūmmiiau aie annim';

37 Ki itstom'iauaie otokõn'i spots'i ksīs'tap-
 anīssīnni sinaip', Am'ok Jesus, Jews otsīn'aim-
 oauai.

38 Na'tsitappix kõmos'ie pitsix ipauai'istau-
 ax tukskūm'i onet'otsīsi ki stsīk'i otse'aksīs-
 sau tsīs.

39 Ki anniks'isk itsits'skuixk au'kapsītsip-
 sattsiuaie, ki auauūkia'pīxiau,

40 Ki an'iau ksēs'to'a annõk' ipūxīn'īmõk
 omūkatoī'apioyīs, ki nioks'kai ksīs'tikuīsts
 itiksīs'tapīstutsimõk, kõmotse'piosit. Ikūm'-
 ūmeniki Ap'istotokiua okku'i īnīsa'atoat au-
 ai'staksīn.

41 Neto'i omūk'atoiapiekuax netoi'nitai-
 ksīstapanīstsiuaie, kiai'sīnakix ki omūx'īmīx
 ipokaniau,

42 Kõmotse'piuax stsīk'ix ki matokotsikõm-
 otsepiosiu'ats. Ikūm'ūm'īssi Israel otsīn'aim,
 ūnanīstsīnīsa'atos auai'staksīn, ki nitakau-
 mai'tauūnan.

43 Au'maituyiuaie Ap'istotoki'i: annok' ūn-
 nianīstikõmotse'piõsaie, maksinan'attūsaie:
 tūk'ka itūniu', nēs'to'ak auk Ap'istotokiua ok-
 ku'i.

44 Kõmos'ie pitsix ipok'auaistapixk neto'-
 yistsk nokūtsitūp'apiximīauēsts okhpe'kīsts.

45 Nau'yi itai'ksīstikūmiopi konūs'ksõk-
 kumā itūp'skinatsiu piksu'yi itaiksīs'tikūmi-
 opi.

46 Ki otsipik'susi itai'ksīstikūmiopi, Jesus

aisokse'puyiu, ki itüni'u, Eli, Eli, lama sabachthani? annik' ito'kisasiik, Nitap'istotokim, Nitap'istotokim, kumauk'skikiiks?

47 Stsik'ix itai'puyixk, otoh'tsimsau', an'iau, Am'o *nñau* nan'niköttsiu aie Elias.

48 Ki tuks'kümă itauks'kasiu ito'tukkiu ai'ksippuyinip, ki ito'kimiuaie istsipoku'yi, ki itstom'aie apai'i, ki ikotsiu'aie möksimat-tosai ai'i.

49 Stsik'ix an'iau, ki'ka, ðk'satsip maks'ikümüpuksipusi möksikömotse'piisaie.

50 Jesus ota'atsoksepuyissi, itaumüts'kaiuaie Sta'aw.

51 Ki Sat'sit, omük'atoiapioyis itsi'koksok'iakiopi ai'aketsinikau, spots'im itots'ipinikau; ki ksök'kümă itsi'papyiu, ki ok'otokskuists ai'aketopiiu;

52 Ki aken'imanists kau'opiiu; ki atsım'six anniks'isk ai'okaxk akaiëm ostüm'oauësts itsipuu'ax,

53 Ki ota'atsipuawsi *Jesus*, itsux'iau aken'imanists, ki itüp'ipimiau atsımakap'ioyisi, ki otsinok'oaiu akai'tappiix.

54 Annok' eënakin'au'ă, ki otopokom'ixk, otopoküs'satückimaxk Jesus, otsinno'ösau ksök'kumi otsi'papyiisi, ki otsinıs'sau annists'isk istutsip'istsk, eks'kaikopumiau, ki an'iau am'o emün'iümüiu Ap'istotokiuă okku'i.

55 Ki akai'tappix akex' pie'tsi itüs'sümmiuaie, anniks'isk itotopokiuo'iixk Jesus Galilee, ki apotomoyiixkaie:

56 Ki ipokom'iauaax Mary Magdalene, ki Mary, James ki Joses oksis'toauai, ki Zebedee okku'ix oksis'toauai.

57 Otau'tük kussi, a kotsin'au ä Arimathæa istsitappim'i an'istau Joseph, ito'to, tuks'küma Jesus otüsksin'imats'aie:

58 Itappo' Pilate, ki iköm'ön istomaie Jesus ostüm'iaie. Pilate itümün'iu mökau mütskato saie mostüm'i.

59 Ki Joseph otots'issi mostüm'i, itsisso'mon'imaie ksix istokh'ai pistsi,

60 Ki itsipststotomaie otauüt'sinani aken'imani, maniu'aie, annik' itatün'ipik ok'otokskui: ki omük'okotoki itüp'auapimiu aie aken'imani istokitsim'i, ki itsistapu.

61 Ki Mary Magdalene, ki stsik'i Mary, itotau'piauaie aken'imani.

62 Ki annik' ksistsiku'ik otökhs'apistutosau, mat'apinök kusi, omük'atoiapiekuax ki Pharisees ikönitoto'iauaie Pilate,

63 Ki an'iau, Nin'a, nitüsksksinipinan om'ä ai'pistsiksistu tük kiu ä otan'ipi, otsakiai tap'piisi, nioks'kai ksistsiku'i nitak'aatsipuu.

64 Anit' ökh'sistutsiss'i aken'imani nioks'kai ksistsiku'ists, otüs'ksin'imatsax mökstai'sepiotosax, mökstai'köm osai'isax, mökstai'anistosauax matap'pix, ük'ai puau: ki sako'ipatsistu tük sinni aks'istüpskits top matom'ipatsistu tük sinni.

65 Pilate an'istsiuax mattok'au eën'akex; is'tapuk, mi'istutsik.

66 Ki itappo'iau, ki mi'istutsimiau ake'nimani, isksküm'iauaie ok'otoksökhs'epistan, ki itsi'iauaie eën'akex.

CHAPTER XXVIII.

ISSĪK'SĪSTSIKU YII ksĭstsi ku'i otai'ksiu os-
aie, otaumütüpapinök'kusaie ĭssĭk'a toĭksĭs-
tsikui, Mary Magdalene ki stsĭk'i Mary itoto'-
iau möks'ĭniĭsau ake'nimani.

2 Ki, sat'sĭt, ksök'kumă ai'papuyiu: tük'ka
Ap'ĭstotokiua oto'tokatatsĭs spots'im ĭtsĭn nĭs-
so'iĭnai, ki ito'to ki matskoap'imiuaie ok'o-
toksokh'sepĭstan ki itop'aiuaie.

3 Ostoksĭs'si netoinitai'natsiu aie popos'ists,
ki kai'ksĭstotosiu neto'i kon'skui:

4 Ki ũks'katük kix stun'noyiauaie, ki ai'pa-
puyeiau netoi'nitsiauaie enix'.

5 Ki oto'tokatatsĭs an'ĭtsiuax a kex', pini-
ko'puk; nits'ksĭnip kitap'ũssŭm mau au Jesus
annök' kaiĭs'toksauök.

6 Matsĭnakuaiēm'ats: tük'ka, ũk'ai puau ot-
an'ipi. Puk'sipuk, sat'sĭk otsit'sipi Nĭn'ă.

7 Ki kĭpi'tappoak, ki an'ĭstok'ax otũs'ksĭn-
ĭmatsax otse'ĭnsĭni ũkai pua'atomaie; ki, sat'-
sit, kitse'tomomattaak Galilee; omim' kit-
ak'itsĭnnoauau: sat'sĭk, ki kau'an'ĭsto puau.

8 Ki ĭtsikĭp'ĭstŭpaatomiauaie ake'niman
ai'kopumau, ki eks'ka etame tük'kiauaie; ki
auks'kasiau mokitots'ipotosaiaie otũs'ksĭn ĭm-
atsaxaie otse'poawsĭniaie.

9 Ki otsitappo'sauax mökĭtsĭn nikoŭsauax
otũs'ksĭn ĭmatsaxaie, sŭm'mĭs, Jesus ito'tatsem-
iuax ki an'ĭtsiuax All hail! Ki ito'toiauaie
ki eĭn'ĭmiauaie oköt'sĭtsaie, ki ita'tsĭm mĭm-
miauaie.

10 Jesus itŭm'itŭn'ĭtsiuax, Pini kopuk;

mīs'tapuk, an'istok'au nīx'okoax mők'ittapposau Galilee, ki omim' nitak'itsinokiau.

11 Annok' otša'ki aitapposau, süm'mīs, stsīk'ix ūsk'skatūkii itoto'iau akap'ioyīs, ki aitsin'nikoyiauaax omūk'atoiapiekuax nitap'ii.

12 Kiotokönau'mošsau ki omūx'inax otokönai'puyīsau, ikotsi'auax eēn'akex akaiēm'i itawk'pumau pix,

13 Ki an'istsiauaax, ūnnik' otūs'ksīmī matsax nitsa'kia iokasīnan, sepioto'iax ki itsikōmos'at tsiauaie.

14 Ki nīn'a okhtsīs'saie, nitak sem ūnan ki kitakitsikōm otse'piopinān.

15 Mat'toyiauaax itawk'pumau pix, ki otsksīnī matseipuauaiax na'tutsīmīau ki annik'an'issīn'nik Jews sa'kiauan'istomiax.

16 Nitsi'koputsiax otūs'ksīnī matsax itap-po'iax Galilee nitum'mo, Jesus otan'istopi.

17 Ki otšinno'šsuaie itatsīn'mīmīauaie: ki stsīk'ix sai'etūkkiax.

18 Ki Jesus ito'toax ki ai'sitsīpsattsiauaax, ki an'istsiauaax, kōnau'tūmāpsīnīni spots'im ki ksök'kum nit'okoko.

19 Ūn'nikaie, is'tapuk, isksīnī mats'okau kōnau'mian'istsitappii, ūs'tapīnokau nīnikōt'tokēsts otšin'ikōsīmēsts kīn'un, ki okku'i, ki atsīm'istaaw:

20 Isksīnī mats'okau mők'satsīsauēsts kīt-an'istopuauests; ki sat'sit, kitūsks'opok semopua an'istsīksīs'tsikuīsts aīksiuo'si ksök'kum.